

plany zadań ochronnych
Natura 2000

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000

Łysa Góra PLH180015

w województwie podkarpackim

Rzeszów 2013

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wykonawca:
Konsorcjum firm: MGGP S.A. i Klub Przyrodników
na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
w Rzeszowie

Autorzy:
Robert Stańko – koordynator projektu PZO, ekspert botanik
Dorota Horabik - z-ca koordynatora projektu PZO
Agata Jirak – kierownik projektu
Paweł Pawlaczyk – ekspert botanik
Dominik Wróbel - ekspert botanik
Michał Ciach - ekspert entomolog
Jaromir Borzuchowski – ekspert GIS
Magdalena Grzebinoga – ekspert hydrolog

Zapisy PZO zostały zmodyfikowane przez RDOŚ w Rzeszowie.

Spis treści

1. Etap wstępny pracy nad Planem.....	4
1.1. Informacje ogólne	4
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem.....	5
1.3. Mapa obszaru Natura 2000	6
1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu	7
1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem.....	10
1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.....	12
1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności.....	14
1.8. Zespół Lokalnej Współpracy	16
2. Etap II Opracowanie projektu Planu	18
Moduł A.....	18
2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony	18
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru	20
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów	23
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka	23
2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego.....	25
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane	38
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych.....	41
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	46
2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru	47
Moduł B.....	51
3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem.....	51
4. Analiza zagrożeń	86
5. Cele działań ochronnych	93
Moduł C.....	96
6. Ustalenie działań ochronnych	96
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony.....	114
8. Wskazania do dokumentów planistycznych.....	118
9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony	119
10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	119
11. Zestawienie uwag i wniosków.....	121
12. Literatura	122

Plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Łysa Góra PLH180015 w województwie podkarpackim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Łysa Góra
Kod obszaru	PLH180015
Opis granic obszaru	Tabela punktów załamania granic (załącznik nr 1)
SDF	Plik PDF Standardowego Formularza Danych (załącznik nr 2)
Położenie	województwo podkarpackie, powiat jasielski, gminy: Krempna (m.: Myscowa, Polany), Nowy Żmigród (m.: Kąty, Nowy Żmigród, Stary Żmigród, Łysa Góra), powiat krośnieński, gmina Dukla (m.: Chyrowa, Głójsce, Iwla, Mszana).
Powierzchnia obszaru (w ha)	2743,8
Status prawny	Obszar zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/91/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny – Dz.U. L 43 z 13/02/2009).
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	13-04-2012
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordynator Planu	Robert Stańko, robert.stanko@onet.eu +48 68-3828236
Planista Regionalny	Maciej Ciuła, (e-mail: maciej.ciuła.rzeszow@rdoś.gov.pl , tel. 177850044 – sprawy finansowe) Dorota Rogala, e-mail: dorota.rogala@yahoo.pl , tel. 783921780 – sprawy merytoryczne).
Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel: (17) 7850044, fax: (17) 8521109; e-mail: sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

1.2. Ustalenie terenu objętego Planem

Lp	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1	Magurski Park Narodowy (19 438,9 ha, 1994; enklawa o nazwie „Mały Lasek” koło Nowego Żmigrodu)	Zadania ochronne dla MPN (zarządzenie Nr 56 Ministra Środowiska z dnia 27 września 2012 r. w sprawie zadań ochronnych dla Magurskiego Parku Narodowego). W trakcie opracowywania jest plan ochrony.	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (DzU z 2013 r., poz. 627, z późn. zm.).	29,0 ha
2	Rezerwat przyrody „Łysa Góra” (160,74 ha, 2003)	Projekt planu ochrony wraz z dokumentacją planu ochrony rezerwatu opracowano na lata 2003-2022. Dokument nie spełnia obowiązujących wymogów i wymaga dostosowania do nowych przepisów	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (DzU z 2013 r., poz. 627, z późn. zm.).	159,6
3	Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (82 360 ha, 1998)	-	-	2728,3
4	Beskid Niski PLB180002	-	-	22716,9
5	Nadleśnictwo Dukla	Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dukla na okres 01.01.2008–31.12.2017 (BULiGL O/Przemysł 2007)	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (DzU z 2013 r., poz. 627, z późn. zm.).	2714,8

Teren objęty PZO: Łysa Góra PLH180015 o powierzchni 2743,8 ha

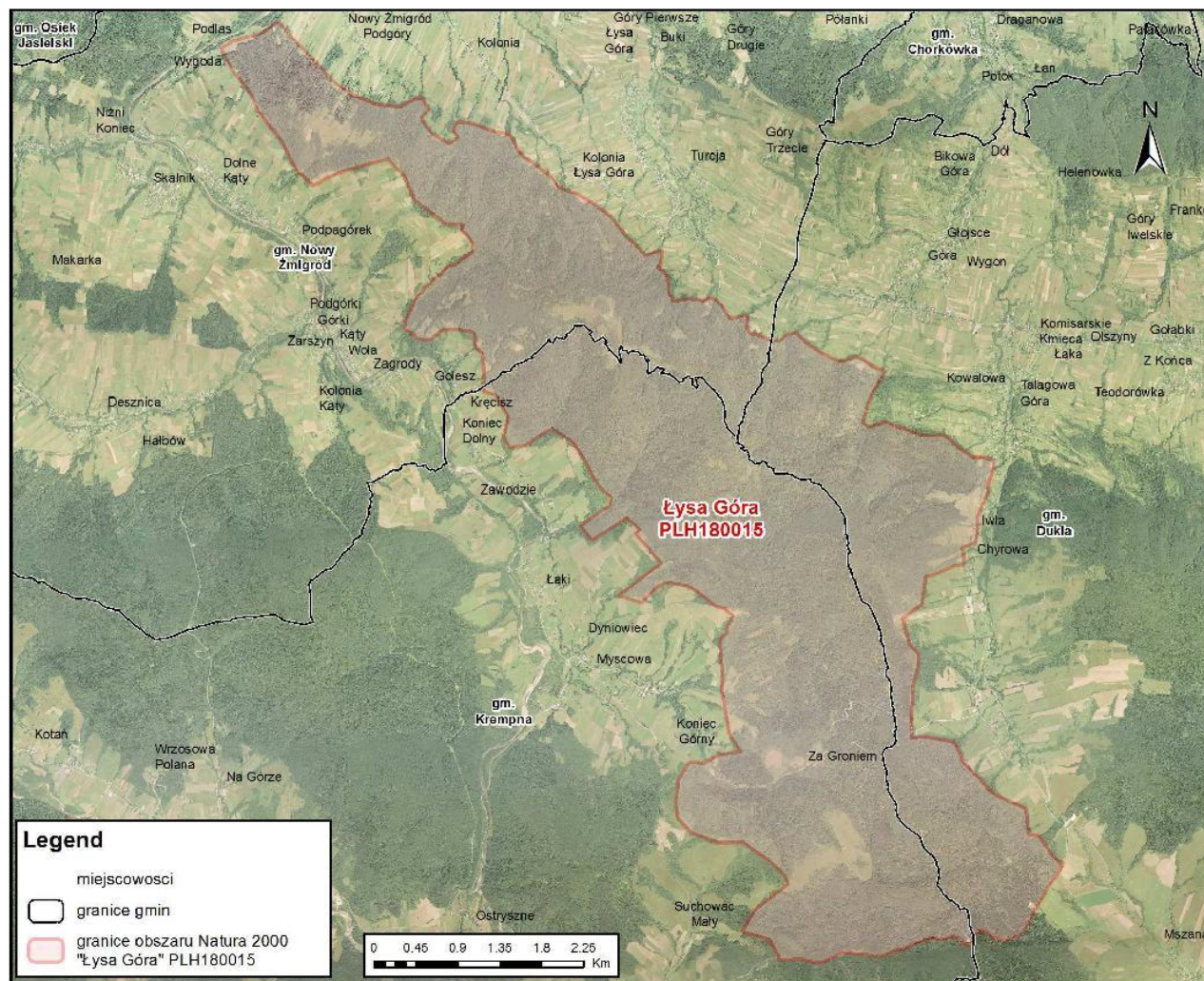
**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

1. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6(1) dyrektywy siedliskowej (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.).
2. Obszar Natura 2000 Łysa Góra PLH180015 o powierzchni 2743,8 ha został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/91/WE jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny – Dz.U. L 43 z 13/02/2009).
3. Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łysa Góra PLH180015 sporządzony został zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (DzU Nr 34, poz.186 z późn. zm.). W trakcie przygotowywania projektu planu ustalony został teren objęty projektem oraz przedmioty ochrony obszaru, sformułowane zostały założenia do sporządzenia projektu planu, zidentyfikowane zostały zainteresowane osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie obszaru Natura, sformułowany został projekt planu, który został poddany konsultacjom społecznym.
4. Obszar położony jest w Beskidzie Niskim, między doliną Wisłoki na zachodzie i potokiem Iwełka (Iwielka) na wschodzie. Od północy graniczy z nim rozległe obniżenie będące częścią Dołów Jasielsko-Sanockich. Najwyższe wzniesienia to: Dania (696 m n.p.m.), Polana (651 m n.p.m.), Łysa Góra (641 m n.p.m.) i Góra Grzywacka (567 m n.p.m.). Obszar ma charakter leśny – 93% areалу pokrywają lasy, pozostałą powierzchnię zajmują głównie ekosystemy łąkowe i zaroślowe. Grzbiet Łysej Góry charakteryzuje się zróżnicowanym ukształtowaniem terenu. Poprzecinany jest licznymi jarami, którym miejscami towarzyszą osuwiska. W rejonie Łysej Górze można spotkać ślady okopów i ziemianek z II wojny światowej, doszło tutaj bowiem do jednej z największych górskich bitew pomiędzy wojskami niemieckimi a Armią Czerwoną wspieraną przez Słowaków. Świadectwo tragicznego bilansu tej bitwy można jeszcze dziś odnaleźć m.in. w postaci mogił.
5. Plan zadań ochronnych dotyczyć będzie części obszaru Natura 2000 o powierzchni 2714,8 ha. Podstawą wyłączenia fragmentu obszaru jest art. 28. ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, który wskazuje że projekt planu zadań ochronnych sporządza sprawujący nadzór nad obszarem oraz art. 32. ust. 5 określający że: „W przypadku gdy obszar Natura 2000 obejmuje w całości lub w części obszar parku narodowego, sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 w granicach parku narodowego jest dyrektor parku narodowego” (nad częścią obszaru – enklawa „Mały Lasek” o pow. 29,0 ha – nadzór sprawuje Dyrektor Magurskiego Parku Narodowego). Wyłączenie wynika również z art. 28 ust. 11 pkt. 3 ustawy, który mówi że: „Planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części (..) pokrywającej się w całości lub w części z obszarem parku narodowego lub rezerwatu przyrody, dla których ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w ust. 10”.
6. Jego głównym celem będzie określenie działań i sformułowanie zapisów pozwalających na skuteczną ochronę gatunków i siedlisk

- wskazanych jako przedmioty ochrony; wykonane zostaną również ekspertyzy służące uzupełnieniu informacji o obszarze.
7. Wg Standardowego Formularza Danych Przedmiotem ochrony obszaru są cztery siedliska przyrodnicze z załącznika I Dyrektywy siedliskowej: kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) oraz jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*). W obszarze zlokalizowane są również stanowiska trzech gatunków zwierząt z załącznika II Dyrektywy siedliskowej: nadobnicy alpejskiej (*Rosalia alpina*), traszki grzebieniastej (*Triturus cristatus*) i kumaka górskiego (*Bombina variegata*).
  8. Plan zadań ochronnych (PZO) jest narzędziem ochrony siedlisk i gatunków stanowiących przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ustalenia planu mogą jednak dotyczyć również terenów znajdujących się poza granicami obszaru, jeśli są istotne dla zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz zachowania spójności sieci Natura 2000, w tym utrzymania korytarzy migracyjnych. Podstawowym celem opracowania projektu PZO jest szybkie podjęcie działań, niezbędnych do zachowania przedmiotów ochrony. Obowiązek sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r.; Nr 151; poz. 1220, z późn. zm.). Szczegółowy zakres dokumentu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. z 2010 r.; Nr 34; poz.186 z późn. zm.).
  9. Zakres prac koniecznych dla sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje:
    - opisanie granic obszaru w formie wektorowej warstwy informacyjnej;
    - zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony, istotnych dla ich ochrony;
    - ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony;
    - identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń;
    - ustalenie celów działań ochronnych;
    - ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych;
    - ustalenie koniecznych zmian obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planów urządzania lasu;
    - ocenę potrzeby sporządzenia planu ochrony dla części lub całości obszaru oraz terminu jego sporządzenia;
    - sporządzenie dokumentacji projektu planu zadań ochronnych w formie elektronicznej, opracowanej w formie opisu tekstowego, zestawień tabelarycznych, przedstawień graficznych, map, baz danych, w tym cyfrowych warstw informacyjnych.
  10. PZO sporządza się w oparciu o istniejącą i możliwą do szybkiego zebrania wiedzę na temat obszaru Natura 2000. W ramach procesu planistycznego należy przeprowadzić niezbędne badania terenowe i ustalić czy szczegółowe inwentaryzacje są potrzebne do właściwego określenia działań ochronnych. Plan zadań ochronnych sporządza się na okres 10 lat. Jest on ustanawiany zarządzeniem regionalnego

dyrektora ochrony środowiska.

11. Skutki ustanowionego PZO dla obszaru Natura 2000 to między innymi:

- określenie zakresu rzeczowego i kosztów działań niezbędnych dla ochrony obszaru wraz z ich harmonogramem, umożliwiającym występowanie o środki na ich wykonanie;
- ustanowienie formalnych podstaw występowania o środki na wykonanie niezbędnych prac;
- podsumowanie wiedzy o obszarze i przedmiotach ochrony, służącej do późniejszego śledzenia zmian oraz określenie w jakim zakresie wymaga uzupełnienia;
- ustalenie systemu monitorowania stanu przedmiotów ochrony, w tym skutków prowadzonych działań ochronnych;
- ułatwienie kwalifikowania przedsięwzięć/działań pod kątem możliwości wywierania negatywnego wpływu na obszar, z zastrzeżeniem, że przedsięwzięcie/działania nie ujęte w planie jako zagrożenia należy traktować jako mogące potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na obszar;
- określenie „założeń ochrony obszaru” i celów planu zadań ochronnych jako „punktu odniesienia” dla ocen oddziaływania przedsięwzięć/działań na obszar Natura 2000 oraz dla strategicznych ocen oddziaływania innych planów;
- wskazanie ryzykownych/niewłaściwych zapisów w istniejących studiach i planach z punktu widzenia ochrony obszaru;
- jest podstawą do zastosowania w razie potrzeby art. 37 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody („jeżeli działania na obszarze Natura 2000 zostały podjęte niezgodnie z ustaleniami planu zadań ochronnych lub planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska (...) nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków”);
- uregulowanie zasad wdrażania programów rolnośrodowiskowych, które muszą być zgodne z zapisami PZO;
- opisanie nowo znalezionych gatunków lub siedlisk, które powinny być przedmiotami ochrony w obszarze (umożliwia to m.in. stosowanie wobec nich art. 6(4) Dyrektywy siedliskowej);
- określenie konieczności sporządzenia planu ochrony oraz zmian/modyfikacji SDF/granicy obszaru.

12. PZO nie jest sposobem na zwolnienie jakichkolwiek działań z obowiązujących procedur, np. PZO nie zastąpi, w stosunku do żadnych planów ani przedsięwzięć, procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000.

13. Dokumentację projektu planu zadań ochronnych zestawia się etapowo w formie elektronicznej. Za pomocą publicznie dostępnego systemu teleinformatycznego będzie możliwe zapoznawanie się z kolejnymi etapami stanu prac nad projektem planu zadań ochronnych i zgromadzonymi w ramach tych prac materiałami oraz z projektem planu. Istnieje możliwość zgłaszania uwag i wniosków, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1450 ze zm.) do materiałów gromadzonych podczas prac nad sporządzaniem projektu planu zadań ochronnych.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

14. W celu zapewnienia udziału społeczeństwa oraz wszystkich zainteresowanych podmiotów prowadzących działalność w obszarze Natura 2000 lub w inny sposób z nim związanych, przygotowanie projektu PZO będzie jawne na wszystkich etapach prac. Zainteresowane osoby i instytucje będą mogły aktywnie uczestniczyć w procesie planowania jako członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW). Udział przedstawicieli różnych instytucji, grup społecznych i profesji pozwoli zoptymalizować proces planowania PZO. Skład ZLW będzie mógł być w dowolnym etapie prac poszerzony o osoby lub instytucje pragnące wziąć udział w procesie przygotowania projektu PZO.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
pS1	6510	Niżowe i górskie, świeże łąki użytkowane ekstensywnie	(<i>Arrhenatherion elatioris</i>)					C	C	C	C	
pS2	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk						C	B	C	C	
S1	9110	Kwaśne buczyny	(<i>Luzulo-Fagenion</i>)	4,00				B	B	C	C	Powierzchnia siedliska wydaje się być

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Łęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
												przeszacowana.
S2	9130	Żyzne buczyny	(<i>Dentario glandulosa</i> e- <i>Fagenion</i> , <i>Galio odorati</i> - <i>Fagenion</i>)	40,00				B	A	C	B	Dokonana ocena wydaje się być prawidłowa.
S3	9180	Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach	(<i>Tilio plathyphyllis</i> - <i>Acerion pseudoplatani</i>)	0,60				A	A	A	B	Powierzchnia siedliska wydaje się być przeszacowana. Zachodzi konieczność weryfikacji wszystkich ocen.
S4	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	(<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	1,50				C	B	C	C	Zachodzi konieczność weryfikacji ocen z uwagi na prawdopodobnie zawyżoną oszacowaną powierzchnię.
Z1	1166	Traszka grzebie-niasta	<i>Triturus cristatus</i>		P			C	B	C	C	Z uwagi na brak odpowiedniej powierzchni dogodnych siedlisk rozrodu ocena stanu wydaje się być zawyżona.

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezen.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
				X		X	X					Proponowana ogólna ocena – D, gatunek nie powinien być przedmiotem ochrony
Z2	1193	Kumak górski	<i>Bombina variegata</i>	X	P	X	X	C	C	C	C	Gatunek nielicznie występujący w obszarze, niemniej jednak ocena wydaje się być uzasadniona.
Z3	1087	Nadobnica alpejska	<i>Rosalia alpina</i>	X	P	X	X	C	B	B	B	Dokonana ocena wydaje się być prawidłowa, jednak wymaga weryfikacji terenowej.

Gdzie symbol: S oznacza siedliska, R – rośliny, Z – zwierzęta (w tym ptaki). Siedliska i/lub gatunki nie wykazane jako przedmioty ochrony w SDF w momencie przystąpienia do sporządzenia PZO, a kwalifikujące się do tego o czym świadczy dostępna wiedza zaznaczamy indeksem „p” w kolumnie Lp. wpisane są kursywą.

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Komunikacja pomiędzy różnymi grupami interesu, Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska oraz koordynatorem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łysa Góra odbyła się za pośrednictwem telefonu oraz poczty elektronicznej. W celu zapewnienia społecznego charakteru prac nad projektem Planu informacje o spotkaniach umieszczone były na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl>. Pełniła ona rolę głównego kanału informacyjnego udostępnionego zarówno członkom Zespołu Lokalnej Współpracy jak i wszystkim zainteresowanym.. Po spotkaniach protokoły ze spotkań oraz prezentacje zamieszczane były na stronie internetowej RDOŚ w

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYKONANA
DYREKCJA
OPRACOWA
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Rzeszowie. Istotną rolę w tworzeniu projektu Planu odegrały spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy stworzonego z przedstawicielami zainteresowanych i wytypowanych jako kluczowe dla obszaru instytucji i podmiotów. O terminie, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani drogą telefoniczną oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. W pracach nad projektem PZO przewidziano 3 spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, których celem będzie przedstawienie oraz przedyskutowanie zagadnień dotyczących projektu PZO.

Zawiadomienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie o rozpoczęciu opracowania projektów planów zadań ochronnych, w tym PZO dla Łysej Góry zostało umieszczone na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (link:

http://rzeszow.rdos.gov.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=1247:obwieszczenie-regionalnego-dyrektora-ochrony-rodowiska-w-rzeszowie-z-dn-02082012-r-o-rozporzeczniu-opracowywania-projektow-planow-zada-ochronnych-obszarow-natura-2000-bednarka-plh120033-fort-salis-soglio-plh180008-rzeka-san-plh180007-jasioka-plh18&catid=56:obwieszczenia&Itemid=95), opublikowane w prasie lokalnej "Super Nowości" w dniu 09.08.2012 r. oraz wywieszane na tablicy Ogłoszeń w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz na tablicach w Urzędzie Gminy Dukla oraz Urzędzie Gminy Nowy Żmigród przez okres 21 dni.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy przeprowadzone w ramach opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łysa Góra odbyło się w dniu 28.06.2012 r. w budynku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. W trakcie I spotkania zaprezentowano zespół zaangażowany w proces powstawania PZO (RDOŚ, wykonawców PZO - ekspertów i koordynatora PZO), podano ogólne założenia tworzenia PZO, przedstawiono informację o obszarze, zebrane i wstępnie przeanalizowane przez wykonawcę PZO, podano zakres weryfikacji i uzupełnienia zgromadzonych danych, zidentyfikowano grupę interesu – utworzono Zespół Lokalnej Współpracy, ustalono zasady dalszej współpracy i sposobów komunikowania się (przedstawiono zasady komunikacji przyjęte w trakcie procesu planistycznego pomiędzy koordynatorem PZO, RDOŚ a ZLW – spotkania dyskusyjne, PIK, strona www, itd.), ustalono zakres prac pomiędzy spotkaniami.

II spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy przeprowadzone w ramach opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łysa Góra odbyło się w dniu 26.11.2012 r. w budynku Urzędu Miejskiego w Dukli. Podczas spotkania przedstawiono wyniki prac nad planem zadań ochronnych, przedstawiono proponowane zadania ochronne, zagrożenia dla przedmiotów ochronnych oraz wnioski z prowadzonych prac.

III spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy przeprowadzone w ramach opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000 Łysa Góra odbyło się w dniu 11.12.2012 r. w budynku Urzędu Miejskiego w Dukli. Podczas spotkania dyskutowano nad uwagami Zespołu Lokalnej Współpracy wniesionymi w trakcie opracowywania planu.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Institucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie	Ochrona przyrody, zarządzanie obszarami Natura 2000	al. Józefa Piłsudskiego 38 35-001 Rzeszów	tel. 17 785 00 44 fax: 17 852 11 09 sekretariat.rzeszow@rdos.gov.pl
Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie	Zadania planistyczne dla województwa	ul. Grunwaldzka 15 35-959 Rzeszów	tel. 17 867 19 01 sekrwoj@rzeszow.uw.gov.pl
Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	Zadania planistyczne dla województwa	al. Ł. Ciepłińskiego 4 35-010 Rzeszów	tel. 17 850 17 80, 17 850 17 82 fax: 17 860 67 02 urząd@podkarpackie.pl
Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie	Zadania planistyczne dla województwa	ul. Targowa 1 35-064 Rzeszów	tel. 17 852 8651 sekretariat@pbpp.pl
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie	Gospodarka wodna	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 22 31-109 Kraków	tel. 12 628 41 30 poczta@krakow.rzgw.gov.pl
Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie	Gospodarka wodna	ul. Hetmańska 9 35-959 Rzeszów	tel. 17 853 74 00 rzeszow@pzmiuw.pl
Geolog Wojewódzki - Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	Zarządzanie środowiskiem geologicznym	al. Ciepłińskiego 4 35-010 Rzeszów	tel. 17 747 69 22
Delegatura Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krośnie	Zadania związane z ochroną zabytków, sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych	ul. Bieszczadzka 1 38-400 Krosno	tel. 13 432 24 01 uozkrosno@wosozprzemysl.pl
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków z siedzibą w Przemyślu	Zadania związane z ochroną zabytków, sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych	ul. Jagiellońska 29 37-700 Przemyśl	tel. 16 678 61 78 wkzabytkow@wosozprzemysl.pl

Institucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie	Gospodarka leśna	ul. Bieszczadzka 2 38-400 Krosno	tel. 13 436 44 51 rdlp@krosno.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Dukla	Gospodarka leśna	ul. Bieszczadzka 2 38-400 Krosno	tel. 13 433 00 06 dukla@krosno.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Kołaczyce	Gospodarka leśna	Nawsie Kołaczyckie 317 38-213 Kołaczyce	tel. 13 44 57 610 kolaczyce@krosno.lasy.gov.pl
SITLiD	Kształcenie kadry leśnej, wdrażanie nowych technologii w gospodarce leśnej,	ul. Bieszczadzka 2 38-400 Krosno	tel. 13 436 44 51, 13 436 43 01
Magurski Park Narodowy	Ochrona przyrody Magurskiego Parku Narodowego, zarządzanie obszarem	Krempna 59 38 – 232 Krempna	tel. 13 441 40 99 dyrekcja@magurskipn.pl
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie, Podkarpacki Oddział Regionalny	Gospodarka rolna	al. Tadeusza Rejtana 36 35-310 Rzeszów	tel. 17 875 60 00
Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale	Gospodarka rolna	ul. Tkaczowa 146 36-040 Boguchwała	tel. 17 87 01 500 boguchwala@podrb.pl
Podkarpacka Izba Rolnicza	Gospodarka rolna	ul. Tkaczowa 146 36-040 Boguchwała	tel. 17 871 40 77, 17 871 40 78 pir@xo.pl
Starostwo Powiatowe w Jasle	Lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne	ul. Rynek 18 38-200 Jaslo	tel. 13 446 31 89 starosta@powiat.jaslo.pl
Starostwo Powiatowe w Krośnie	Lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne	ul. Bieszczadzka 1 38-400 Krosno	tel. 43-75-713 starosta@powiat.krosno.pl
Urząd Gminy Krempna	Lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne	38 - 232 Krempna 85	tel. 13 441 40 45 ugkrepna@wp.pl
Urząd Gminy Nowy Żmigród	Lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne	ul. Mickiewicza 2 38-230 Nowy Żmigród	tel. 13 441 56 05 ugnz@pro.onet.pl
Urząd Gminy Dukla	Lokalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne	ul. Trakt Węgierski 11, 38-450 Dukla	tel. 13 432 91 00 burmistrz@dukla.pl
Sołectwo m. Myscowa	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności		
Sołectwo m. Polany	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności		
Sołectwo m. Kąty - Tadeusz Żrebiec	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności	Kąty 190 38-230 Nowy Żmigród	tel. 694 559 258 13 441 51 54 zrebiectadeusz@wp.pl
Sołectwo m. Nowy Żmigród	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności		
Sołectwo m. Stary Żmigród	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności		
Sołectwo m. Łysa Góra – Teresa	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności	Łysa Góra 3	tel. 13 441 5464

Institucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Laskowska		38-230 Nowy Żmigród	
Sołectwo Chyrowa	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności		
Sołectwo Głojсце	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności		
Sołectwo Iwla	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności		
Sołectwo Mszana	Reprezentacja interesów lokalnej społeczności		
Liga Ochrony Przyrody Zarząd Okręgu Podkarpackiego w Rzeszowie	Ochrona przyrody	35-010 Rzeszów ul. Kamińskiego 12	tel. 787 709 149 loprze@poczta.fm
Podkarpacka Regionalna Organizacja Turystyczna	Działania na rzecz promocji regionu i rozwoju turystyki	ul. Szopena 51/30 235-959 Rzeszów	tel. 17 852 00 09
Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”	Ochrona przyrody	ul. Stolarska 7/3 60-788 Poznań	tel. 61 662 86 06 biuro@salamandra.org.pl
Oddział PTTK w Krośnie	Promowanie m.in. turystyki i krajoznawstwa.	ul. Krakowska 9 38-400 Krosno	tel. 13 432 1258 pttkkrosno@neostrada.pl
Polski Związek Łowiecki, Oddział w Krośnie	Gospodarka łowiecka	ul. Ordynacka 4, 38-400 KROSNO	tel. 13 432 04 45 zo.krosno@pzlow.pl.pl
Lokalna Organizacja Turystyczna „Beskid Niski”	Promocja Beskidu Niskiego	Rynek 5 38-400 Krosno	tel. 13 432 77 07 stanislaw_roman@interia.pl
CHYROWA - SKI SP.Z O.O.	Zarządzanie wyciągiem narciarskim	CHYROWA 40 38-450 DUKLA	tel. 603 871 300 info@chyrowaski.pl

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

NARODOWA
FUNDACJA
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
Ekspertyzy przyrodnicze	Inwentaryzacja siedlisk i gatunków z załącznika I i II DS w Lasach Państwowych (LP 2007)	Inwentaryzacja siedlisk i gatunków z zał. I i II Dyrektywy Rady nr 92/43/EWG na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie LP	kluczowy materiał porównawczy	Pliki shp, materiały znajdują się w posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie
Materiały	Inwentaryzacja siedlisk i	Inwentaryzacja siedlisk i	kluczowy materiał	materiały znajdują się w

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
niepublikowane	gatunków z załącznika I i II DS poza gruntami Lasów Państwowych (BULiGL O/Przemysł 2007)	gatunków z zał. I i II Dyrektywy Rady nr 92/43/EWG poza gruntami Lasów Państwowych	porównawczy	posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie
Materiały niepublikowane	Plan Urządzania Lasu - Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie Dukla, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie, wg stanu na dzień 01.01.2008	Informacje o obszarze Natura 2000.	Podstawowe dane o gruntach SP w zarządzie Nadleśnictwa znajdujących się w obszarze Informacje o typach, wieku, składzie gatunkowym i strukturze drzewostanów, a także realizowanych działaniach gospodarczych w najważniejszych siedliskach leśnych obszaru	Materiały znajdują się w posiadaniu RDLP i Nadleśnictwa Dukla oraz na stronie http://bip.lasy.gov.pl/pl/bip/dg/rdlp_krosno/nadl_dukla/plan_urzadzania_lasu/czesc_opisowa
Materiał niepublikowany	Dokumentacja planu ochrony rezerwatu przyrody „Łysa Góra” opracowana na lata 2003-2022. (BULiGL O/Przemysł, 2002).	Szczegółowe informacje na temat szaty roślinnej i fauny części obszaru	Kluczowy materiał porównawczy	W zasobach RDOŚ w Rzeszowie.
Materiał publikowany	Odkrycie bezlistu okrywowego <i>Buxbaumia viridis</i> (Bryophyta, Buxbaumiacea) w Beskidzie Niskim (Karpaty Zachodnie. Roczniki Bieszczadzkie. Kozik J.,	Informacja na temat rozmieszczenia gatunku – potencjalnego przedmiotu ochrony w obszarze	Ważna informacja uzupełniająca wiedzę na temat obszaru	Roczniki Bieszczadzkie. Wyd. Bieszczadzkiego Parku Narodowego

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
	Voncina G. 2012.			
Materiały niepublikowane	Rozmieszczenie i struktura populacji cisa pospolitego <i>Taxus baccata</i> w paśmie Łysej Góry w Beskidzie Niskim. Kraków. Zator. A. 2001 (praca magisterska)	Informacja na temat gatunku występującego w siedliskach będących przedmiotem ochrony w obszarze	Materiał uzupełniający	Biblioteka Uniwersytetu Przyrodniczego w Krakowie
Materiały publikowane	Nowe stanowiska jęczynika zwyczajnego <i>Phyllitis scolopendrium</i> na terenie Nadleśnictwa. Fragm. Flor. Geobot. Polonica 8: 135-142. Zator. A. 2001.	Informacja na temat gatunku charakterystycznego dla siedliska będącego przedmiotem ochrony w obszarze	Materiał uzupełniający	Fragm. Flor. Geobot. Polonica
Materiały niepublikowane	Występowanie kłokoczki południowej <i>Staphylea pinnata</i> w leśnictwie Żmigród Nadleśnictwa Dukla. Zator. A. 2004	Informacja na temat gatunku występującego w siedliskach będących przedmiotem ochrony w obszarze	Materiał uzupełniający	Nadleśnictwo Dukla
Materiały publikowane	Obszary Natura 2000 na Podkarpaciu, red. Dorota Rogała, Agnieszka Marcela, Rzeszów 2011	ogólne informacje o wszystkich obszarach Natura 2000	ogólna charakterystyka obszaru	materiały znajdują się w posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Położenie obszaru

Zgodnie z podziałem administracyjnym kraju obszar położony jest w województwie podkarpackim, powiecie jasielskim, w gminach: Nowy Żmigród (m.: Kąty, Nowy Żmigród, Stary Żmigród, Łysa Góra) i Krempana (m.: Myscowa, Polany), oraz w powiecie krośnieńskim w gminie

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dukla (m.: Chyrowa, Głojsce, Iwla, Mszana).

Według regionalizacji geobotanicznej J.M. Matuszkiewicza (2008) przeważająca część obszaru położona jest w Prowincji Karpackiej, Dziale Wschodniokarpackim, Krainie Karpat Wschodnich, Okręgu Beskidu Niskiego, Podokręgu Beskidu Niskiego Środkowego „Przełęcz Dukielska – Dolina Ropy” (I.1.3.a). Niewielki fragment północnej części obszaru leży w Prowincji Karpackiej, Dziale Wschodniokarpackim, Krainie Karpat Wschodnich, Okręgu Dołów Jasielsko-Sanockich, Podokręgu Gorlickim (I.1.2.a).

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym J. Kondrackiego (2002) omawiany obszar prawie w całości położony jest w prowincji: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, podprowincji: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionie: Beskidy Środkowe, mezoregionie: Beskid Niski (513.71). Niewielki fragment północnej części leży w prowincji: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, podprowincji: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionie: Pogórze Środkowobeskidzkie, mezoregionie: Pogórze Jasielskie (513.68).

Geologia i gleby

Pod względem geologicznym obszar leży w obrębie Karpat Zewnętrznych, wytworzonych w czasie orogenezy alpejskiej. Powierzchnię pokrywają utwory paleogenu. Przeważająca część obszaru to utwory oligocenu reprezentowane przez piaskowce, łupki, iłowce i rogowce. W południowej części obszaru oraz rozciągające się pasem z północnego-zachodu na wschód, występują utwory eoceńsko-oligocieńskie reprezentowane przez piaskowce, łupki, zlepieńce, margle oraz podrzędnie iłowce i mułowce. Podłoże geologiczne stanowią utwory kredowe i trzeciorzędowe, czyli tzw. flisz karpacki, którego serie są płaszczowinowo nasunięte na siebie.

Hydrologia

Obszar leży w zlewni Wisłoki, prawobrzeżnego dopływu Wisły. Na południe od omawianego obszaru przepływa Dopływ w Polanach, na wschód - Iwielka (Iwelka, Iwelka), na zachód - Wisłoka. W części północno - wschodniej omawianego obszaru swe źródła znajdują: Łaziska, która jest lewobrzeżnym dopływem Iwielki, Debrza – lewobrzeżny dopływ Niegłoszczy. W części wschodniej swe źródła ma również Niegłoszcz, który uchodzi do Wisłoki. W części południowej mieszczą się źródła Kaczalnika (prawobrzeżny dopływ Wisłoki), oraz prawobrzeżnego dopływu Kaczalnika – Myscówki. Ponadto swe źródła mają tu liczne małe potoczki, które uchodzą do powyższych cieków. Górny odcinek rzeki Wisłoki, jak i cieki w tej części jej zlewni mają charakter typowo górski.

Struktura krajobrazu

Obszar obejmuje masyw Łysej Góry (641 m n.p.m.), rozciągający się z północnego zachodu na południowy wschód, między Nowym Żmigrodem i miejscowością Mszana w gminie Dukla. Grzbiet jest pofałdowany z kilkoma siodłami. W przyszczytowej partii znajduje się wiele źródeł z których wypływają potoki wrzynając się w podłoże, dają początek głębokim jarom urwistych brzegach, gdzie często tworzą się osuwiska. Teren porośnięty jest lasem jodłowo-bukowym z licznymi stanowiskami cisa pospolitego. W jarach, zwłaszcza po północnej stronie

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYKONAWCA
OPRACOWANIE
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

masywu zlokalizowane są płaty jaworzyn. Kompleksy leśne, które zajmują ok. 94% powierzchni obszaru, otaczają łąki i pola uprawne stanowiące zaledwie ok. 5%. Niecały 1% to złożone systemy upraw i działek (wg Corine Land Cover). Zabudowa związana jest z dolinami sąsiadującymi z obszarem i w całości zlokalizowana jest poza jego granicami. Są to miejscowości: Myscowa, Polany, Kąty, Nowy Żmigród, Stary Żmigród Łysa Góra, Chyrowa, Głojsce, Iwla i Mszana.

Korytarze ekologiczne

Według krajowej sieci ekologicznej ECONET – Polska obszar stanowi element międzynarodowego obszaru węzłowego Beskidu Niskiego – 44 M.

Jędrzejewski i in. w opracowaniu „Sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary chronione w Polsce” (2008) wyróżnili siedem korytarzy głównych Korytarz Karpacki (KK) swym zasięgiem obejmuje obszar Łysej Góry, który przebiega przez Bieszczady, Beskid Niski i Sądecki, Pieniny aż do Tatr. Na całej swej długości łączy się z częściami Karpat leżącymi po stronie ukraińskiej i słowackiej.

Istniejące formy ochrony przyrody

Formy ochrony o obszarze Natury 2000 Łysa Góra:

- Obszar specjalnej ochrony ptaków PLB180002 Beskid Niski (151 966,6 ha)
- Rezerwat przyrody Łysa Góra (160,74 ha, 2003 r.)
- Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (82 360 ha, 1998 r.)
- Enklawa Magurskiego Parku Narodowego (19 438,9 ha, 1994 r.) pod nazwą Mały Lasek (koło Nowego Żmigrodu).

Sąsiadujące obszary Natura 2000:

- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180014 Ostoja Jaśliska graniczy od południa;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180052 Wisłoka z dopływami w odległości ok. 0,01 km;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180001 Ostoja Magurska w odległości ok. 0,1 km;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180018 Trzciana w odległości ok. 0,15 km;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180037 Kościół w Skalniku w odległości ok. 1 km;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180044 Osuwiska w Lipowicy w odległości ok. 5 km;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180011 Jasiołka w odległości ok. 5 km;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180033 Józefów – Wola Dębowiecka w odległości ok. 7,5 km;
- Specjalny obszar ochrony siedlisk PLH180036 Kościół w Równem w odległości ok. 8,5 km.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów wg Corine Land Cover 2006, poziom III

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających	-	73,4	2,67
Lasy iglaste	-	907,7	33,08
Lasy liściaste	-	650,3	23,70
Lasy mieszane	-	1022,2	37,25
Murawy i pastwiska naturalne	-	26,5	0,97
Łąki	-	43,8	1,6
Złożone systemy upraw i działek	-	19,9	0,73

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
Użytki rolne	Własność prywatna	Działki nr: 180506_2.0006.766, 180506_2.0006.767, 180506_2.0006.768, 180506_2.0006.769, 180506_2.0006.770, 180506_2.0006.780, 180506_2.0006.781, 180506_2.0006.782, 180506_2.0006.785, 180506_2.0006.786, 180506_2.0006.787, 180506_2.0006.788, 180506_2.0006.789, 180506_2.0006.790, 180506_2.0006.793, 180506_2.0006.794, 180506_2.0006.795, 180506_2.0006.796/1, 180506_2.0006.797, 180506_2.0006.798, 180506_2.0006.800, 180506_2.0006.801,	Pakiet 5 – ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000, 5.1. ochrona siedlisk lęgowych

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

		180506_2.0006.802, 180506_2.0006.740, 180506_2.0006.741, 180506_2.0006.742, 180506_2.0006.743, 180506_2.0006.744, 180506_2.0006.745, 180506_2.0006.746, 180506_2.0006.756, 180506_2.0006.757, 180506_2.0006.758, 180506_2.0006.759, 180506_2.0006.760, 180506_2.0006.761, 180506_2.0006.762, 180506_2.0006.763, 180506_2.0006.764, 180506_2.0006.765, Powierzchnia terenu objęta programem - 23 ha.	
--	--	--	--

Wykaz działek ewidencyjnych należących do obszaru Natura 2000 Łysa Góra przedstawiono w załączniku nr 6.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Dukla; Uchwała Rady Miejskiej w Dukli Nr XXX/195/05 z dnia 11 marca 2005 r.	Urząd Miejski w Dukli	<p>W Planie widnieją zapisy:</p> <p>1. „Ustala się następujące zasady ochrony dla terenów położonych w granicach istniejących rezerwatów przyrody: 1/ obowiązują przepisy aktów ustanawiających ochronę prawną, przepisów szczególnych z zakresu ochrony przyrody oraz planów ochrony, 2/ zakazuje się prowadzenia wszelkich działań. Które mogłyby zagrażać wartościom przyrodniczym rezerwatów przyrody.”</p> <p>2. „Ustala się następujące zasady ochrony dla terenów położonych w granicach MPN: 1/ obowiązują przepisy aktów ustanowionych ochroną prawną, przepisów szczególnych z zakresu ochrony przyrody; 2/ zakazuje się prowadzenia wszelkich działań, które mogłyby zagrażać wartościom przyrodniczym, historycznym i kulturowym Parku Narodowego i Otuliny; 3/ prowadzenie jakiegokolwiek działalności inwestycyjnej, w tym przebudowę i rozbudowę istniejącej zabudowy należy uzgodnić z Dyrektorem MPN.”</p> <p>3. „Ustala się następujące zasady ochrony dla terenów położonych w granicach OCHKBN: 1/ obowiązują przepisy aktów ustanawiających ochronę prawną oraz przepisów szczególnych z zakresu ochrony</p>	potencjalnie możliwość negatywnego wpływu na siedliska w przypadku bezpośredniej lokalizacji budowli i urządzeń wszystkich rodzajów w miejscach występowania siedliska będących przedmiotem ochrony w Obszarze potencjalny negatywny wpływ prac związanych z konserwacją cieków	brak zapisów dotyczących sposobów minimalizacji negatywnych skutków lub działań kompensujących

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<p>przyrody, 2/ zakazuje się prowadzenia wszelkich działań, które mogłyby zagrażać wartościom przyrodniczym, historycznym i kulturowym Obszaru Chronionego Krajobrazu.”</p> <p>Zgodnie z załącznikiem graficznym obszar Łysej Góry należy do terenów leśnych i zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych w obszarach objętych formami ochrony przyrody, w granicach których: „obowiązuje zakaz lokalizowania zabudowy za wyjątkiem obiektów małej architektury służących turystyce i rekreacji oraz urządzeń służących obsłudze gospodarki leśnej i wodnej” i ustalono następujące zasady zagospodarowania terenu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) „zachowanie pokrywy leśnej, 2) zagospodarowanie zgodne z zasadami określonymi w planach urządzania lasów, z uwzględnieniem funkcji ochronnych lasów, 3) utrzymanie, konserwacja i tworzenie obudowy biologicznej cieków wodnych, 4) utrzymanie, konserwacja i tworzenie zadrzewień śródpolnych”. <p>Dla tych terenów ustalono również następujące zasady kształtowania zabudowy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) „dopuszcza się indywidualną formę obiektów i urządzeń związanych z obsługą gospodarki leśnej i wodnej, 2) dopuszcza się indywidualną formę obiektów i urządzeń służących rozpoznawaniu i eksploatacji zasobów wodnych, 		

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<p>3) <i>dopuszcza się indywidualną formę obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich,</i></p> <p><i>dopuszcza się indywidualną formę obiektów i urządzeń służących eksploatacji powierzchniowej surowców mineralnych oraz składowaniu mas ziemnych lub skalnych.”</i></p>		
<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Krempna; Uchwała Rady Gminy Krempna Nr III/16/2002 z dnia 30 grudnia 2002 r.</p>	<p>Urząd Gminy w Krempnej</p>	<p>W studium widnieje zapis:</p> <p>1. <i>„Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody wszystkie działania na terenie parku narodowego podporządkowane są ochronie przyrody i mają pierwszeństwo przed wszystkimi innymi działaniami. Zmiana sposobu wykorzystania gruntu lub nieruchomości położonej na terenie parku narodowego wymaga zgody dyrektora parku narodowego.”</i></p> <p>2. <i>„Dla zachowania wysokich walorów krajobrazowych Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego oraz celem zapewnienia względnej równowagi systemów przyrodniczych wprowadzono zakazy i nakazy dotyczące zagospodarowania i użytkowania tego obszaru określone Rozporządzeniu Nr 10 Wojewody Krośnieńskiego z dnia 2 lipca 1998r”</i></p> <p>3. <i>„Zagospodarowanie obszaru OChKBN powinno zapewnić stan równowagi ekologicznej, nie może wywoływać negatywnych zjawisk w środowisku przyrodniczym. Zagospodarowanie tego obszaru nie powinno powodować nadmiernej urbanizacji, przez silną rozbudowę turystycznej bazy noclegowej, urządzeń komunikacyjnych i innych, dotyczy to szczególnie obszarów o stosunkowo mało przekształconym krajobrazie, o zdecydowanej przewadze elementów</i></p>	<p>potencjalnie istotny, negatywny wpływ na populację nadobniczy alpejskiej planowanego do budowy zbiornika „Kały-Myscowa” .</p>	<p>brak zapisów dotyczących sposobów minimalizacji negatywnych skutków lub działań kompensujących</p>

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<p>przyrodniczych (gmina Krempna – wieś Myscowa i częściowo Polany).”</p> <p>4. "Realizacja zbiornika "Kąty – Myscowa" w zdecydowanej większości zlokalizowanego na terenie gminy będzie miała istotny wpływ na wyrównanie przepływów i zasięg wód powodziowych ale jedynie poniżej zapory, czyli już w gminie sąsiedniej".</p> <p>Zgodnie z załącznikiem graficznym teren gminy znajdujący się w obszarze Natura 2000 Łysa Góra uznany jest jako lasy ochronne, polany śródleśne, obszary źródliskowe i węzły ekologiczne. Uwaga: W części tekstowej brak odniesienia i szczegółowych zapisów dotyczących sposobów użytkowania terenów leżących w obszarze Natura 2000 Łysa Góra</p>		
Plan Strategiczny Gminy Krempna; Uchwała Rady Gminy Krempna Nr XIII/85/99 z dnia 29 grudnia 1999 r.	Urząd Gminy w Krempnej	Brak zapisów w Planie Strategicznym Gminy Krempna odnoszących się bezpośrednio i pośrednio do obszaru.	-	-
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Żmigród; Uchwała Rady Gminy Nowy Żmigród Nr XXXI/264/01 z dnia 30 października 2001 r.	Urząd Gminy w Nowym Żmigrodzie	<p>W studium z zakresu strefy środowiska przyrodniczego i jego ochrony dla terenów położonych w granicach obszaru widnieje zapis:</p> <p>„Podporządkowanie działalności gospodarczej i przestrzennej w:</p> <p>a/ Magurskim Parku Narodowym wraz z otuliną: -zasadom określonym w Planie Ochrony M.P.N.</p> <p>b/ Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego: -zasadom określonym w Rozporządzeniu nr 10 Wojewody Krośnieńskiego z dnia 2 lipca 1998 r. (Dz. Urzędowy Wój. Krośnieńskiego nr 17/98).”</p>	brak negatywnego wpływu na przedmioty ochrony w obszarze	-
Miejscowy Plan	Urząd Gminy w	W Planie widnieją zapisy:	potencjalnie możliwość	brak zapisów

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Kąty; Uchwała Rady Gminy Nowy Żmigród Nr VIII/54/07 z dnia 24 kwietnia 2007 r.	Nowym Żmigrodzie	<p>1., <i>W planie uwzględniono uwarunkowania wynikające z położenia części planu w otulinie Magurskiego Parku Narodowego, a więc zakazy i nakazy, które zostały określone w zapisach niniejszej uchwały.</i></p> <p>2. <i>„W planie uwzględniono uwarunkowania wynikające z położenia części planu w Obszarze Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego, zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego Nr 56/05 z dnia 30 maja 2005 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 80, poz. 1357 z dnia 9 czerwca 2005 r.), a więc zakazy i nakazy, które zostały określone w zapisach niniejszej uchwały.”</i></p> <p>Zgodnie z załącznikiem graficzny teren należący do obszaru stanowią tereny lasów i użytków leśnych, gdzie zakazuje się lokalizowania na terenie leśnym budynków i budowli, za wyjątkiem służących gospodarce leśnej oraz dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury turystycznej w postaci: ścieżek i szlaków pieszych, rowerowych, deszczochronów, ambon widokowych oraz innych służących tej funkcji. Ponadto wyróżniono tereny użytków rolnych z możliwością zalesień.</p>	negatywnego wpływu na siedliska w przypadku bezpośredniej lokalizacji budowli i urządzeń wszystkich rodzajów w miejscach występowania siedliska, potencjalny negatywny wpływ zalesień dotyczących proj. przedmiotu ochrony – łąk świeżych	dotyczących sposobów minimalizacji negatywnych skutków lub działań kompensujących
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Nowy Żmigród; Uchwała Rady Gminy Nowy Żmigród Nr XXXIII/236/05 z dnia 28	Urząd Gminy w Nowym Żmigrodzie	Zgodnie z załącznikiem graficznym tereny miejscowości znajdujące się w obszarze Natura 2000 Łysa Góra należą do terenów lasów i użytków leśnych, gdzie się zakazuje się lokalizowania na terenie leśnym budynków i budowli, za wyjątkiem służących gospodarce leśnej oraz zakazuje się wszelkich działań niszczących i degradujących teren.	brak istotnego negatywnego wpływu na wszystkie przedmioty ochrony z wyjątkiem wszelkiego rodzaju budowli lokalizowanych bezpośrednio w miejscach występowania siedlisk	brak zapisów dotyczących sposobów minimalizacji negatywnych skutków lub działań kompensujących

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
września 2005 r.			Natura 2000	
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Stary Żmigród; Uchwała Rady Gminy Nowy Żmigród Nr XLV/329/06 z dnia 25 października 2006 r.	Urząd Gminy w Nowym Żmigrodzie	<p>Zgodnie z załącznikiem graficznym tereny znajdujące się w obszarze Natura 2000 Łysa Góra należą do terenów lasów i użytków leśnych, gdzie sformułowano następujące zapisy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Zakazuje się lokalizowania na terenie leśnym budynków i budowli, za wyjątkiem służących gospodarce leśnej. - Poza obszarem rezerwatu „Łysa Góra” dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury turystycznej w postaci: ścieżek i szlaków pieszych, rowerowych, deszczochronów, ambon widokowych oraz innych służących tej funkcji”. <p>Ponadto odniesiono się do istniejącego rezerwatu przyrody: <i>“W planie uwzględniono uwarunkowania wynikające z położenia części planu w obszarze Rezerwatu Przyrody „Łysa Góra” podlegającego przepisom Rozporządzenia Wojewody Podkarpackiego z dnia 18 sierpnia 2003r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego Nr 90, poz.1540 z dnia 20 sierpnia 2003r.), a więc zakazy, które zostały określone w zapisach niniejszej uchwały”.</i></p>	brak istotnego negatywnego wpływu na wszystkie przedmioty ochrony z wyjątkiem wszelkiego rodzaju budowli oraz infrastruktury lokalizowanej bezpośrednio w miejscach występowania siedlisk Natura 2000	brak zapisów dotyczących sposobów minimalizacji negatywnych skutków lub działań kompensujących
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Łysa Góra; Uchwała Rady Gminy Nowy Żmigród Nr XXVIII/179/05 z dnia 12 maja 2005 r.	Urząd Gminy w Nowym Żmigrodzie	<p>Zgodnie z załącznikiem graficznym tereny znajdujące się w obszarze Natura 2000 Łysa Góra należą do terenów lasów i użytków leśnych oraz terenów użytków rolnych z możliwością zalesień (zgodnie z przepisami szczegółowymi), Na terenie leśnym zakazuje się lokalizowania budynków, budowli i obiektów tymczasowych za wyjątkiem służących gospodarce leśnej oraz zakazuje się wszelkich działań niszczących i degradujących teren.</p> <p>Ponadto odniesiono się do istniejącego rezerwatu</p>	potencjalnie możliwość negatywnego wpływu na siedliska w przypadku bezpośredniej lokalizacji budowli i urządzeń wszystkich rodzajów w miejscach występowania siedliska, potencjalny negatywny wpływ zalesiania łąk świeżych	brak zapisów dotyczących sposobów minimalizacji negatywnych skutków lub działań kompensujących

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<p>przyrody: <i>"W planie uwzględnia się uwarunkowania wynikające z położenia części planu w obszarze rezerwatu przyrody „Łysa Góra”, zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Podkarpackiego z dnia 18 lipca 2003r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz.U. Woj. Podkarpackiego Nr 90 poz. 1540 z dnia 20.08.2003r.). Wprowadza się zakaz zabudowy".</i></p>		
Strategia rozwoju gminy Nowy Żmigród na lata 2007 - 2013	Urząd Gminy w Nowym Żmigrodzie	<p>W Strategii widnieje zapis: <i>„Mając na uwadze fakt, iż część gminy zajmuje Magurski Park Narodowy wraz z otuliną, nie wskazane jest intensyfikowanie produkcji rolnej ze względu na zachowanie naturalnych walorów i ochrony środowiska.”</i></p>	brak negatywnego wpływu na przedmioty ochrony obszaru	-
Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Dukla na lata 2008-2017 wraz z Programem Ochrony Przyrody i Prognozą oddziaływania na środowisko	Nadleśnictwo Dukla	<p>Ogólna charakterystyka lasów pozostających w zarządzie nadleśnictwa (co w praktyce też przekłada się na Obszar) wskazuje na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dominację lasów górskich świeżych (LGśw) – z punktu widzenia fitosocjologii - w większości reprezentowanych przez żyzną buczynę karpacką, - znaczący udział lasów wyżynnych świeżych (Lwyżw) i lasów górskich wilgotnych (LGw) – z punktu widzenia fitosocjologii reprezentowanych również przez żyzną buczynę karpacką i jaworzyny, - pochodzenie większości drzewostanów z odnowienia naturalnego, - dominujący udział lasów pozostających w zgodności z siedliskiem, - dominujący udział drzewostanów gdzie nie odnotowano negatywnego oddziaływania procesu borowacenia, - występowanie nieznaczających powierzchni z zaobserwowanymi negatywnymi procesami: neofityzacją, 	<p>Najistotniejszy dokument planistyczny oddziałujący na przedmioty ochrony w Obszarze. Pod istotnym wpływem opracowania znajdują się przede wszystkim siedliska leśne - buczyny (9110, 9130) oraz jaworzyny (9180). Kształtując strukturę drzewostanu i zasoby martwego drewna, a pośrednio mając wpływ na skład gatunkowy runa, inwazję gatunków obcych itd., gospodarka leśna ma istotny wpływ na stan siedlisk kluczowych</p>	<p>W Programie Ochrony Przyrody sformułowano liczne zapisy dotyczące minimalizacji potencjalnego negatywnego oddziaływania gospodarki leśnej na walory przyrodnicze, w tym siedliska i gatunki będące przedmiotami ochrony w Obszarze. Są to m.in. zapisy dotyczące szczególnej ochrony wybranych siedlisk leśnych (buczyn w wariantcie z czosnkiem niedźwiedzim oraz</p>

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<p>monotypizacją,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dominację drzewostanów jednopiętrowych, - ok. 18% udział drzewostanów powyżej 100 lat, przy czym drzewostany powyżej wieku 140 lat stanowią zaledwie ok. 11% spośród nich, - dobry stan powietrza w granicach nadleśnictwa, - istotne zagrożenie dla drzewostanów chorobami grzybowymi, - istotne oddziaływanie czynników atmosferycznych na drzewostany (wiatr), - brak istotnego zagrożenia ze strony owadów, - istotny wpływ na drzewostany zwierzyny płowej, <p>W Programie Ochrony Przyrody sformułowano szereg zapisów istotnych z punktu widzenia przedmiotów ochrony w obszarze, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odnośnie żyznich buczyn: <ul style="list-style-type: none"> „dla zachowania pełnego zróżnicowania ekosystemu i związanych z nim gatunków ważne jest utrzymanie określonego „ładu przestrzenno-ekologicznego”, polegającego na konsekwentnym pozostawianiu do naturalnej śmierci części drzew, zostawiania fragmentów ekosystemu nietkniętych podczas cięć rębnych oraz utrzymywanie w każdym kompleksie starych, rębnych i przeszlorębnych drzewostanów. Jak wynika z obserwacji, obecność nawet niewielkich płątów starych, biernie chronionych buczyn wśród dużych kompleksów buczyn gospodarczych może znacznie poprawić bioróżnorodność całego ekosystemu, gdyż fragmenty takie pełnią funkcję ostoi gatunków puszczańskich”, - odnośnie jaworzyn: <ul style="list-style-type: none"> „zespół wymaga cienistego, wilgotnego klimatu, w związku z czym źle znosi prześwietlenie. Z uwagi na rodzaj 	przyrodniczych obszaru.	<p>jaworzyny i łągi) zalecające ich całkowite wyłączenie z użytkowania. Z użytkowania rębnego wyłączone np. drzewostany siedlisk łągowych i bagiennych, W stosunku do ekosystemów nieleśnych zalecono zabezpieczenie warunków wodnych (w przypadku siedlisk hydrogenicznych) oraz szereg zabiegów związanych z tradycyjnym użytkowaniem kośnym bądź pastwiskowym dla półnaturalnych ekosystemów łąkowych. W Programie Ochrony Przyrody sformułowano szereg zapisów pośrednio przyczyniających się do zachowania lub poprawy stanu siedlisk np. zapisy dotyczące pozostawienia do naturalnej sukcesji pasów o szerokości ok. 30 m drzewostanów wzdłuż głównych</p>

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<p><i>zajmowanych siedlisk, wysoki stopień naturalności i wybitne walory przyrodnicze, powinien zostać całkowicie wyłączony z wszelkich zabiegów gospodarczych”, „płaty jaworzyny z jęczmikiem zajmują zwykle strome i trudno dostępne miejsca, pełniąc niezwykle ważną glebochronną rolę. Duże zróżnicowanie mikrosiedlisk stwarza ponadto doskonałe warunki do osiedlania gatunków o odmiennych wymaganiach siedliskowych i strategiach życiowych, co ostatecznie wpływa na wzrost różnorodności gatunkowej i znaczenie ekologiczne tych fitocenozy. Z tych też względów powinny być chronione, najlepiej przez całkowite wyłączenie z użytkowania” - odnośnie drzewostanów >100 lat: „Udział tego typu drzewostanów ma ważne znaczenie przyrodnicze i dlatego powinien zostać utrzymany przynajmniej na obecnym poziomie. Starodrzewy stanowią miejsca bytowania wielu rzadkich przedstawicieli fauny, a tym samym spełniają kluczową rolę dla zachowania różnorodności przyrodniczej”</i></p> <p>W ramach zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszarów Natura 2000 sformułowano następujący zapis: „Do czasu powołania SOO oraz opracowania i zatwierdzenia jego planu ochrony – stosowanie ogólnych zaleceń dotyczących zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków zwierząt, grzybów i roślin, ujętych w Programie”.</p>		cieków, zapis dotyczący płątów z roślinnością bagienną czy łęgową, które pozostawiono „bez ingerencji”.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego województwa podkarpackiego, Uchwała Sejmiku Województwa Podkarpackiego Nr XL	Podkarpacki Urząd Wojewódzki	<p>W MPZP dla woj. podkarpackiego sformułowano następujące zapisy:</p> <p>1. „ Funkcja ochronna w województwie jest istotna ze względu na ochronę unikalnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych m.in. w 2 Parkach</p>	potencjalnie istotny, negatywny wpływ na populację nadobniczy alpejskiej planowanego do budowy zbiornika „Kąty-	brak zapisów dotyczących sposobów minimalizacji negatywnych skutków lub działań

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
VIII/522/02 z dnia 30 sierpnia 2002 r.		<p><i>Narodowych, kilkudziesięciu rezerwatów przyrody oraz ochronę obszarów źródłiskowych, istotnych dla naturalnych zasobów, jak również ochronę znacznych zasobów kultury materialnej.</i></p> <p>Oдноśnie rezerwatów przyrody:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>„Na terenie projektowanych, nowych i powiększanych rezerwatów przyrody obowiązują, do czasu ich powołania zasady zagospodarowania określone w planach urządzania lasów i programach ochrony przyrody nadleśnictw, a po ich utworzeniu zakazy określone zostaną zgodnie z przepisami szczególnymi, na obszarze projektowanych rezerwatów postuluje się wprowadzenie zakazu lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko”</i> <p>Sformułowano również zapisy oдноśnie obszarów Natura 2000, gdzie muszą zostać wprowadzone następujące zasady zagospodarowania, m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Konieczność sporządzenia inwentaryzacji przyrodniczej,</i> 2. <i>Konieczność wprowadzenia zakazów i ograniczeń gospodarczego i turystycznego wykorzystania na określonych obszarach o szczególnej wrażliwości ekologicznej i silnej podatności na antropopresję,</i> 3. <i>Fizyczne wyodrębnienie obszarów (oznakowanie, ogrodzenie itp.)</i> 4. <i>Monitoring wyznaczonych obszarów, przywrócenie naturalnej wartości siedlisk, w szczególności poprzez renaturyzację, rekultywację i zalesienia.</i> 5. <i>Zachowanie chronionych gatunków poprzez szereg różnorodnych działań.</i> 	Myscowa” – widniejącego tu również pod nazwą „Kępna-Kąty”	kompensujących

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<p>Ponadto: „w celu zapewnienia ochrony najcenniejszych zasobów krajobrazowych województwa oprócz już prowadzonych działań, należy (...) preferować funkcje ekologiczne lasów i terenów leśnych jako podstawowe elementy krajobrazotwórcze w województwie przy zachowaniu właściwych proporcji zalesień w gminach, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Zachowanie niezalesionych polan śródleśnych, b) Zalesienie skorelowane z wymogami systemów ekologicznych i harmonii krajobrazu (zachowanie niezalesionych obszarów niezbędnych dla bytowania dużych ptaków drapieżnych, również rolnictwo wykorzystywane na rzecz zachowania krajobrazu kulturowego), c) Właściwe kształtowanie stref ekotonowych jako istotnego i wartościowego elementu krajobrazu terenów wiejskich”. <p>Wśród zadań dla gminy m.in. Nowy Żmigród oraz Krempna sformułowano zadanie: „Ochrona krajobrazu i bioróżnorodności oraz kształtowanie struktury krajobrazu wiejskiego poprzez realizację programów rolnośrodowiskowych SAPARD i zalesianie terenów przewidzianych do renaturyzacji i rekultywacji”.</p> <p>Dla gminy Krempna i Nowy Żmigród wpisano zadanie polegające na budowie zbiornika retencyjnego „Krempna – Kąty”.</p> <p>W Planie Zagospodarowania Przestrzennego województwa podkarpackiego ujęto również zapisy</p>		

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<p>odnośnie budowy zbiornika Krempana – Kąty na rzece Wisłoce (68,0 mln m³, 460,0 ha), mające za zadanie zwiększenie ilości retencjonowanej wody, wyrównanie przepływów całorocznych, zmniejszenie zagrożenia powodziowego.</p> <p>W załącznikach graficznych np Uwarunkowania rozwoju przestrzennego – synteza”, „Środowisko” obszar Natury 2000 Łysa Góra, ujęty jest jako „obszar atrakcyjny dla turystyki” oraz „obszar objęty Programem Krajowym Natura 2000”. Ponadto w załączniku graficznym widnieje zbiornik Krempana – Kąty.</p>		
Uproszczony plan urządzania lasu – należącego do indywidualnych właścicieli we wsi Chyrowa na okres od 01.01.2006 do 31.12.2015 r. Zarządzenie nr 5 Starosty Krośnieńskiego z dnia 23 stycznia 2006 r. na okres do 31 grudnia 2015 r.	Starostwo Powiatowe w Krośnie	<p>W uproszczonym planie urządzania lasu, oprócz szczegółowych opisów taksacyjnych, sformułowano następujące ogólne zapisy:</p> <p><i>„W oparciu o przyjęte na podstawie rozporządzenia MOŚ, ZN i L z dnia 28 grudnia 1998 r. minimalne wieki wyrębu: 120 lat dla dębu, jesionu, 100 lat dla jodły i buka, 80 lat dla sosny, modrzewia, świerka, jawora, klonu, 60 lat dla grabu, brzozy, olszy czarnej, 40 lat dla osiki, 30 lat dla olszy szarej określono maksymalne miąższości do pozyskania w użytkowaniu rębnym.”</i></p> <p>Ponadto zapisano:</p> <p><i>„Lasów ochronnych nie zinwentaryzowano, Stan zdrowotny i sanitarny lasów jest zadowalający. Przyjęto w planie I strefę zagrożenia przemysłowego i ustalono III kategorię zagrożenia pożarowego. W zakresie ustaleń art. 30 ustawy z dnia 28.09.1991 r. i lasach wraz z późniejszymi zmianami stwierdza się: zaśmiecanie terenów leśnych.”</i></p>	siedliska przyrodnicze oraz nadobnica alpejska	brak zapisów
Uproszczony plan urządzania lasu – należącego do	Starostwo powiatowe w Krośnie	W uproszczonym planie urządzania lasu, oprócz szczegółowych opisów taksacyjnych, sformułowano	siedliska przyrodnicze oraz nadobnica alpejska	brak zapisów

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
indywidualnych właścicieli we wsi Głojscie na okres od 01.01.2006 do 31.12.2015 r. Zarządzenie nr 5 Starosty Krośnieńskiego z dnia 23 stycznia 2006 r. na okres do 31 grudnia 2015 r.		<p>następujące ogólne zapisy:</p> <p>„W oparciu o przyjęte na podstawie rozporządzenia MOŚ, ZN i L z dnia 28 grudnia 1998 r. minimalne wieki wyrębu: 120 lat dla dębu, jesionu, 100 lat dla jodły i buka, 80 lat dla sosny, modrzewia, świerka, jawora, klonu, 60 lat dla grabu, brzozy, olszy czarnej, 40 lat dla osiki, 30 lat dla olszy szarej określono maksymalne miąższości do pozyskania w użytkowaniu rębnym.”</p> <p>Ponadto zapisano:</p> <p>„Lasów ochronnych nie zinwentaryzowano, Stan zdrowotny i sanitarny lasów jest zadowolający. Przyjęto w planie I strefę zagrożenia przemysłowego i ustalono III kategorię zagrożenia pożarowego. W zakresie ustaleń art. 30 ustawy z dnia 28.09.1991 r. i lasach wraz z późniejszymi zmianami stwierdza się: zaśmiecanie terenów leśnych.”</p>		
Uproszczony plan urządzania lasu – należącego do indywidualnych właścicieli we wsi Iwla na okres od 01.01.2006 do 31.12.2015 r. Zarządzenie nr 5 Starosty Krośnieńskiego z dnia 23 stycznia 2006 r. na okres do 31 grudnia 2015 r.	Starostwo powiatowe w Krośnie	<p>W uproszczonym planie urządzania lasu, oprócz szczegółowych opisów taksacyjnych, sformułowano następujące ogólne zapisy:</p> <p>„W oparciu o przyjęte na podstawie rozporządzenia MOŚ, ZN i L z dnia 28 grudnia 1998 r. minimalne wieki wyrębu: 120 lat dla dębu, jesionu, 100 lat dla jodły i buka, 80 lat dla sosny, modrzewia, świerka, jawora, klonu, 60 lat dla grabu, brzozy, olszy czarnej, 40 lat dla osiki, 30 lat dla olszy szarej określono maksymalne miąższości do pozyskania w użytkowaniu rębnym.”</p> <p>Ponadto zapisano:</p> <p>„Lasów ochronnych nie zinwentaryzowano, Stan zdrowotny i sanitarny lasów jest zadowolający. Przyjęto w planie I strefę zagrożenia przemysłowego i ustalono III kategorię zagrożenia pożarowego. W zakresie ustaleń art. 30 ustawy z dnia 28.09.1991 r. i lasach wraz z</p>	siedliska przyrodnicze oraz nadobnica alpejska	brak zapisów

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
		<i>późniejszymi zmianami stwierdza się: zaśmiecanie terenów leśnych.”</i>		

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk (1)	Rożmieszczenie w obszarze (1)	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Siedliska przyrodnicze						
Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>) - 9110	C	1,18 ha	1 (ocena w obrębie 1 stanowiska)	brak danych, prawdopodobnie w obrębie siedliska 9130, w całym Obszarze występuje kilka płatów o powierzchni kilku arów	niski	Dokonano weryfikacji terenowej wydzielen leśnych wskazanych jako siedlisko 9110 (w materiałach pochodzących z inwentaryzacji LP i BULiGL wskazano 4 wydzielenia stanowiące 2 płaty siedliska) na przełomie czerwca i lipca 2012r.. Wszystkie płaty ostatecznie zakwalifikowano do siedliska 9130. Oceny stanu siedliska dokonano w obrębie jednego, nowo zidentyfikowanego płatu.
Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) - 9130	B	1385,95 ha	15 (ocena w obrębie 9 stanowisk)	równomiernie w całym obszarze	średni	Dokonano lustracji terenowej w obrębie większości zwartych płatów siedliska (łącznie w ramach inwentaryzacji LP i BULiGL wyróżniono 15 płatów), na przełomie czerwca i lipca 2012r. Dla oceny stanu zachowania siedliska przeprowadzono obserwacje na 9 stanowiskach – transektach.
Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>) - 9180	B	7,12 ha	16 (ocena w obrębie 6 stanowisk)	niewielkie płaty występujące w rozproszeniu na z reguły cienistych północnych stromych zboczach, w jarach potoków : zgodnie z zał. map.	pełny	Dokonano weryfikacji, terenowej w okresie od 20 lipca do 20 sierpnia 2012r., wszystkich (16) płatów wskazanych we wcześniejszych opracowaniach (inwentaryzacja LP i BULiGL) Oceny stanu dokonano na podstawie obserwacji na 6 stanowiskach.

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk (1)	Rozmieszczenie w obszarze (1)	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>) – 91E0	- (ocena „D”)	3,99	12 (ocena w obrębie 1 stanowiska)	brak danych	średni	Dokonano weryfikacji terenowej wszystkich (12) płatów (za wyjątkiem stanowisk punktowych) wskazywanych we wcześniejszych opracowaniach - dane LP i BULiGL) jako powierzchniowe oraz większość płatów wskazanych jako obiekty punktowe na przełomie czerwca i lipca 2012r. Większość ze wskazanych płatów uznano za nie spełniające wymogów kwalifikacji jako siedlisko 91E0. Najlepiej wykształcone płaty siedliska występują wzdłuż ciek, przecinającego drogę żwirową z Myscowej do Chyrowej (koło osady Za Groniem) w południowej części Obszaru. Z uwagi na znikomą powierzchnię i reprezentatywność uznano iż siedlisko nie spełnia kryteriów pozwalających uznać je za przedmiot ochrony.
górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk - 7230	C	0,66 ha	4 (ocena w obrębie 2 stanowisk)	w rozproszeniu, głównie w centralnej części obszaru	pełny	Dokonano weryfikacji terenowej wszystkich płatów, w okresie od maja do czerwca 2012r., wskazanych we wcześniejszych opracowaniach (inventaryzacja LP) wraz z inventaryzacją terenową na potrzeby niniejszego opracowania. W obrębie 2 płatów dokonano oceny stanu zachowania. Pomimo niewielkiej zajmowanej powierzchni (cecha regionalna) siedlisko posiada wszelkie niezbędne cechy kwalifikacji jako przedmiot ochrony w obszarze.
niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) - 6510	C	72,43	12 (oceny dokonano w obrębie 6 stanowisk)	w rozproszeniu w całym Obszarze	pełny	Dokonano weryfikacji i inventaryzacji terenowej wszystkich potencjalnych miejsc występowania siedliska, w okresie od maja do czerwca 2012r. Dokonano oceny stanu w obrębie 6 stanowisk. Pomimo niewielkiej zajmowanej powierzchni siedlisko spełnia kryteria kwalifikacji przedmiotu ochrony w Obszarze.
Gatunki zwierząt						
Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> - 1166	- (ocena „D”)	-	4 (oceny stanu dokonano w obrębie 4 stanowisk/transektów)	gatunek stwierdzony zaledwie na 1 stanowisku (kałuży) poza transektami	dobry	Prowadzono aktywne wyszukiwanie gatunku w obrębie potencjalnych miejsc występowania tj. kałuż i strumieni w okresie od maja do końca września 2012r. Prowadzono szczegółowe obserwacje – ocenę stanu w obrębie 4 stanowisk (transektów) gdzie nie potwierdzono

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk (1)	Rozmieszczenie w obszarze (1)	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
				wyznaczonymi na potrzeby oceny stanu		występowania gatunku. Dość liczne obserwacje gatunku pochodzą z terenów poza granicami obszaru. Gatunek z racji braku dogodnych miejsc rozrodu i przebywania w okresie całego roku nie powinien stanowić przedmiotu ochrony w obszarze.
Kumak górski <i>Bombina variegata</i> - 1193	C	-	4 (oceny stanu dokonano w obrębie 4 stanowisk/transektów)	w centralnej części Obszaru	dobry	Prowadzono aktywne wyszukiwanie gatunku w obrębie potencjalnych miejsc występowania tj. kałuż i strumieni w okresie od maja do końca września 2012 r.. Oceny stanu dokonano na podstawie obserwacji w obrębie 4 stanowisk (transektów) gdzie potwierdzono występowania gatunku w obrębie 2 stanowisk
Nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i> - 1087	B	-	4	zgodnie z załącznikiem graficznym	dobry	Weryfikacja terenowa wszystkich znanych wcześniej stanowisk występowania nadobnicy alpejskiej. Z 5 stanowisk, podawanych we wcześniejszych opracowaniach oraz znanych z wcześniejszych obserwacji ustalono, że trzy obserwacje miały charakter przypadkowych stwierdzeń, natomiast dwa stanowiska uznano za aktualne i trwałe. Ponadto w granicach obszaru stwierdzono w dwóch miejscach obecność starych zamierających wiązków, które w tym obszarze chętnie są zasiedlane przez gatunek. W ich obrębie potwierdzono obecność gatunku (Wiązy III i Wiązy IV).
Gatunki roślin						
Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i> 1386	- (ocena reprez. – „D”)	-	2 stanowiska	zgodnie z zał. map. nr 1	słaby	W trakcie prac terenowych gatunek nie został odnaleziony bowiem nie prowadzono w tym zakresie specjalnych poszukiwań. Informacja na podstawie doniesień literatury (Kozik, Voncina 2012) oraz inf. ustnej G. Vonciny. W publikacji podano współrzędne geograficzne stanowisk oraz informacje że są one położone w rezerwacie „Łysa Góra”, co okazało się błędem. Ostatecznie, po wyjaśnieniu z autorami publikacji ustalono, że właściwa lokalizacja odpowiada podanym współrzędnym geograficznym. Gatunek wymaga dalszych badań, które potwierdzą czy powinien

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk (1)	Rozmieszczenie w obszarze (1)	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
						być przedmiotem ochrony w obszarze.

(1) Lokalizację płatów oraz stanowisk w obrębie których dokonano oceny stanu prezentuje załącznik mapowy nr 1.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) - 9110

Lasy te mają głównie charakter lasów z dominacją buka lub jodły w drzewostanie. Charakteryzują się względnym ubóstwem gatunkowym runa, w którym znaczący udział mają gatunki charakterystyczne dla borów.

Siedlisko w obszarze zajmuje znikomą powierzchnię, łącznie ok. 1 ha w postaci rozproszonych, niewielkich płatów porastających szczytowe partie wzniesień. Płaty zajmujące powierzchnię całych wydzieleń, kwalifikowane we wcześniejszych opracowaniach jako siedlisko 9110 w rzeczywistości należy kwalifikować jako siedlisko 9130. Kwalifikacja wynikała prawdopodobnie z niewłaściwej interpretacji składu gatunkowego zarówno runa jak też drzewostanu, gdzie w wielu płatach wyraźnie zaznacza się podwyższony udział gatunków borowych (świerka, sosny, gatunków z rodzaju *Luzula*, *Vaccinium* czy charakterystycznych dla borów gatunków z rodzaju *Carex*).

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: znaczący, wg standardowego formularza danych – C, w oparciu o zweryfikowane dane - C

Stan siedliska w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: U1

Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) - 9130

Żyzne buczyny górskie występują w niższych i Środkowych położeniach górskich oraz na wyżynach południowej Polski. W górach ich występowanie ma charakter masowy, a w piętrze pogórza i na wyżynach – głównie wyspowy. Zasięg wysokościowy żyznych buczyn górskich mieści się w przedziale od 300 do 1100 m n.p.m.; w niektórych miejscach, np. w Tatrach lub w Bieszczadach, może sięgać po 1200 m n.p.m. Żyzne buczyny górskie zajmują obszary o zróżnicowanej topografii: przede wszystkim stoki i grzbiety górskie, zbocza dolin i wąwozów. Rzadko występują na dnach dolin. Żyzne buczyny górskie rozwijają się przede wszystkim na glebach brunatnych właściwych i glebach brunatnych

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

REGIONALNA
DYREKCJA
OPRACOWAŃ
I WSPARCIA
SPOŁECZNEGO

REGIONALNA
DYREKCJA
OPRACOWAŃ
I WSPARCIA
SPOŁECZNEGO
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

kwaśnych. Klimat w obszarze występowania żyznych buczyn górskich jest umiarkowanie chłodny lub chłodny. Sezon wegetacyjny jest stosunkowo krótki, od 160 do 200 dni w roku, a pokrywa śniegowa zalega od 3 do 5 miesięcy. Ze względu na obfitujący w opady klimat, w którym występują żyzne buczyny górskie, gleby są uwilgotnione w wystarczającym stopniu.

Drzewostan w żyznych buczynach górskich jest zwykle zdominowany przez buka *Fagus sylvatica*, chociaż na terenie Karpat gatunkiem dominującym może być lokalnie jodła pospolita *Abies alba*. W roli domieszki w żyznych buczynach górskich występuje głównie świerk pospolity *Picea abies* oraz jawor *Acer pseudoplatanus*. Wśród roślinności dna lasu charakterystyczną cechą jest występowanie jednego z gatunków żywcoń: żywca gruczołowatego *Dentaria glandulosa* lub żywca dziewięciolistnego *Dentaria enneaphyllos*. Żyzne buczyny górskie są zwykle wysokopiennymi, zwartymi lasami o złożonej strukturze pionowej i poziomej. Ich silne zwarcie wiąże się z charakterem drzew tworzących drzewostan – zarówno buk, jak i jodła pospolita to gatunki bardzo cieniowytrzymałe, zarazem silnie ocieniające dno lasu. W zbiorowiskach o charakterze zbliżonym do naturalnego istotne jest występowanie w zwartym drzewostanie luk o różnej wielkości, stanowiących siedlisko dla wielu bardziej wymagających w stosunku do światła gatunków dna lasu, jak też stwarzających szansę dla rozwoju naturalnych odnowień drzew. Rozwój naturalnych odnowień prowadzi czasem do wykształcenia w żyznych buczynach górskich warstwy krzewiastej, a czasem dolnego piętra drzewostanu. Krzewów jest w tej warstwie niewiele; tworzyć ją mogą takie gatunki, jak bez czarny *Sambucus nigra*, bez koralowy *Sambucus racemosa*, leszczyna *Corylus avellana*, a w wyższych położeniach górskich także wiciokrzew czarny *Lonicera nigra*. Wśród roślin dna lasu charakterystyczną i wzną grupą stanowią wiosenne geofity. W odmianie wschodniokarpackiej występuje pospolicie żywokost sercowaty *Symphytum cordatum*. Oprócz wiosennych geofitów na dnie lasu występuje bardzo zróżnicowana gatunkowo roślinność. W wyższych położeniach górskich znaczny udział w roślinności dna lasu mają paprocie. Typowym i dla żyznych buczyn górskich gatunkami paproci są (w przypadku buczyny karpackiej) paprotnik kolczasty *Polystichum aculeatum* i paprotnik Brauna *Polystichum braunii*. Liczniej występują jednak takie gatunki, jak narecznica samcza *Dryopteris filix-mas* czy wietlica samicza *Athyrium filix-femina* (Szwagrzyk, Holeksa 2004, in: Herbich red. 2004)

Siedlisko w obszarze stanowi dość zwarty i duży kompleks, którego powierzchnia jest stabilna a w przyszłości może ulegać potencjalnemu, systematycznemu powiększeniu na skutek przebudowy drzewostanów porolnych. Należy jednak zaznaczyć, że w obszarze siedlisko zajmuje ok. 60% powierzchni potencjalnego areалу (wyłączając otwarte siedliska półnaturalne). Pod względem występowania gatunków charakterystycznych, zarówno w runie jak też pozostałych warstwach, siedlisko poza nielicznymi płatami, pozostaje w stanie właściwym. W runie, spośród gatunków charakterystycznych i wyróżniających, występują takie gatunki jak: żywiec gruczołowaty *Dentaria glandulosa*, wilczomlec migdałolistny *Euphorbia amygdaloides*, szałwia lepka *Salvia glutinosa*. Wyróżniającym w obszarze elementem siedliska jest łanowe występowanie mieszańcicy trwałej *Lunaria rediviva*. Znacząca część płatów porośnięta jest przez jeżyny. Drzewostany siedliska w obszarze charakteryzują się znaczącym zróżnicowaniem tj. od płatów niemal w 100% porośniętych bukiem, po płaty tylko z nielicznym jego udziałem. W płatach gdzie buk występuje w domieszce zaznacza się duży udział innych gatunków głównie jodły, jaworu, lipy szerokolistnej, klonu a także wiązu górskiego i jesionu (szczególnie w rejonie wysięków i strumieni). Siedlisko w obszarze wyróżnia się nielicznym udziałem gatunków obcych ekologicznie – głównie modrzewia i sosny jak też praktycznie brakiem gatunków obcych geograficznie. W obszarze, w obrębie siedliska przeważają drzewosta-

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ny dojrzałe. Siedlisko, za wyjątkiem nielicznych płatów, charakteryzuje się stosunkowo niewielką zasobnością martwego drewna i jego nierównomiernym rozmieszczeniem. Największa koncentracja zasobów martwego drewna występuje w rejonie trudnodostępnych jarów i wąwozów.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych i wyników prac terenowych – B (dobra)

Stan siedliska w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: U1

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) - 91E0

Siedlisko obejmuje nadrzeczne lasy i zadrzewienia: olszy szarej, jesionowe, wierzb, oraz topoli.

W obszarze, w większości miejsc wskazywanych w ramach prowadzonych inwentaryzacji nie potwierdzono występowania siedliska. Wskazywane płaty niejednokrotnie stanowiły trudne do identyfikacji zbiorowiska okrajków, okresowo podmokłe pozbawione nawet podstawowych gatunków charakterystycznych dla łągów. W niektórych z nich (np. wzdłuż drogi stanowiącej granicę południową Obszaru) nawet nie stwierdzono występowania olszy; stwierdzono natomiast występowanie sosny co pozwala dość krytycznie odnieść się do trafności wcześniejszej kwalifikacji tego siedliska. W obszarze potwierdzono występowania niewielkich płatów wzdłuż cieku przecinającego drogę żwirową z Chyrowej do Krępanej, dających się potencjalnie zakwalifikować jako siedlisko 91E0. Występują one w postaci wąskich pasów zadrzewień, a najczęściej pojedynczych drzew na skarpach. Na większości odcinków stanowią raczej strefy ekotonów z kadłubową roślinnością charakteryzującą się występowaniem gatunków reprezentujących różne klasy roślinności, których kwalifikacja jako zbiorowiska łągowe pozostaje dyskusyjna. Z uwagi na znikomą powierzchnię siedliska oraz niski stopień jego reprezentatywności siedlisko nie powinno być przedmiotem ochrony w Obszarze.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: podstawowe, wg standardowego formularza danych – C, w oparciu o zweryfikowane dane – D

Stan siedliska w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U2

Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis*-*Acerion pseudoplatani*) - 9180

Wielogatunkowe, żyzne lasy jaworowe, jaworowo-bukowe i klonowo-lipowe rozwijające się na stromych stokach i zboczach skalnych, z reguły przy nachyleniu 30–50°, na glebach szkieletowych, często z występującym na powierzchni rumoszem, głazami i blokami skalnymi oraz silnie zaznaczającymi się, aktywnymi procesami erozyjnymi. W drzewostanie dominują jawor, klon zwyczajny lub lipa szerokolistna. W występowaniu ograniczone są do obszarów górskich i podgórskich Polski południowej.

Dotychczasowe dane, wskazywały na istnienie w obszarze 16 płatów siedliska. Na potrzeby niniejszego opracowania, biorąc pod uwagę uwarunkowania topograficzne, wytypowano również inne miejsca, w których występowanie siedliska 9180 było prawdopodobne. Przeprowadzona inwentaryzacja terenowa pozwoliła na potwierdzenie większości dotychczas znanych płatów. Nie znaleziono innych nowych

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

stanowisk siedliska. Na podstawie oceny, m.in. w oparciu o wybrane 6 stanowisk, stan zachowania siedliska oceniono jako FV. W prowadzonych obserwacjach monitoringowych stwierdzono, że badane płaty poddawane są naturalnej dynamice siedliskowej, typowej dla jaworzyn, i że nie występują tu znaczące oddziaływania antropogeniczne. Pod względem powierzchni siedlisko charakteryzuje się punktowym występowaniem, a wielkość płatów nie przekracza kilku arów. Wszystkie płaty siedliska pozostają w otoczeniu żywej buczyny karpackiej. Drzewostan, w obrębie przeważającej większości płatów zdominowany jest przez jawor z dość licznym niekiedy udziałem buka, lipy drobnolistnej i wiązu górskiego. W runie licznie występują takie gatunki jak: miesięcznica trwała *Lunaria rediviva*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, paprotnik kolczysty *Polystichum aculeatum*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, starzec gajowy *Senecio nemorensis*, lepiężnik biały *Petasites albus* a spośród gatunków charakterystycznych i wyróżniających siedlisko - jęczyznik zwyczajny *Phyllitis scolopendrium*. Zarówno w drzewostanie jak też pozostałych warstwach brak jest obcych geograficznie gatunków. Nie stwierdzono też ekspansywnych gatunków zarówno obcych jak też rodzimych. Drzewostany siedliska wyróżniają się dojrzałym wiekiem i znacznym zróżnicowaniem struktury pionowej. W żadnym z wyróżnionych płatów siedliska nie odnotowano znaczących przekształceń związanych z działalnością człowieka.

Zaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych i zweryfikowanych danych – B (dobra)

Stan siedliska w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: FV

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) - 6510.

Niżowe i górskie antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych (niezbyt wilgotnych i niesuchych) glebach mineralnych bez śladów zabagnienia. Na niżu i w niższych położeniach górskich. Charakteryzują się wysokim udziałem traw, takich jak: rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius*, kupkówka pospolita *Dactylis glomerata*, stokłosa miękka *Bromus mollis*, konietlica łąkowa *Trisetum flavescens*.

W obszarze siedlisko w wielu miejscach nawiązuje do górskich łąk konietlicowych i mietlicowych użytkowanych ekstensywnie (*Polygono-Trisetion* i *Arrhenatherion*) – 6520. Wiele z obserwowanych płatów stanowi w zasadzie formę przejściową pomiędzy siedliskiem 6510 a 6520. Powierzchnia siedliska w obszarze ulega powolnemu zmniejszeniu na skutek zaniechania użytkowania w części płatów (północna część obszaru), gdzie obserwuje się stopniową ekspansję drzew i krzewów. Analiza zdjęć lotniczych oraz stopień zaawansowania sukcesji pozwalają przypuszczać, że na przestrzeni ostatnich 20 lat zanikowi uległo ok. 10% siedliska. Siedlisko charakteryzuje się stosunkowo niewielką fragmentacją, a płaty położone w granicach obszaru same w sobie stanowią znaczącej wielkości kompleksy łąkowe (powyżej kilku ha) bądź przylegają do dużych kompleksów łąk i pastwisk położonych poza jego granicami. Siedlisko wyróżnia się występowaniem znaczącej liczby gatunków charakterystycznych w tym m.in. obfitym występowaniem takich taksonów jak: kozibród łąkowy *Tragopogon pratensis*, przytulia pospolita *Galium mollugo*, bodziszek łąkowy *Geranium pratense*, świerzbica polna *Knautia arvensis*, rajgras wyniosły *Arrhenatherum elatius* oraz charakterystycznych dla siedliska 6520: szczaw rozpierzchły *Rumex thyrsoiflorus*, krzyżownica czubata *Polygala comosa*. Grupę gatunków dominujących stanowią trawy. Liczne płaty siedliska położone w granicach obszaru wyróżniają się występowaniem gatunków rzadkich i

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

zagrożonych, głównie storczykowatych np. storczyk męski *Orchis mascula*, kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, podkolan biały *Platantera bifolia*, listera jajowata *Listera ovata*. Spośród gatunków ekspansywnych wymienić należy głównie ostrożeńca polnego *Cirsium arvense* i śmiałka darniowego *Deschampsia cespitosa*. W obrębie niekoszonych płątów zaznacza się wyraźnie ekspansja drzew i krzewów. Płaty te wyróżnia jednocześnie znaczącej miąższości warstwa wojłoku.

Zacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: siedlisko proponowane jako przedmiot ochrony, na podstawie uzyskanych danych terenowych – C (znacząca)

Stan siedliska w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Stan zachowania w obszarze: U1

Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk - 7230.

Typ torfowisk i młak soligenicznych o w miarę stałym, stabilnym i wysokim poziomie wód gruntowych bogatych w związki wapnia i magnezu. W warunkach Polski torfowiska wykazują znaczne zróżnicowanie regionalne. W obszarach górskich z reguły są to obiekty o niewielkiej powierzchni od kilku do kilkunastu arów. Do rzadkości należą obiekty o powierzchni przekraczającej 1 ha. Siedlisko, w oparciu o najnowsze wyniki badań (Wołejko i in. 2012) skrajnie zagrożone i w szybkim tempie zanikające.

W obszarze, w obrębie większości płątów zaniechano ekstensywnego użytkowania, dlatego powierzchnia siedliska ulega powolnemu zanikowi. W obrębie niemal wszystkich płątów siedliska obserwuje się ekspansję krzewów – głównie wierzb. W opisanych fragmentach siedliska stwierdzono liczne występowanie gatunków charakterystycznych, m.in. ze związku *Caricion davallianae* np. turzyca *Davala Carex davalliana*, turzyca żółta *Carex flava*, kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, dziewięciornik błotny *Parnasia palustris*, kozłek dwupienny *Valeriana dioica*, kozłek całolistny *Valeriana simplicifolia*, kruszczyk błotny *Epipactis palustris*, wełnianka szerokolistna *Eriophorum latifolium*. Siedlisko w obszarze charakteryzuje się dość niewielką różnorodnością gatunkową mszaków (co może jednak wynikać z uwarunkowań regionalnych). Spośród gatunków mchów brunatnych dominują pospolite gatunki, charakterystyczne dla wariantu eutroficznego, w tym szczególnie gatunki z rodzaju *Plagiomnium*, *Brachythecium* oraz *Calliergonella cuspidata*. Pod względem warunków wodnych siedlisko w całym obszarze należy uznać za pozostające w stanie właściwym. Nie występują tu rowy melioracyjne, które w sposób istotny mogłyby wpływać negatywnie na stopień uwilgotnienia siedliska. Lokalnie, warunki wodne, ulegają nieznacznemu pogorszeniu na skutek powstałych kolein po przejeżdżających maszynach rolniczych (dotyczy to wyłącznie płątów pozostających w sąsiedztwie bądź otoczeniu koszonych mechanicznie łąk). Nieliczne fragmenty siedliska charakteryzują się nieco pogorszonymi warunkami wodnymi co prawdopodobnie może wynikać z okresowego niedoboru opadów. W miejscach tych zaznacza się liczniejsze występowanie situ rozpięzłego a także gatunków charakterystycznych dla łąk.

Zacznie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: siedlisko proponowane jako przedmiot ochrony oceną ogólną – C.

Stan siedliska w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Stan zachowania w obszarze: U1

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Ponadto w granicach obszaru, w trakcie prowadzonych wcześniej inwentaryzacji wskazywano występowanie siedlisk dotąd nie ujętych w SDF. Są to: murawy kserotermiczne oraz grądy. W przypadku muraw kserotermicznych, w oparciu o lustrację terenową, wskazane płaty zakwalifikowano jako łąki świeże. Płaty grądów zajmują głównie obrzeża obszaru.

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* - 1386

Bezlist okrywowy (Vončina 2011 – Monitoring siedlisk i gatunków...) jest gatunkiem epiksylicznym i rzadko epigeicznym. Jest ściśle związany z podłożem na którym występuje, gdyż splątek rozwija się na próchniejącym drewnie (świerk, jodła, buk) w zespole mszystym *Lepidozio-Tetraphidetum pellucidae* lub na humusie. Zależność od substratu powoduje, że gatunek jest związany ze zbiorowiskami leśnymi, w których występują wymienione wyżej gatunki drzew. W Karpatach gatunek był obserwowany najczęściej w buczynie karpackiej *Dentario glandulosae-Fagetum*, a szczególnie w postaci z jodłą. W Pieninach pojedyncze stanowiska stwierdzono w ciepłolubnej jedlinie *Carici albae-Fagetum abietetosum* i ciepłolubnej buczynie *Carici albae-Fagetum typicum*. Doniesienia o jego występowaniu w Karpatach pochodzą także z grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpinetum* oraz dolnoregłowego boru jodłowo-świerkowego *Abieti-Piceetum montanum*. Na Kaszubach i Wysoczyźnie Elbląskiej gatunek był obserwowany w kwaśnej buczynie *Luzulo pilosae-Fagetum* i w przekształconym grądzie gwiazdnicowym *Stellario-Carpinetum*. Bezlist okrywowy występuje na drewnie, w którym procesy deprecjacji są zaawansowane; drewno nie jest przesuszone, a jego rozkład zapewnia utrzymanie wilgoci w substracie w warunkach zwiększonej wilgotności powietrza. Stanowiska skupiają się więc w dolinach cieków wodnych w zacienionych dolinach, najczęściej przy wystawie północnej. Niemniej jednak zdarzają się stanowiska na stokach o południowej ekspozycji, gdzie ocienienie jest znacznie mniejsze. Podłoże, na którym gatunek rośnie posiada odczyn słabo kwaśny lub słabo zasadowy. Ekologiczne liczby wskaźnikowe odzwierciedlające wymagania ekologiczne bezlistu okrywowego wynoszą wg Ellenberga i in. (1992): światło L = 2, temperatura T = 4, odczyn R = 5. W Polsce gatunek był obserwowany głównie w Karpatach i Sudetach, pasie wyżyn południowych oraz w zachodniej i północnej części kraju (Szmajda i in. 1991). W ostatnim okresie potwierdzono istnienie wielu stanowisk karpackich: w Pieninach, Gorcach, Tatrach, Beskidzie Sądeckim, Bieszczadach (Cykowska 2008; Vončina 2008; Chachuła & Vončina 2010; Vončina, Cykowska & Chachuła w przygotowaniu) a dodatkowo odkryto nowe stanowisko w Sudetach (Smoczyk, Wierzchołska 2008). Podobnie w północnej części Polski potwierdzono lub odkryto nowe stanowiska na Wysoczyźnie Elbląskiej i Kaszubach (Hajek 2008, 2010).

W Obszarze stwierdzony na 2 stanowiskach oddalone od siebie o ok. 50 m. Pierwsze (49°31'03,29" N, 21°34'38,16" E), na murszejącej kłodzie jodłowej w lesie jodłowym z domieszką buka, 5 puszek (w tym: 1 dojrzała i 4 zarodnikujące), data obserwacji: 11.06.2011 r. Drugie (49°31'03,22" N, 21°34'39,17" E), na murszejącej kłodzie jodłowej (3 puszki zarodnikujące), data obserwacji: 11.06.2011 r. (Kozik, Vončina 2012). Autorzy wskazują lokalizację w rezerwacie „Łysa Góra” natomiast podane współrzędne wskazują na lokalizację poza nim.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Po ostatecznych wyjaśnieniach uzyskanych bezpośrednio od autorów artykułu ustalono, że w publikacji rzeczywiście błędnie określono lokalizację wskazując rezerwat „Łysa Góra”, natomiast podane współrzędne geograficzne są właściwe. Po stosownych wyjaśnieniach należy z całkowitą pewnością uznać, że gatunek ten zlokalizowany był w granicach obszaru Natura 2000 „Łysa Góra”.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: gatunek należy dopisać do SDF z oceną populacji D. Do wpisania gatunku na listę przedmiotów ochrony, czyli co najmniej z oceną C, potrzebne jest potwierdzenie lokalizacji i dalsze badania.

Stan gatunku w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania w obszarze: XX (nie dokonywano oceny stanu zachowania)

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Nadobnica alpejska *Rosalia alpina* - 1087

Nadobnica alpejska jest gatunkiem saproksylicznym. Ekologicznie związana jest głównie z rodzajem *Fagus* (Sama 2002), ale jako rośliny żywicielskie jej larw podawane są także inne rodzaje drzew liściastych – m.in. *Ulmus*, *Acer* (m.in. Švácha i Danilevsky 1988, Burakowski i in. 1990, Bense 1995, Sláma 1998, Sama 2002, Bense i in. 2003, Binner i Bussler 2006, Ciach i in. 2007, Cizek i in. 2009). W środkowej Europie nadobnica alpejska występuje głównie w starych górskich lasach bukowych (Burakowski i in. 1990). Obecny zasięg występowania gatunku w Polsce ogranicza się niemal wyłącznie do Beskidu Niskiego i Bieszczadów oraz niewielkich fragmentów Beskidu Sądeckiego (Michalcewicz i Ciach – w przygotowaniu a). Jednak pierwotnie zasięg gatunku obejmował większą część Polski, pokrywając się przypuszczalnie z zasięgiem buka pospolitego *Fagus sylvatica*. Do niedawna jedyną znaną rośliną pokarmową larw nadobnicy alpejskiej w naszym kraju był buk pospolity (Starzyk 2004). Przed kilkoma laty stwierdzono jednak rozwój tego chrząszcza również w wiązcie górskim *Ulmus glabra* (Ciach i in. 2007, Ciach i Michalcewicz 2009, Michalcewicz i in. 2011). W ostatnim czasie do roślin wykorzystywanych przez nadobnicę alpejską w Polsce dołączył także jesion wyniosły *Fraxius excelsior* (Michalcewicz i Ciach 2012) oraz jawor *Acer pseudoplatanus* (Michalcewicz i in. – w przygotowaniu b).

Gatunek, oprócz ujęcia w zał. II dyrektywy siedliskowej, jest ujęty w zał. IV dyrektywy, co wymaga by państwa UE wprowadziły system jego ścisłej ochrony gwarantujący w szczególności uniknięcie umyślnego zabijania osobników (co zgodnie z orzecznictwem obejmuje np. wywóz i przetwarzanie drewna przy świadomości, że może ono być zasiedlone przez osobniki gatunku) oraz nawet nieumyślnego niszczenia miejsc rozrodu gatunku. Wytyczne Komisji Europejskiej w sprawie stosowania w/w wymogów wskazują wprawdzie, że nie jest możliwe pełne spełnienie tych wymagań i pełna ochrona osobników nadobnicy w leśnictwie, gdy nie jest możliwe stwierdzenie obecności form larwalnych gatunku w wycinanym drzewie. Dlatego dla uniknięcia nieumyślnego zabijania osobników należałoby zrezygnować z pozyskania i wywożenia drzew obumarłych i obumierających.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYKONANA
DYREKCJA
OPRACOWA
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OPRACOWA
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

W granicach ostoi Łysa Góra obecność nadobnicy alpejskiej stwierdzono do tej pory na 7 stanowiskach. Trzy z tych obserwacji pochodzą z przełomu wieków i mają charakter przypadkowych stwierdzeń („Szczyt Łysej Góry” – dwa osobniki na roślinności zielnej, „Południowe zbocza Łysej Góry” – osobnik na pniu wiązu, oraz „Buczniak” – kilkanaście-kilkadziesiąt osobników na składzie drewna. Dane z czterech stanowisk – grup wiązów („Wiązy I” i „Wiązy II”, „Wiązy III” i „Wiązy IV”) pochodzą z ostatnich lat i mogą być uznane za aktualne i trwałe stanowiska gatunku (Ciach et al. 2007, Ciach, Michalcewicz 2009, Michalcewicz et al. 2011).

Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie ostoi stwierdzono występowanie nadobnicy alpejskiej na składach drewna opałowego (stanowiska „Agroturystyka U. Ziomek”, „Gospodarstwo I. Kostrząg” oraz „Stacja obrączkowania ptaków Akcja Carpatica”). Wszystkie te stanowiska posiadały drewno bukowe pozyskane w ostoi Łysa Góra i składowane czasowo/transportowane w okresie pojawu imago. Występowanie nadobnicy alpejskiej na drewnie opałowym w sąsiedztwie ostoi może być wynikiem nalatywania na materiał imago z ostoi, jak również może być to efekt translokacji osobników wraz z surowcem pozyskanym/składowanym czasowo w ostoi.

Ponadto w bezpośrednim sąsiedztwie ostoi stwierdzono w dwóch miejscach obecność potencjalnego siedliska, gdzie występowanie nadobnicy alpejskiej jest wysoce prawdopodobne („Łąki nad Myscową I” i „Łąki nad Myscową II”) . W roku 2012 nie obserwowano na nich imago, ale obecność na nich atrakcyjnego materiału lęgowego oraz sąsiedztwo stanowisk „Wiązy I” i „Wiązy II” sugeruje prawdopodobne występowanie gatunku.

Liczebność populacji nadobnicy alpejskiej zasiedlającej obszar ostoi Łysa Góra jest nieznana. Obserwacje gatunku mają tu charakter przypadkowy i poza jednym stanowiskiem (Wiązy I) nie były przedmiotem stałego monitoringu. Ponadto szacowanie wielkości populacji przy wykorzystaniu właściwych metod (powtarne odłowy znakowanych indywidualnie osobników) nie były w Polsce jak dotąd stosowane. W efekcie krajowe szacunki liczebności, mogące stanowić punkt wyjścia do określania oceny populacji (Witkowski 2007) nie są wiarygodne. W związku z brakiem danych o krajowej liczebności nadobnicy alpejskiej przy ocenie populacji gatunku sugerowane jest odejście od określenia procentu liczebności, a wzięcie pod uwagę procent aktualnie znanych stanowisk. Biorąc pod uwagę aktualną liczbę stanowisk w kraju, ostoje w których stwierdzono gatunek chociażby na jednym stanowisku zyskują automatycznie ocenę C, gdzie gatunek staje się przedmiotem ochrony.

Nadobnica alpejska jest gatunkiem osiadłym, występującym na danym obszarze przez cały rok. W okresie pojawu imago mogą przypuszczalnie przemieszczać się na odległości dochodzące do kilku kilometrów, jednak prawdopodobieństwo takich przemieszczeń jest znikome (Drag et al. 2011) i brakuje dowodów na ich skuteczność. Zatem przemieszczenia na większe odległości, np. między ostojami Łysa Góra – Ostoja Magurska w rejonie Kątów i Myscowej ponad doliną Wisłoki lub w kierunku pasm położonych na północ od ostoi Łysa Góra są raczej jedynie teoretyczne.

Skuteczne przemieszczenia dotyczą dystansu w granicach 500-1000 metrów (Drag et al. 2011). Mogą one zatem mieć miejsce w obrębie danej ostoi (np. pasma górskiego z dogodnymi siedliskami), gdzie może dochodzić do przemieszczeń między stanowiskami z obecnym materiałem lęgowym.

Stanowisko „Suchania”, (położone w granicach Magurskiego Parku Narodowego), na którym w roku 2012 wykryto otwory wylotowe należące prawdopodobnie do nadobnicy alpejskiej jest położonym najbliższej ostoi Łysa Góra stanowiskiem gatunku. Dalsze stanowiska

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

nadobnicy alpejskiej znajdują się w Magurskim Parku Narodowym w obwodach Polany, Huta Krempska, Kamień. Jednak odległości do nich wynoszą kilka kilometrów (J. Sochacki – dane niepublikowane).

Aktualnie nadobnica alpejska występuje w Polsce jedynie w Karpatach, a jej zasięg ogranicza się do Bieszczadów, Beskidu Niskiego oraz Beskidu Sądeckiego. Stanowiska w ostoi Łysa Góra należą do wysuniętych najdalej na północ i stanowią obecnie północną granicę występowania gatunku w kraju. Biorąc pod uwagę możliwości przemieszczania się gatunku, odległość do najbliższych stanowisk w obszarze Ostoja Magurska oraz przebieg północnej granicy gatunku w Polsce należy stwierdzić, że populacja zasiedlająca obszar ostoi Łysa Góra nie jest izolowana (choć jest bliska izolacji), ale występuje na peryferiach zasięgu gatunku i uzyskuje tym samym ocenę **B (populacja nie izolowana, ale występująca na peryferiach zasięgu gatunku)**.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, na podstawie weryfikacji – C. Liczba aktualnych - potwierdzonych po roku 2000 – miejsc występowania nadobnicy alpejskiej w Polsce przekracza 100 stanowisk (Michalcewicz, Ciach – w przygotowaniu a).

Stan gatunku w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: U1

Stan zachowania w obszarze: U2

Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*) - 1166

Największa z krajowych traszek. Skóra na grzbiecie jest ubarwiona jednolicie, szara lub czarna. Natomiast na bokach ciała i na podgardlu, na ciemnym tle, w trakcie zaznaczają się białe kropki. Brzuszną stronę ciała ubarwiona jest na żółto lub pomarańczowo, w wyraźnymi czarnymi plamami. Traszka grzebieniasta rozmnaża się od marca do czerwca w niewielkich zbiornikach wody stojącej. Samica składa pojedynczo ok. 200 dużych jaj w kilku etapach, gdzie każde jajo zawijane jest w jeden liść. Rozwój larwy trwa 70-90 dni, następnie osobniki opuszczają zbiorniki wodne i zostają w jego pobliżu. Dojrzałość płciową osiągają w wieku 2-3 lat, najstarsze dożywają kilkunastu lat. Traszka grzebieniasta występuje najczęściej w wilgotnych siedliskach, gdzie istnieją zbiorniki wody stojącej. Preferowane są zbiorniki częściowo porośnięte roślinnością zanurzoną. Traszka grzebieniasta odżywia się na lądzie głównie dżdżownicami, ślimakami i owadami, w wodzie natomiast poluje na wszelkie małe organizmy wodne, jak skorupiaki, pajęczaki, owady i ich larwy, ślimaki i larwy płazów.

W obszarze gatunek stwierdzony zaledwie na jednym stanowisku, kałuży z utrzymującą się wodą przez większą część roku, w centralnej części obszaru. Kilka osobników zabitych przez pojazdy odnotowano na drodze biegnącej wzdłuż Wisłoki na wysokości Myscowej, w odległości ok. 700 m od granicy obszaru. Przepuszczalnie, znaczna część populacji odbywającej rozród w pobliskich stawach bobrowych przez znaczną część roku przebywa w granicach obszaru.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: wg standardowego formularza danych – C, w oparciu o weryfikację terenową – D (gatunek stwierdzony zaledwie na jednym stanowisku – kałuży, brak w obszarze siedlisk dogodnych do rozrodu i stałego przebywania gatunku)

Stan gatunku w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: XX

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYKONANA
DPRZEKAZA
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Stan zachowania stanowisk i siedlisk gatunku w obszarze: wyniki dokonanej oceny wskazują na potrzebę zmiany statusu gatunku i wyłączenie go z listy przedmiotów ochrony

Kumak górski (*Bombina variegata*) - 1193

Jeden z dwóch krajowych gatunków kumaków. Kumak górski występuje w Polsce niemal wyłącznie w Karpatach wraz z ich pogórzem. Nieliczne stanowiska znajdują się w Sudetach. Ogólnie, północna granica zasięgu kumaka górskiego w Polsce sięga pogórza i kończy się wraz ze spadkiem wysokości nad poziomem morza poniżej 250m. Ciało kumaka jest spłaszczone grzebietobrzusznie, kończyny krępe, przednie posiadają cztery place, tylne pięć. Skórę na grzbiecie posiada chropowatą, każdy wzgórek jest zakończony ciemnym szpikulcem otoczonym drobniejszym rogowymi kolcami. Brzuszna strona ciała jest bez brodawek, gładka i barwna. Tło grzbietu jest jednolicie szare lub gliniaste, czasami z ciemniejszymi, brązowymi, oliwkowymi, nieregularnymi plamami. Na łądzie kumaki pojawiają się w niewielkich zbiornikach wodnych na pogórzach w połowie kwietnia, natomiast w wyższych partiach później. Preferuje niewielkie, płytkie zbiorniki wodne, jak: stawki, glinianki, rowy przydrożne, stawki osuwiskowe, żwirowiska nadrzeczne, młaki. W górach zasiedla kałuże tworzące się w zagłębieniach terenu, koleiny powstałe na gliniastych drogach leśnych lub śródpolnych w dolinach rzek. Kumaki żywią się głównie bezkręgowcami lądowymi: pająkami, chrząszczami, mrówkami, larwami motyli, pluskwami, natomiast kijanki odżywiają się glonami z powierzchni roślin i kamieni.

W obszarze stwierdzony na zaledwie kilku stanowiskach (skupiskach kałuż w koleinach drogowych), głównie w centralnej części obszaru. Łączna, szacowana liczba osobników stale przebywających w kałużach na terenie obszaru – 150-500.

Znaczenie obszaru dla zachowania krajowych zasobów w alpejskim regionie biogeograficznym: podstawowe, wg standardowego formularza danych – C, w oparciu o weryfikację terenową - C

Stan gatunku w regionie alpejskim, wg Raportu z Art 17DS, 2013 r.: FV

Stan zachowania stanowisk i siedlisk gatunku w obszarze: U1

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Moduł B**3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem**

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	I	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	FV	FV	FV	W obrębie stanowiska nie stwierdzono cennych gatunków flory, aczkolwiek występują w bliskim sąsiedztwie – głównie gatunki storczykowatych
			Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV		
				Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV		
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	FV		
				Cenne składniki flory	XX	U1		
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV		
				Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	FV		
		Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	FV				
		Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV	FV	-	
		II	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	FV			FV
Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie		XX	FV				

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi	
				Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
				Gatunki dominujące	XX	FV			
				Cenne składniki flory	XX	FV			
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
				Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	FV			
				Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX			FV
		III	Struktura i funkcje	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	FV	FV	FV	Podwyższony udział śmiałka darniowego i gatunków z rodzaju <i>Calamagrostis</i> jako gatunków ekspansywnych
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV		
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV		
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
					Gatunki dominujące	XX	FV		
					Cenne składniki flory	XX	FV		
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	UI		
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV		

Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Przedmioty ochrony objęte Planem										
			Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi					
				Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	FV							
				Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	FV							
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX			FV				
		IV	Struktura i funkcje	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	FV	FV	U1	Licznie gatunki ekspansywne roślin zielnych, w tym z rodzaju <i>Calamagrostis</i> , nieliczne bądź sporadycznie występują gatunki uznawane za cenne składniki fory – głównie storczykowate				
				Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	XX	FV						
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV						
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV						
					Gatunki dominujące	XX	U1						
					Cenne składniki flory	XX	U1						
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV						
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV						
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV						
					Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	FV						
					Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	FV						
					Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX			FV			
				V	Struktura i funkcje	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska			FV	FV	U1	Widoczny ubytek powierzchni na skutek ekspansji
						Struktura i funkcje	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie			XX	FV		
		Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX				FV						

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi	
				Gatunki charakterystyczne	XX	U1	U2	drzew i krzewów, stanowisko praktycznie pozbawione jakichkolwiek cennych elementów flory, nielicznie występują gatunki charakterystyczne dla siedliska	
				Gatunki dominujące	XX	FV			
				Cenne składniki flory	XX	U2			
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
				Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	FV			
				Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	FV			
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX			FV
		VI	Struktura i funkcje	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	U2	U2	Szybki zanik siedliska na skutek braku użytkowania i ekspansji drzew i krzewów, zalegająca warstwa materii organicznej - wojłoku
					Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1		
					Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	U1		
					Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
					Gatunki dominujące	XX	U1		
					Cenne składniki flory	XX	FV		
					Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
					Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
					Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U2		
					Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Wojłok (martwa materia organiczna)	XX	U2		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	I	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	U1	Nieliczne występowanie gatunków charakterystycznych, słabo wykształcona warstwa mszysła,
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	U1		
				Gatunki dominujące	XX	FV		
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	U1		
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
				Występowanie trawertynów	XX	XX		
				pH	XX	XX		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV		
				Stopień uwodnienia	XX	FV		
				Pozyskanie torfu	XX	FV		
				Melioracje odwadniające	XX	FV		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
		II	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	U1	U1	Ubytek siedliska na skutek ekspansji drzew i krzewów, podwyższony udział
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	XX	FV		
				Gatunki dominujące	XX	U1		
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	XX	U1		
Obce gatunki inwazyjne	XX			FV				

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		gatunków „łakowych”, liczne występowanie situ rozpięzchłego
				Występowanie trawertynów	XX	XX		
				pH	XX	XX		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	U1		
				Stopień uwodnienia	XX	FV		
				Pozyskanie torfu	XX	FV		
				Melioracje odwadniające	XX	FV		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		
kwaśne buczyny (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	9110	I	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	U2	Stanowisko praktycznie pozbawione grubowymiowego martwego drewna
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenozy	XX	FV		
				Udział gatunków wczesnosukcesyjnych w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	XX	U2		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaszkowy, jeżyny	XX	FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne	XX	FV		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	I	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	U1	Ubogie zasoby martwego drewna, podwyższony udział i pokrycie gatunków ekspansywnych
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	U1		
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV		
				Martwe drewno (łączone zasoby)	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	XX	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	II	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	U1	Ubogie zasoby martwego drewna, podwyższony udział i pokrycie gatunków ekspansywnych
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	FV		
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	XX	U2		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	III	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	U1	Ubogie zasoby martwego drewna, podwyższony udział i pokrycie gatunków ekspansywnych
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	FV		
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	XX	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV					
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	IV	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	U1	Ubogie zasoby martwego drewna, podwyższony udział i pokrycie gatunków ekspansywnych
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	U1		
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	XX	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	V	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV		Ubogie zasoby martwego drewna, podwyższony udział i pokrycie
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1	U1	
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	U1		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	FV		gatunków ekspansywnych
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-</i>	9130	VI	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	U1	Ubogie zasoby martwego drewna,
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1		

Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Przedmioty ochrony objęte Planem					Uwagi
			Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	
Fagenion, Galio odorati-Fagenion)				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	U1	podwyższonu udział i pokrycie gatunków ekspansywnych	
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	XX	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV					

Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Przedmioty ochrony objęte Planem					Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
			Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2			
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	VII	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	FV		
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U1			
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	FV			
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	FV			
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	FV			
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV			
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	XX	FV			
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	FV			
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV			
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	FV			
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV			
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U1			
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
				Inne zniekształcenia	XX	FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	FV		
			Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV		
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	VIII	Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U2	U2	Stanowisko w płacie zakwalifikowanym wcześniej jako 9110. Większość wskaźników oceniono jako U2. Siedlisko na stanowisku mocno przekształcone z uwagi na zmianę składu drzewostanu i związane z tym liczne zniekształcenia.
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	U2		
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	U2		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U2		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV		
				Martwe drewno (łączne zasoby)	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	U2		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	U1		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	U2		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U2		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX	U1		
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	IX	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	FV	U2	Stanowisko w płacie zakwalifikowanym wcześniej jako 9110. Większość wskaźników oceniono jako U2. Siedlisko na stanowisku mocno przekształcone z uwagi na zmianę składu drzewostanu i związane z tym liczne zniekształcenia.
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	XX	U2		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	XX	U2		
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	XX	U1		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	XX	U1		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	XX	FV		
				Martwe drewno (łączone zasoby)	XX	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	XX	U2		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	XX	U2		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Inwazyjne gatunki obce w podszyści i runie	XX	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	U1		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		
jaworzyny i lasy klonowo-lipowe <i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>	9180	I	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia wyznaczona optymalnie w istniejących warunkach		FV	FV	
			Struktura i funkcje	Udział procentowy siedliska na transekcje		FV		
				Gatunki charakterystyczne		FV		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Gatunki ziółoroślowe		FV		
				Wiek drzewostanu		FV		
				Gatunki obce w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce w drzewostanie		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Przekształcenia związane z użytkowaniem		FV		
				Perspektywy ochrony		FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
	9180	II	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia wyznaczona optymalnie w istniejących warunkach		FV	FV	
			Struktura i funkcje Perspektywy ochrony	Udział procentowy siedliska na transekcje		FV		
				Gatunki charakterystyczne		FV		
				Gatunki dominujące		FV		
				Obce gatunki inwazyjne		FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV		
				Gatunki ziołoroślowe		FV		
				Wiek drzewostanu		FV		
				Gatunki obce w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce w drzewostanie		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Przekształcenia związane z użytkowaniem		FV		
				Perspektywy ochrony		FV		
				9180	III	Powierzchnia siedliska		
Struktura i funkcje Perspektywy ochrony	Udział procentowy siedliska na transekcje					FV		
	Gatunki charakterystyczne					FV		
	Gatunki dominujące					FV		
	Obce gatunki inwazyjne					FV		
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych					FV		
	Gatunki ziołoroślowe					FV		
	Wiek drzewostanu					FV		
	Gatunki obce w drzewostanie					FV		
	Gatunki obce w drzewostanie					FV		
						FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi	
	9180	IV	Perspektywy ochrony	Pionowa struktura roślinności		FV	FV		
				Przekształcenia związane z użytkowaniem		FV			
						FV			
			Powierzchnia siedliska	Powierzchnia wyznaczona optymalnie w istniejących warunkach		FV			
			Struktura i funkcje Perspektywy ochrony	Udział procentowy siedliska na transekcje		FV			
				Gatunki charakterystyczne		FV			
				Gatunki dominujące		FV			
				Obce gatunki inwazyjne		FV			
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV			
				Gatunki ziołoroślowe		FV			
	Wiek drzewostanu			FV					
	Gatunki obce w drzewostanie			FV					
	Gatunki obce w drzewostanie			FV					
	Pionowa struktura roślinności			FV					
	Przekształcenia związane z użytkowaniem		FV						
	Perspektywy ochrony		FV						
	9180	V	Perspektywy ochrony	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia wyznaczona optymalnie w istniejących warunkach		FV	FV	
				Udział procentowy siedliska na transekcje		FV			
				Gatunki charakterystyczne		FV			
			Struktura i funkcje Perspektywy ochrony	Gatunki dominujące		FV			
Obce gatunki inwazyjne					FV				
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych					FV				
Gatunki ziołoroślowe					FV				

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Wiek drzewostanu		FV		
				Gatunki obce w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce w drzewostanie		FV		
				Pionowa struktura roślinności		FV		
				Przekształcenia związane z użytkowaniem		FV		
				Perspektywy ochrony		FV		
	9180	VI	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia wyznaczona optymalnie w istniejących warunkach		FV	FV	
	Struktura i funkcje Perspektywy ochrony	Udział procentowy siedliska na transekcje		FV				
		Gatunki charakterystyczne		FV				
		Gatunki dominujące		FV				
		Obce gatunki inwazyjne		FV				
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		FV				
		Gatunki ziołoroślowe		FV				
		Wiek drzewostanu		FV				
		Gatunki obce w drzewostanie		FV				
		Gatunki obce w drzewostanie		FV				
		Pionowa struktura roślinności		FV				
		Przekształcenia związane z użytkowaniem		FV				
		Perspektywy ochrony		FV				
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> ,	91E0	I	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	XX	XX	U2	Siedlisko w postaci wąskich pasów zadrzewień, niekiedy pojedynczych drzew, mocno
Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne		XX	U1				
	Gatunki dominujące		XX	U1				
	Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		XX	FV				

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Populetum albae, Alnenion)				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	XX	FV		pofragmentowane, roślinność o charakterze kadłubowym z licznymi obcymi ekologicznie gatunkami charakterystycznymi dla sąsiadujących zbiorowisk.
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	XX	FV		
				Martwe drewno	XX	U2		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >10 cm grubości	XX	U2		
				Naturalność koryta rzecznego (stosować tylko jeżeli występowanie łągu jest związane z ciekami)	XX	FV		
				Rytm zalewów	XX	FV		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	XX	U2		
				Pionowa struktura roślinności	XX	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV		
				Zniszczenie runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
				Inne zniekształcenia	XX	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	XX		

Gatunki							
nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i>	1087	Szczyt Łysej Góry	Parametry populacji	Liczebność	XX	U2	U2
				Powtarzalność obserwacji	XX	U1	
				Izolacja populacji	XX	U2	
			Parametry siedliska gatunku	Materiał łęgowy	XX	U2	
				Potencjalne siedliska	XX	U2	
				Trwałość mikrosiedliska	XX	U2	
		Szanse zachowania gatunku		XX	U2		
		Południowe zbocza Łysej Góry Wiązy III Wiązy IV	Parametry populacji	Liczebność	XX	U2	U2
				Powtarzalność obserwacji	XX	U1	
				Izolacja populacji	XX	U2	
			Parametry siedliska gatunku	Materiał łęgowy	XX	FV	
				Potencjalne siedliska	XX	U2	
	Trwałość mikrosiedliska			XX	FV		
	Szanse zachowania gatunku		XX	U2			
	Bucznik	Parametry populacji	Liczebność	XX	FV	U2	
			Powtarzalność obserwacji	XX	U1		
			Izolacja populacji	XX	U2		
		Parametry siedliska gatunku	Materiał łęgowy	XX	U2		
			Potencjalne siedliska	XX	U2		
			Trwałość mikrosiedliska	XX	U2		
	Szanse zachowania gatunku		XX	U2			
	Wiązy I Wiązy II	Parametry populacji	Liczebność	XX	FV	U2	
			Powtarzalność obserwacji	XX	FV		
			Izolacja populacji	XX	U2		
Parametry siedliska gatunku		Materiał łęgowy	XX	U2			
		Potencjalne siedliska	XX	U2			
		Trwałość mikrosiedliska	XX	U2			
Szanse zachowania gatunku		XX	U2				

kumak górski <i>Bombina variegata</i>	1193	I	Parametry populacji	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	XX	U1	U1	stanowisko obejmuje kilkadziesiąt kałuż na odcinku ok. 200 m
				Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	XX	U1		
			Parametry siedliska gatunku	Liczba wszystkich zbiorników	XX	U1		
				Liczba zbiorników stałych	XX	U2		
Szanse zachowania gatunku		XX	U2					
kumak górski <i>Bombina variegata</i>	1193	II	Parametry populacji	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	XX	U2	U2	strumień w wąwozie
				Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	XX	U2		
			Parametry siedliska gatunku	Liczba wszystkich zbiorników	XX	U2		
				Liczba zbiorników stałych	XX	U2		
Szanse zachowania gatunku		XX	U2					
kumak górski <i>Bombina variegata</i>	1193	III	Parametry populacji	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	XX	U2	U2	strumień i kałuże na drodze wzdłuż strumienia
				Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	XX	U1		
			Parametry siedliska gatunku	Liczba wszystkich zbiorników	XX	U2		
				Liczba zbiorników stałych	XX	U2		
Szanse zachowania gatunku		XX	U1					
kumak górski <i>Bombina variegata</i>	1193	IV	Parametry populacji	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	XX	U1	U1	skupisko kilkunastu kałuż wzdłuż drogi
				Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	XX	U1		
			Parametry siedliska gatunku	Liczba wszystkich zbiorników	XX	FV		
				Liczba zbiorników stałych	XX	U1		
Szanse zachowania gatunku		XX	U1					
traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	1166	I	Parametry populacji	liczba osobników dorosłych	XX	U2	U2	w obszarze brak stałych zbiorników wodnych, wyłącznie skupiska kałuż i niewielkie
				liczba osobników młodych/larw	XX	U2		
				liczba jaj lub tylko obecność jaj	XX	U2		
			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia zbiornika	XX	U2		
				Stażność zbiornika	XX	U2		
				Jakość wody	XX	XX		
				Zacienie zbiornika	XX	U2		
				Wpływ ptaków wodnych	XX	XX		

				Wpływ ryb	XX	FV		cieki, na stanowisku nie stwierdzono gatunku
				Liczba zbiorników w odległości ≤500m	XX	U2		
				Ocena jakości środowiska lądowego	XX	FV		
				Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	-	-		
			Szanse zachowania gatunku		XX	XX		
traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	1166	II	Parametry populacji	liczba osobników dorosłych	XX	U2	U2	w obszarze brak stałych zbiorników wodnych, wyłącznie skupiska kałuż i niewielkie cieki, na stanowisku nie stwierdzono gatunku
				liczba osobników młodych/larw	XX	U2		
				liczba jaj lub tylko obecność jaj	XX	U2		
			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia zbiornika	XX	U2		
				Stalość zbiornika	XX	FV		
				Jakość wody	XX	XX		
				Zacienienie zbiornika	XX	U2		
				Wpływ ptaków wodnych	XX	XX		
				Wpływ ryb	XX	FV		
				Liczba zbiorników w odległości ≤500m	XX	U2		
				Ocena jakości środowiska lądowego	XX	FV		
			Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	-	-			
			Szanse zachowania gatunku		XX	XX		
traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	1166	III	Parametry populacji	liczba osobników dorosłych	XX	U2	U2	w obszarze brak stałych zbiorników wodnych, wyłącznie skupiska kałuż i niewielkie cieki, na stanowisku nie stwierdzono gatunku
				liczba osobników młodych/larw	XX	U2		
				liczba jaj lub tylko obecność jaj	XX	U2		
			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia zbiornika	XX	U2		
				Stalość zbiornika	XX	FV		
				Jakość wody	XX	XX		
				Zacienienie zbiornika	XX	U2		
				Wpływ ptaków wodnych	XX	XX		
				Wpływ ryb	XX	FV		
				Liczba zbiorników w odległości ≤500m	XX	U2		
				Ocena jakości środowiska lądowego	XX	FV		

				Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	-	-		
			Szanse zachowania gatunku		XX	XX		
traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	1166	IV	Parametry populacji	liczba osobników dorosłych	XX	U2	U2	w obszarze brak stałych zbiorników wodnych, wyłącznie skupiska kałuż i niewielkie cieki, na stanowisku nie stwierdzono gatunku
				liczba osobników młodych/larw	XX	U2		
				liczba jaj lub tylko obecność jaj	XX	U2		
			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia zbiornika	XX	U2		
				Stażność zbiornika	XX	U2		
				Jakość wody	XX	XX		
				Zacienie zbiornika	XX	U2		
				Wpływ ptaków wodnych	XX	XX		
				Wpływ ryb	XX	FV		
				Liczba zbiorników w odległości ≤500m	XX	U2		
				Ocena jakości środowiska lądowego	XX	FV		
				Stopień zarośnięcia lustra wody przez roślinność	-	-		
			Szanse zachowania gatunku		XX	XX		

Ocena stanu siedlisk i gatunków dla obszaru w oparciu o stanowiska badawcze wymienione wyżej

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	I-VI	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	Systematyczny i stały ubytek na rzecz zakrzewień i zadrzewień, tempo nieco mniejsze niż 1% w ciągu roku, w niewielkim stopniu pofragmentowana.	U1	U1	
				Struktura przestrzenna płatów siedliska	Zwarte i w miarę jednorodne płaty	FV		
			Gatunki charakterystyczne		FV			
			Gatunki dominujące	Wśród gatunków dominujących niewielki udział stanowią gatunki charakterystyczne dla siedliska i budujących je zbiorowisk roślinnych.	U1			
			Cenne składniki flory	Dactylorhiza majalis, D. incarnata	FV			
			Obce gatunki inwazyjne	Brak	FV			
			Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Duża część płatów z licznym udziałem śmiałka darniowego i gatunków z rodzaju <i>Calamagrostis</i>	U1			
			Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Dość szybkie tempo wkraczania zarośli drzew i krzewów z uwagi na brak użytkowania	U1			
			Zachowanie płatów lokalnie typowych		FV			

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, U1, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, U1, U2	Uwagi
				Wojłok (martwa materia organiczna)	Tylko w obrębie nieużytkowanych płątów stanowiących ok. 50% powierzchni w obszarze	U1		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony		FV		
Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania w obszarze						FV	10%	-
						U1	70%	-
						U2	20%	-
górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	I-II	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska		FV	U1	-
			Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne	<i>Carex lepidocarpa</i> , <i>Epipactis palustris</i> , <i>Valeriana simplicifolia</i> , <i>Eriophorum latifolium</i>	FV		
				Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	W obrębie wszystkich płątów siedliska słabo wykształcona warstwa mszysła i zdominowana przez pospolite, gatunki mszaków z rodzaju <i>Plagiomnium</i> .	U1		
				Gatunki ekspansywne i inwazyjne		FV		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Podwyższony udział gatunków łąkowych, ziołoroślowych w tym situ rozpierzchłego	U1		
				Zakres pH		XX		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Obecność krzewów i drzew na torfowiskach	W granicach wszystkich płątów stwierdzono ekspansję drzew i krzewów chociaż nie tworzących zwartych zarośli	U1		
				Odpowiednie uwodnienie		FV		
				Pozyskanie torfu		FV		
				Melioracje odwadniające		FV		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony		FV		
Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania w obszarze						FV	0%	-
						U1	100%	-
						U2	0%	-
kwaśne buczyny (<i>Luzulo pilosae-Fagetum</i>)	9110	I	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	-	FV	U1	
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna fitocenozy		FV		
				Udział gatunków wczesnoukcesyjnych w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie		FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie		FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	Tylko w nielicznych i niewielkich płątach	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	Tylko w nielicznych i niewielkich płątach	U1		
				Wiek drzewostanów (obecność starodrzewu)*		FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Naturalne odnowienie drzewostanu		FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności		FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie		FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny		FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna		FV		
				Inne zniekształcenia antropogeniczne		FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska		XX		
				Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony			
Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania w obszarze						FV	30%	-
						U1	60%	-
						U2	10%	-
żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	9130	I-IX	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia siedliska	-	FV	U1	-
			Struktura i funkcje	Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	-	FV		
				Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy*	-	U1		
				Udział w drzewostanie gatunków „buczynowych”	-	FV		

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
				Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	-	FV		
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie i podroście	-	FV		
				Martwe drewno (łącznie zasoby)	Tylko w nielicznych i niewielkich płatach	U1		
				Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości *	Tylko w nielicznych i niewielkich płatach	U1		
				Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	-	FV		
				Naturalne odnowienie drzewostanu	-	FV		
				Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	-	FV		
				Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	-	FV		
				Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie	-	FV		
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	-	U1		
				Inne zniekształcenia	-	FV		
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	-	FV		
			Perspektywy ochrony	Perspektywy ochrony	-	FV		
Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania w obszarze						FV		
						U1	60%	-
						U2	10%	-

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
jaworzyny i lasy klonowo-lipowe <i>Tilio plathyphylis-Acerion pseudoplatani</i>	9180	I-VI	Powierzchnia siedliska	Powierzchnia wyznaczona optymalnie w istniejących warunkach	-	FV	FV	-
			Struktura i funkcje Perspektywy ochrony	Udział procentowy siedliska na transekcje	-	FV		
				Gatunki charakterystyczne	-	FV		
				Gatunki dominujące	-	FV		
				Obce gatunki inwazyjne	-	FV		
				Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	-	FV		
				Gatunki ziołoroślowe	-	FV		
				Wiek drzewostanu	-	FV		
				Gatunki obce w drzewostanie	-	FV		
				Gatunki obce w drzewostanie	-	FV		
				Pionowa struktura roślinności	-	FV		
				Przekształcenia związane z użytkowaniem	-	FV		
				Perspektywy ochrony	-	FV		
			Powierzchnia siedliska o różnym stanie zachowania w obszarze					
						U1	20%	-
						U2	10%	-
kumak górski <i>Bombina variegata</i>	1193	I-IV	Parametry populacji	Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	ok. 30%	U1	U1	-
				Liczba zbiorników, w których stwierdzono obecność gatunku	60%	U1		

			Parametry siedliska gatunku	Liczba wszystkich zbiorników	Ok. 30	U1		
				Liczba zbiorników stałych	5	U1		
			Szanse zachowania gatunku			U1		
nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i>	1087	1. Szczyt Łysej Góry	Parametry populacji	Liczebność		U1	U2	Metodyka wg Witkowski 2008a
				Powtarzalność obserwacji		U1		
				Izolacja populacji		U2		
		2. Południowe zbocza Łysej Góry Wiązy III Wiązy IV	Parametry siedliska gatunku	Materiał łęgowy		U2		
				Potencjalne siedliska		U2		
				Trwałość mikrosiedliska		U2		
		3. Bucznik	Szanse zachowania gatunku			U1		
4. Wiązy I Wiązy II								

Oceny stanu siedlisk jak też gatunków dokonano w oparciu o istniejącą metodykę na potrzeby monitoringu GIOŚ, w wypadku jej braku – w oparciu o wskaźniki autorskie. Oceny stanu zachowania nadobnicy alpejskiej dokonano również w oparciu o wskaźniki autorskie. Ocen częściowych jak też sumarycznych dokonano w oparciu o wyskalowane wskaźniki szczegółowo opisane w ww. metodyce. Wyboru stanowisk, w przypadku siedlisk zajmujących duże powierzchnie (łąki świeże, żyzne buczyny) dokonano losowo w taki sposób aby zapewnić w miarę ich równomierne rozmieszczenie w granicach całego obszaru. W przypadku pozostałych siedlisk i gatunków oceny dokonano w miejscach ich największej koncentracji, występowania największych płatów i wstępnie zakwalifikowanych jako najlepiej zachowane i w miarę reprezentatywne.

Wyniki:

1. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – stan siedliska bezpośrednio związany jest z zaniechaniem na znaczącej powierzchni użytkowania kośnego skutkującego gromadzeniem się nadmiernych ilości wołoku, zubożeniem florystycznym i znacznym udziałem gatunków ekspansywnych a w wielu płatach ekspansją drzew i krzewów, co w konsekwencji prowadzi do ubytku powierzchni siedliska w Obszarze. Mimo wielu zachodzących, niekorzystnych procesów siedlisko posiada wysokie walory przyrodnicze, które podkreśla m.in. znaczący udział gatunków roślin chronionych – szczególnie storczykowatych.

2. Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk – siedlisko zidentyfikowano w obrębie trzech niewielkich płatów o pow. od kilku do kilkunastu arów. 2 spośród stwierdzonych płatów występuje w kompleksie z łąkami świeżymi w centralnej części Obszaru. Stan zachowania siedliska oceniono jako niewłaściwy (U1) przede wszystkim ze względu na zaobserwowany proces ekspansji drzew i krzewów, ekspansji roślin zielnych oraz brak dobrze rozwiniętej warstwy mszaków, co w tym przypadku może mieć znamiona

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

cechy regionalnej. Niekorzystnym, zaobserwowanym zjawiskiem było też niszczenie siedliska przez ciężki sprzęt rolniczy. Niemniej jednak siedlisko charakteryzuje się występowaniem charakterystycznych gatunków, korzystnymi warunkami hydrologicznymi co pozwala wnioskować o korzystnych perspektywach jego ochrony w przyszłości.

3. Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) – stan siedliska w obszarze uznano za niewłaściwy (U1).

Najważniejsze czynniki składające się na taką ocenę to przede wszystkim niedostateczne zasoby martwego drewna, szczególnie drewna o wymiarach przekraczających długość 3 m i średnicy powyżej 50 cm. Należy podkreślić, że w Obszarze występują liczne miejsca (trudnodostępne jary) gdzie ilości martwego drewna niekiedy znacznie przekraczają wartości oceniane jako właściwe (FV) niemniej jednak w większości płatów siedliska (wydzielon) martwe drewno występuje w znikomych ilościach bądź nie występuje wcale. Istotnym, zaobserwowanym czynnikiem pogarszającym stan siedliska jest liczne występowanie gatunków z rodzaju *Rubus*. W obszarze liczne są miejsca gdzie gatunki te dominują w runie.

4. jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) – siedlisko w oparciu o dokonane oceny na wybranych stanowiskach otrzymało ocenę właściwą (FV). Pomimo zaobserwowanych zniekształceń (skład gatunkowy drzewostanów, obecność obcych ekologicznie gatunków, zbyt wysoki udział gatunków z rodzaju *Rubus*) w obrębie pozostałych płatów zinwentaryzowanych w całym obszarze, stan siedliska należy uznać za właściwy.

5. Kwaśne buczyny (*Luzulo pilosae-Fagetum*) - stan siedliska w obszarze uznano za niewłaściwy (U1). Najważniejsze czynniki składające się na taką ocenę to przede wszystkim niedostateczne zasoby martwego drewna, szczególnie drewna o wymiarach przekraczających długość 3 m i średnicy powyżej 50 cm.

6. kumak górski *Bombina variegata* – stan zachowania gatunku oceniono jako niewłaściwy (U1). Główne czynniki decydujące o przypisanej ocenie to niewielka, ogólna liczba niewielkich zbiorników wodnych (kałuż) – zasiedlonych przez gatunek, z których znacząca część ulega całkowitemu wyschnięciu w okresie lata.

7. traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* - traszkę stwierdzono w Obszarze zaledwie w jednej z kałuż, na drodze przecinającej wysięk gdzie woda utrzymuje się prawdopodobnie przez cały rok. Na wyznaczonych potencjalnych stanowiskach na potrzeby oceny stanu gatunku nie stwierdzono więc ocena stanu nie jest w tym przypadku możliwa. Gatunek, z uwagi na brak potencjalnych siedlisk prawdopodobnie nie spełnia kryteriów kwalifikacji jako przedmiot ochrony w Obszarze.

8. nadobnica alpejska *Rosalia alpina*

Ocena stanu zachowania populacji i siedliska nadobnicy alpejskiej przeprowadzono w oparciu o wytyczne zaproponowane przez Witkowskiego (2008a). Jednak propozycje zawarte w tym opracowaniu, nie biorąc w pełni pod uwagę biologii i ekologii gatunku oraz stanu wiedzy jaka realnie jest do zgromadzona, nie dają dobrej możliwości opisanie w sposób właściwy stanu populacji i siedlisk nadobnicy alpejskiej. Dodatkowo zaproponowana metodyka nie definiuje dostatecznie terminu „stanowisko”, na jakim prowadzona jest ocena i jak przekłada się ona na cały obszar. W efekcie także wyniki monitoringu nadobnicy alpejskiej (Witkowski 2008b) są dyskusyjne.

Tabela 1. przedstawia parametry populacji i siedliska znanych stanowisk nadobnicy alpejskiej. Stanowiska zlokalizowane blisko siebie

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

oceniono łącznie ponieważ istniejące między nimi odległości wskazują na potencjalną możliwość przemieszczania się osobników między nimi.

Tabela 1. Waloryzacja wskaźników populacji i stanu siedliska na stanowiskach nadobnicy alpejskiej *Rosalia alpina* (L.) w ostoi Łysa Góra (wg Witkowski 2008a).

Parametr	Wskaźnik	Stanowisko			
		Szczyt Łysej Góry	Południowe zbocza Łysej Góry Wiązy III Wiązy IV	Bucznic	Wiązy I Wiązy II
Populacja	Liczebność*	U2	U2	FV	FV
	Powtarzalność obserwacji**	U1	U1	U1	FV
	Izolacja populacji***	U2	U2	U2	U2
	Ocena łączna	U2	U2	U1	U1
Siedlisko	Materiał lęgowy****	U2	FV	U2	FV
	Potencjalne siedliska*****	U2	U2	U2	U2
	Trwałość mikrosiedliska*****	U2	FV	U2	FV
	Ocena łączna	U2	U1	U2	U1

* wskaźnik nieprecyzyjny – nie jest pewne czy określana jest liczebność rzeczywista czy szacunkowa, a także jakiego okresu dotyczy: jednego sezonu czy kilku kolejnych; założono, że dotyczy on jednego sezonu i liczebności stwierdzonej w czasie przypadkowych obserwacji.

** wskaźnik nieprecyzyjny – nie określony jest termin „sporadyczne” oraz niejasny „brak obserwacji”; założono, że sporadyczne oznacza pojedyncze stwierdzenie na przestrzeni lat.

*** wskaźnik nieprecyzyjny – nie określony jest termin „bliska populacja” oraz niespójność w obrębie i pomiędzy ocenami; założono, że populacją bliską jest taka, która znajduje się w zasięgu możliwości dyspersyjnych.

**** zaproponowane wielkość materiału lęgowego nie określają jednostki powierzchni na jaką powinien on przypadać oraz nie precyzują jego jakości; założono, że dotyczą one pojedynczego stanowiska na jakim stwierdzono gatunek.

***** – wskaźnik nieprecyzyjny,.

***** wskaźnik nieprecyzyjny – ocena „stopień wyeksploatowania materiału” nie jasna

Większość obserwacji nadobnicy alpejskiej w Polsce pochodzi ze składów drewna, gdzie gatunek jest łatwy do wykrycia i policzenia. Ocena stanu populacji bazująca na liczebności imagines (Witkowski 2008a) może dawać błędne wyniki w przypadku populacji zasiedlających tereny chronione, gdzie składy drewna mogą nie być obecne. W drzewostanach, gdzie materiał lęgowy może znajdować się w górnym piętrze

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

lasu zebranie danych o liczebności, a często nawet obecności gatunku może być trudne i prowadzić do błędnych wniosków.

Wg zaproponowanej metodyki (Witkowski 2008a) ocena stanu populacji i siedliska przeprowadzona na stanowiskach nadobnicy alpejskiej **przyjmują oceny U1 i U2 co w konsekwencji dla całego Obszaru skutkuje oceną U2** (Tabela 1.).

W oparciu o kryteria oceny stanu zachowania gatunku ujęte w instr - stopnia zachowania cech siedliska nadobnicy alpejskiej w ostoi Łysa Góra ich zachowanie można określić jako pozostające w stanie średnim lub częściowo zdegradowanym (III). Poszczególne elementy siedliska i stopień ich zachowania przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Elementy siedliska nadobnicy alpejskiej *Rosalia alpina* (L.) i stopień ich zachowania w ostoi Łysa Góra.

Element siedliska	Stopień zachowania
Obecność rozległych, nierozczłonkowanych kompleksów leśnych	I
Dominujący udział gatunków liściastych w drzewostanie	III
Obecność płatów starodrzewu w wieku ponad 100 lat	III
Obecność martwego drewna liściastego (głównie bukowego oraz wiązowego) w formie martwych drzew stojących oraz leżaniny	III
Luźne zwarcie drzewostanu, umożliwiające nasłonecznienie materiału lęgowego	III
Niedostępność w okresie rójki drewna stosowego przeznaczonego do wywozu	III
Ocena końcowa	III

I – stopień zachowania dobry, II – stopień zachowania średni (zniekształcenia), III – zdegradowane, możliwe do odtworzenia

Szanse przywrócenia cech siedlisk ocenionych jako będące w średnim stanie lub częściowo zdegradowane do dobrego stanu przedstawione są w Tabeli 3.

Tabela 3. Elementy siedliska nadobnicy alpejskiej *Rosalia alpina* (L.) i możliwość ich odtworzenia w ostoi Łysa Góra

Element siedliska	Możliwość odtworzenia
Dominujący udział gatunków liściastych w drzewostanie	odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie sił i środków
Obecność płatów starodrzewu w wieku ponad 100 lat	odtworzenie możliwe przy niskim nakładzie sił i środków
Obecność martwego drewna liściastego (głównie bukowego oraz wiązowego) w formie	odtworzenie możliwe przy niskim

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

martwych drzew stojących oraz leżaniny	nakładzie sił i środków
Luźne zwarcie drzewostanu, umożliwiające nasłonecznienie materiału lęgowego	odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie sił i środków
Niedostępność w okresie rójki drewna stosowego przeznaczonego do wywozu	odtworzenie możliwe przy średnim nakładzie sił i środków

Przywrócenie poszczególnych cech siedlisk do dobrego stanu (odtworzenie) jest możliwe przy średnim nakładzie sił i środków. W efekcie końcowa **ocena stanu zachowania** siedlisk nadobnicy alpejskiej przyjmuje ocenę **C**.

Możliwości przemieszczeń i ocena izolacji

Ocena ogólna

Ocena ogólna wartości obszaru dla ochrony nadobnicy alpejskiej, jako wypadkowa powyższych wskaźników, przyjmuje ocenę **B (dobra)**. Obszar Łysa Góra stanowi jedną z najważniejszych w Polsce ostoi gatunku.

9. bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* – XX (nie dokonano oceny z uwagi na uzyskaną informację o występowaniu gatunku po zakończeniu prac terenowych)

4. Analiza zagrożeń

Lp	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
1	6510 Niżowe i górskie, świeże łąki, użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia (obecnie około 50% łąk pozostaje bez użytkowania co przyczynia się do zmiany składu gatunkowego i szybkiej ekspansji drzew i krzewów)	<p>A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne – zamiana łąk na grunty orne skutkująca zmniejszeniem areału siedliska.</p> <p>A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja - zagrożenie związane z koszeniem zbyt wczesnym (przed 15 czerwca) i zbyt częstym; zbyt wczesne i zbyt częste koszenie eliminuje część właściwych dla siedliska gatunków roślin.</p> <p>A04.01 Wypas intensywny – zbyt intensywny wypas może spowodować przekształcenie podłoża glebowego, zubożenie runa i ustąpienie wielu gatunków, w tym objętych ochroną prawną.</p>

Lp	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
				<p>A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) – zbyt intensywne nawożenie może spowodować eutrofizację siedlisk łąkowych oraz sąsiadujących z nimi torfowisk.</p> <p>B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) – zamiana łąk na grunty leśne, w efekcie zmniejszenie areалу siedliska.</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – procesy sukcesyjne, uruchomione wskutek braku użytkowania.</p>
2	7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	<p>A03.03 Zaniechanie/brak koszenia (obecnie około 50% łąk pozostaje bez użytkowania co przyczynia się do zmiany składu gatunkowego i szybkiej ekspansji drzew i krzewów);</p> <p>A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych (rozjeżdżanie sprzętem rolniczym wykorzystywanym w czasie użytkowania przylegających łąk)</p>	<p>J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie (działania prowadzące do zmiany warunków hydrologicznych)</p> <p>A08 Nawożenie (nawozy sztuczne) – zbyt intensywne nawożenie terenów sąsiednich lub samego siedliska może spowodować jego eutrofizację, a tym samym niekorzystne zmiany składu gatunkowego.</p> <p>B01.01 Zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime) – zamiana na grunty leśne, w efekcie zmniejszenie areálu siedliska.</p> <p>K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – procesy sukcesyjne, uruchomione wskutek braku użytkowania.</p>
3.	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	<p>J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (niedobór obumierających drzew i martwego drewna skutkujący niedostatkami mikrosiedlisk gatunków związanych z tego typu siedliskami).</p> <p>L10 Inne naturalne katastrofy (wiatrołomy, okiść, przymrozki).</p>	<p>B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew (zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem).</p> <p>B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew (przerzedzanie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby, w efekcie pojawieniem się zniekształceń m.in. rubietyzacji, fruticetyzacji, neofityzacji).</p>
4.	9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion, Galio</i>)	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew (zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i	B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) – wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie i siedliskowo, pinetyzacja.

Lp	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
	<i>odorati-Fagenion</i>)		rozkładającym się drewnem) - zagrożenie istniejące poza gruntami PGL LP oraz MPN. I02 Problematiczne gatunki rodzime (obecność w drzewostanie sosny i innych gatunków obcych dla siedliska). J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (niedobór obumierających drzew i martwego drewna skutkujący niedostatkami mikrosiedlisk gatunków związanych z tego typu siedliskami). L10 Inne naturalne katastrofy (wiatrołomy, okiść, przymrozki).	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew (zubażanie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem). B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew (przerzedzenie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby, w efekcie pojawieniem się zniekształceń m.in. rubietyzacji, fruticetyzacji, neofityzacji). B03 Eksploatacja lasu bez odnowienia czy naturalnego odrastania. B07 Inne rodzaje praktyk leśnych (zmniejszanie areалу starodrzewów wskutek użytkowania rębnego, zbyt krótkie okresy odnowienia skutkujące uproszczeniem struktury wiekowej drzewostanów).
5.	9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	L10 Inne naturalne katastrofy (wiatrołomy, okiść, przymrozki).	B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew (pozyskanie drewna w obrębie jaworzyn może doprowadzić do degradacji siedliska). K01.01 Erozja. L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko. (naturalne procesy masowe na zboczach stanowią stały element naturalnej dynamiki jaworzyn, jednak ich nasilenie może spowodować także miejscowe zniszczenie istniejących płatów).
6.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i>)	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew (zubożenie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem – zagrożenie istniejące poza gruntami Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” i Magurskiego Parku Narodowego) J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (niedobór obumierających drzew i martwego drewna skutkuje niedostatkami mikrosiedlisk gatunków związanych z tego typu siedliskami).	B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) – wprowadzanie gatunków obcych siedliskowo (głównie modrzew, sosna). B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew (zubożenie ekosystemu w mikrosiedliska gatunków związanych z obumierającymi drzewami i rozkładającym się drewnem). B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew (nadmierne przerzedzenie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem

Lp	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
			<p>K04.03 Zawleczenie choroby (patogeny mikrobowe) - zamieranie jesionu wyniosłego</p> <p>L10 Inne naturalne katastrofy (czynniki abiotyczne powodujące szkody w drzewostanie – silne wiatry, okiść, przymrozki).</p>	<p>struktury runa, w efekcie pojawieniem się zniekształceń).</p> <p>B03 Eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania</p>
7.	1386 Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i>	Zasoby gatunku w obszarze		<p>B02.02 Wycinka lasu (pozyskanie drewna w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk może spowodować jego mechaniczne zniszczenie).</p> <p>B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew (zubażanie ekosystemu w niezbędne dla gatunku mikrosiedliska, w tym drzewa, które mogą zapewnić ciągłość dostaw martwego drewna; usunięcie zasiedlonych kłód).</p> <p>B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew (przerzedzanie drzewostanu może zmienić warunki mikroklimatyczne).</p>
8.	1087 Nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i>	Zasoby gatunku w obszarze	<p>B07 Inne rodzaje praktyk leśnych (uproszczenie struktury wiekowej drzewostanu – zubożenie ekosystemu w drzewa stare i zamierające; pozostawianie w obszarze oraz w jej sąsiedztwie pozyskanego drewna, szczególnie stosowego w okresie pojawiania się imagines co stanowi pułapkę ekologiczną; fragmentacja siedlisk).</p>	<p>F03.02.01 Kolekcjonowanie (wyłapywanie chrząszczy dla celów kolekcjonerskich lub handlowych);</p> <p>B02.04 Usuwanie martwych i umierających drzew (zubażanie ekosystemu w niezbędne dla gatunku mikrosiedliska, w tym drzewa, które mogą zapewnić ciągłość dostaw martwego drewna; usunięcie zasiedlonych kłód, w których trwa rozwój larw).</p> <p>J02.05.04 Zbiorniki wodne (niszczenie/przerwanie korytarzy dyspersji łączących obszar z sąsiednimi obszarami i ze zwartym zasięgiem gatunku poprzez wycinkę zadrzewień lęgowych w dol. Wisłoki lub budowę zbiornika Kąty-Myscowa)</p>
9	1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Zasoby gatunku w obszarze	<p>D01.02 Drogi, autostrady (drogi publiczne sąsiadujące z obszarem stanowią zagrożenie dla osobników migrujących między obszarem a zbiornikami położonymi w jego sąsiedztwie, w których odbywa się rozród)</p>	<p>Nie stwierdzono – brak siedlisk odpowiednich do rozrodu</p>
10	1193 Kumak górski	Zasoby gatunku w	Nie stwierdzono.	B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, A11 Inne rodzaje

Lp	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia	
			Istniejące	Potencjalne
	<i>Bombina variegata</i>	obszarze		praktyk rolniczych (modernizacja i ulepszanie dróg gruntowych – poprawa nawierzchni skutkująca zanikiem kałuż i rozlewisk); J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie (likwidacja lokalnych wysięków i podmokłości)

A03.03. – zaniechanie / brak koszenia – zagrożenie dotyczy półnaturalnych siedlisk łąkowych (6510) oraz torfowisk alkalicznych (7230). W chwili obecnej ok. 50% powierzchni tych siedlisk pozostaje nieużytkowanych co przyczynia się do istotnych zmian składu gatunkowego jak też szybkiej ekspansji drzew i krzewów.

A02.03 – Usuwanie trawy pod grunty orne – obecnie zagrożenie nie zostało zaobserwowane w Obszarze, niemniej jednak potencjalnie, zamiana otwartych łąk na grunty orne jest możliwa.

A08. – nawożenie – zagrożenie obecnie nie zaobserwowane, potencjalnie istnieje możliwość nadmiernego nawożenia i eutrofizacji siedlisk łąkowych oraz sąsiadujących z nimi siedlisk torfowisk alkalicznych.

B01.01 – zalesianie terenów otwartych – w trakcie prowadzonych prac zidentyfikowano niewielkie fragmenty otwartych terenów zalesionych na przestrzeni kilku ostatnich lat. W obecnych uwarunkowaniach prawnych wydaje się, że takie działania w przyszłości są mało prawdopodobne.

B02.04. – usuwanie martwych i umierających drzew – zagrożenie dotyczy wszystkich siedlisk leśnych, a w szczególności bezlistu okrywowego i nadobnicy alpejskiej. Obecne zasoby martwego drewna w obszarze są główną przyczyną obniżonej oceny stanu zachowania większości siedlisk leśnych.

B02.01.01 Odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime) – wprowadzanie gatunków obcych ekologicznie i siedliskowo, pinetyzacja – dotyczy głównie lasów na gruntach prywatnych

B02.06 Przerzedzenie warstwy drzew (przerzedzanie zwarcia drzewostanów skutkować może przekształcaniem innych warstw lasu, zaburzeniem struktury runa, odsłanianiem podatnej na erozję gleby, w efekcie pojawieniem się zniekształceń m.in. rubietyzacji, fruticetyzacji, neofityzacji) – dotyczy wszystkich typów siedlisk leśnych, szczególnie poza terenami zarządzanymi przez PGL LP.

B03 Eksploatacja lasu bez odnowienia czy naturalnego odrastania – potencjalne, ograniczone wyłącznie do terenów położonych poza gruntami PGL LP.

B07. – inne rodzaje praktyk leśnych (pinetyzacja, uproszczenie struktury wiekowej). Zagrożenie dotyczy prowadzonej w przeszłości gospodarki leśnej (w ostatnich latach istotnie zmodyfikowanej) przyczyniającej się do uproszczenia struktury wiekowej drzewostanów, a więc wykształcania się drzewostanów jednowiekowych, niejednokrotnie też do zmian składu gatunkowego drzewostanów nie zawsze zgodnego z

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

siedliskiem, w tym wprowadzaniem lub promowaniem gatunków obcych ekologicznie przyczyniających się niekiedy do istotnych zmian parametrów siedliska i w konsekwencji charakterystycznej kombinacji gatunków runa. Obecnie występuje raczej w niewielkim stopniu.

B07. – nadobnica alpejska (uproszczenie struktury wiekowej, pozostawienie w ostoi oraz w jej sąsiedztwie regularnie zalegającego pozyskanego drewna, szczególnie stosowego, w okresie pojawiania się imagines, pozyskanie już zasiedlonych drzew, w których trwa rozwój larw, fragmentacja siedlisk). Aktualne zagrożenia nadobnicy alpejskiej w ostoi Łysa Góra zamykają się w dwóch głównych obszarach biologii i ekologii gatunku. Są to obecność i stan zachowania siedlisk gatunku oraz przeżywalność poszczególnych stadiów rozwojowych. Powyższe obszary zagrożeń związane są w sposób zasadniczy z terminem i sposobem prowadzenia gospodarki leśnej w drzewostanach, w których występują rośliny pokarmowe larw, głównie buk zwyczajny oraz wiąz górski. Spadek ilości i jakości potencjalnych siedlisk oraz zwiększona śmiertelność poszczególnych stadiów rozwojowych doprowadziły do spadku liczebności lub wymarcia nadobnicy alpejskiej w większości jej dawnego zasięgu występowania. W obszarze Łysa Góra negatywne oddziaływanie ma miejsce w obu powyższych obszarach.

Nadobnica alpejska zamieszkuje najczęściej stare, ponad 100-letnie, przeredzone drzewostany bukowe, rosnące głównie na stokach o ekspozycji południowej i zachodniej. Gatunek zasiedla głównie stare, uszkodzone przez mróz, śnieg, wiatr lub ogień, jeszcze żywe, zamierające lub zupełnie martwe drzewa. Rozwój larw możliwy jest w drewnie suchym i twardym, nierozłożonym lub rozłożonym nieznacznie (Ciach et al. 2007, Michalcewicz et al. – w przygotowaniu b), a także w drewnie miękkim i spróchniałym, silnie rozłożonym przez grzyby. Wielkość (objętość) materiału lęgowego może być różna, gdyż rozwój stwierdzano we fragmentach o stosunkowo niewielkich rozmiarach. Cechą wspólną materiału lęgowego, niezależnie od jego wielkości i stopnia rozkładu, jest jednak silnie nasłonecznione (Russo et al. 2011). Te cechy materiału lęgowego powodują, że nadobnica alpejska jest zwykle obserwowana na składach drewna, gdzie jest zwabiana z sąsiadujących drzewostanów. W chwili obecnej brakuje w drzewostanach osłabionych i zamierających drzew, które byłyby ponadto ulokowane w miejscach wystarczająco nasłonecznionych. Mimo coraz powszechniejszej praktyki pozostawiania martwego drewna w lesie, jego ilość, jakość i wielkość poszczególnych fragmentów ciągle są niedostateczne (Ciach 2011). Praktykowane w przeszłości sposoby odnawiania (stosowane rębnie) prowadziły do powstawania drzewostanów bukowych jednowiekowych i jednopiętrowych, co wpływa z kolei na niedostateczną ilość światła.

Zagrożeniem dla nadobnicy alpejskiej w ostoi Łysa Góra jest (jakościowa) fragmentacja siedlisk. O ile ciągłość lasu jest zachowana w stopniu prawidłowym o tyle skład gatunkowy, wiek i ilość martwego drewna powodują, że część siedlisk leśnych nie stanowi potencjalnego miejsca występowania gatunku.

W ostoi Łysa Góra stan zachowania siedlisk jest warunkowany odbywającymi się w nich zabiegami gospodarczymi. Zasadnicze znaczenie ma tutaj gospodarka leśna w starych lasach bukowych. Bezpośrednim skutkiem gospodarki jest uszczuplanie bazy pokarmowej poprzez wycinanie starych drzewostanów, jak również pojedynczych starych drzew oraz usuwanie z lasów martwych drzew i ich części, które stanowią materiał lęgowy. Zagrożenie to dotyczy także drzewostanów z udziałem wiązu górskiego (Michalcewicz i in. 2011, Michalcewicz i Ciach 2012).

Kluczowym zagadnieniem w zachowaniu populacji nadobnicy alpejskiej jest sposób prowadzenia prac gospodarczych – rodzaj stosowanej rębni oraz ilość pozostawianego martwego drewna. W efekcie odnawiania młode drzewostany bukowe są jednopiętrowe, zwarte i ciemne, brakuje w nich dostatecznej ilości światła. Do czasu rozluźnienia zwarcia w wyniku prac pielęgnacyjnych lub naturalnych procesów wydzielania się drzew

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

ilość światła/ciepła jest przypuszczalnie niewystarczająca do zasiedlania materiału lęgowego przez nadobnice alpejską. Dlatego ważna jest obecność gniazd, luk powstających w miejscach po wypadnięciu pojedynczych drzew lub grup, prowadząca do zróżnicowania struktury piętrowej i przestrzennej. Dodatkowo pozostawianie na zrębach części drzew żywych do naturalnej ich śmierci nie jest praktykowane w stopniu wystarczającym. W efekcie ilość martwego drewna w odpowiedniej jakości jest dalece niewystarczająca. Ponadto w ostoi oraz w jej sąsiedztwie regularnie zalega pozyskane drewno, szczególnie stosowe, co w okresie pojawu imagines stanowi pułapkę ekologiczną.

Zagrożeniem dla nadobnicy alpejskiej jest pozyskiwanie i składowanie w drzewostanach oraz w ich pobliżu bukowego drewna stosowego. Stosy drewna powstałe w wyniku prac gospodarczych – efemeryczne i sztucznie stworzone przez człowieka twory, stanowią atrakcyjny i dogodny do zasiedlenia materiał lęgowy. Imagines odbywają na składnicach gody i składają jaja do zgromadzonego surowca drzewnego, który jest przeznaczony do wywozu i dalszego przerobu. W efekcie takich działań przeżywalność jaj w populacji nadobnicy alpejskiej jest radykalnie ograniczona. W takiej sytuacji wysiłek reprodukcyjny części populacji jest całkowicie niweczony. Jednocześnie zalegające na składnicach drewno przyciąga imago przypuszczalnie ze znacznych odległości, wywabiając je ze stanowisk zlokalizowanych w drzewostanach (drenaż populacji). Los przyszłego pokolenia, będącego czasem całością wysiłku reprodukcyjnego pokolenia rodzicielskiego jest przesądzony. Ten rodzaj zagrożenia, mimo jego oczywistego i jednoznacznego negatywnego wpływu, nie został jak dotąd wyeliminowany.

Najprawdopodobniej przeżywalność larw i poczwerek w populacji nadobnicy alpejskiej jest znacznie ograniczona. Niska przeżywalność tych stadiów rozwojowych spowodowana jest pracami gospodarczymi. Wieloletni rozwój nadobnicy alpejskiej, trwający zwykle 3 lata, a czasem przedłużający się do 4 i więcej lat, powoduje, że stadium to jest narażane przez okres całego rozwoju na zabiegi gospodarcze, w wyniku których mogą być usuwane drzewa już zasiedlone, w których trwa rozwój larw.

F03.02.01 – kolekcjonowanie - przeżywalność imago nadobnicy alpejskiej może być zmniejszona w wyniku wyłapywania chrząszczy dla celów kolekcjonerskich lub handlowych. Sprzyja temu niewątpliwie zjawisko gromadzenia się imagines na stosach drewna, gdzie są one łatwe do znalezienia i odłowienia przez potencjalnych zbieraczy. Zjawisko to ma wciąż miejsce, pomimo wysokiego statusu ochronnego gatunku.

I02 Problematyczne gatunki rodzime (obecność w drzewostanie sosny i innych gatunków obcych dla siedliska) – jako następstwo prowadzonej w przeszłości gospodarki leśnej. Obecnie potencjalnie istotne na gruntach prywatnych natomiast praktycznie nie istniejące na gruntach PGL LP.

J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (niedobór obumierających drzew i martwego drewna skutkujący niedostatkami mikrosiedlisk gatunków związanych z tego typu siedliskami).

J02.05.04 – zbiorniki wodne. Potencjalne zagrożenie dla nadobnicy alpejskiej. Zagrożenia dla korytarzy dyspersji łączących obszar z sąsiednimi obszarami i ze zwartym zasięgiem gatunku – wycinka zadrzewień lęgowych w dolinie Wisłoki związana np. z budową zbiornika Kąty-Myscowa.

K01.01 Erozja – potencjalna możliwość zniszczenia płatów siedliska na skutek erozji zbczy wywołanej zarówno czynnikami naturalnymi jak też antropogenicznymi. W szczególności dotyczy płatów siedlisk o niewielkiej powierzchni np. jaworzyn czy kwaśnych buczyn.

L05 Zapadnięcie się terenu, osuwisko - potencjalna możliwość zniszczenia niewielkich fragmentów siedliska w skutek naturalnych procesów masowych na zboczach. Ich nasilenie może być wywołane zarówno czynnikami naturalnymi jak też antropogenicznymi. W szczególności

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

dotyczy płatów siedlisk o niewielkiej powierzchni np. jaworzyn czy kwaśnych buczyn.

5. Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
6510 Niżowe i górskie, świeże łąki, użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	U1	1. Utrzymanie co najmniej obecnego areалу siedliska 2. Utrzymanie, a w płatach przekształconych lub zubożonych przywrócenie, właściwego składu i bogactwa florystycznego siedliska	piąty rok obowiązywania planu
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	U1	1. Utrzymanie co najmniej obecnego areálu siedliska 2. Przywrócenie właściwego składu gatunkowego	piąty rok obowiązywania planu
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	U1	Poprawa stanu ochrony – rozbudowanie struktury wiekowej drzewostanów, zwiększenie udziału martwego drewna, w tym grubowymiarowego (cele krótko- i długoterminowe)	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony dla siedliska wykracza poza okres obowiązywania PZO
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	U1	Poprawa stanu ochrony – rozbudowanie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów, zwiększenie udziału martwego drewna, w tym grubowymiarowego, ograniczenie udziału w drzewostanach/usunięcie obcych ekologicznie i geograficznie gatunków drzew, zwiększenie areálu drzewostanów zgodnych z siedliskiem (cele krótko- i długoterminowe)	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony dla siedliska wykracza poza okres obowiązywania PZO
9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	FV	Utrzymanie właściwego stanu ochrony.	-
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnion glutinoso-incanae</i>)	U2	Zmiana statusu siedliska w SDF odpowiadająca aktualnemu stanowi wiedzy.	-
1386 Bezlist okrywowy	XX	1. Weryfikacja wiedzy na temat występowania bezlistu okrywowego w obszarze oraz	3 rok obowiązywania

Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
<i>Buxbaumia viridis</i>		jego stanu zachowania. 2. Zapewnienie ochrony warunków mikroklimatycznych oraz przyszłej dostawy martwego grubowymiowego na znanych stanowiskach gatunku, w formie stref pozostawionych bez użytkowania. 3. Zapewnienie dogodnych siedlisk gatunku, zapewniających akumulację i ciągłość występowania martwego drewna, bezpiecznych przed zniszczeniem w wyniku gospodarki leśnej, w formie pasm przypotokowych.	planu
1087 Nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i>	U2	Poprawa stanu ochrony – zabezpieczenie przed zniszczeniem obecnie znanych stanowisk gatunku, uzyskanie właściwej jakości siedlisk potencjalnych, ograniczenie stopnia drenażu populacji, rozbudowanie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów, zwiększenie udziału martwego drewna.	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony dla siedliska wykracza poza okres obowiązywania PZO
1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	U2	Zmiana statusu gatunku w SDF odpowiadająca aktualnemu stanowi wiedzy.	Brak możliwości uzyskania stanu FV z uwagi na brak odpowiednich siedlisk.
1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	U1	Poprawa stanu zachowania gatunku w zakresie parametru „siedlisko” poprzez stworzenie dodatkowych miejsc dogodnych dla rozrodu gatunku.	piąty rok obowiązywania planu

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie. Jako siedlisko półnaturalne dla zachowania wymaga prowadzenia ekstensywnej gospodarki łąkowej, ewentualnie łąkowo-pastwiskowej. Jest to jedyna metoda utrzymania siedliska we właściwym stanie lub poprawy jego stanu. Przywrócenie użytkowania kośnego lub kosno-pastwiskowego gwarantuje też utrzymanie siedliska w areale obecnego występowania.

Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. Siedlisko w obecnie panujących warunkach wymaga sporadycznego koszenia (co najmniej raz na 3-4 lata). W przypadku zaniechania użytkowania istnieje ryzyko szybkiej ekspansji drzew i krzewów. Przywrócenie właściwego stanu i utrzymanie siedliska w obecnym areale wymaga ekstensywnego użytkowania kośnego (koszenie ręczne bez użycia ciężkiego sprzętu mechanicznego powodującego ubijanie podłoża lub tworzenie się kolein).

Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagion*), żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*). Kluczowymi parametrami decydującymi o stanie siedliska leśnego jest wiek lasu i związane z nim zróżnicowanie strukturalne i funkcjonalne, w pełni rozwinięte w chronionych zachowawczo kompleksach starodrzewów, zubożone w lasach gospodarczych, w młodszych klasach wieku. Wskaźnikiem stanu

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

najistotniejszym dla oceny tego parametru jest znaczący w odniesieniu do lasów o znacznym stopniu naturalności, niedobór starych i grubych drzew, także martwych i obumierających. W przypadku buczyn za najistotniejsze uznać należy zapewnienie w skali całego Obszaru w płatach siedliska znaczącego udziału starodrzewów oraz zapewnienie sposobów gospodarowania w obrębie siedliska gwarantujących zachowanie lub poprawę stanu poszczególnych płatów w długim okresie czasu. Zakłada się, że prowadzona konsekwentnie gospodarka leśna prowadząca do zwiększenia udziału martwego drewna, a także ochrona bierna w istniejącym rezerwacie przyczynią się do poprawy stanu siedliska w zakresie „martwe drewno”. Istotnym z punktu widzenia ochrony siedlisk 9110 i 9130 jest stopniowe eliminowanie gatunków obcych ekologicznie i geograficznie z drzewostanów oraz zaniechanie ich wprowadzania w przyszłości.

Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*). W przypadku jaworzyn za najistotniejsze cele ochrony uznać należy utrzymanie właściwego stanu zachowania. Z uwagi na specyfikę siedliska realizacja tego celu jest możliwa w zasadzie wyłącznie poprzez pozostawienie płatów bez użytkowania wraz z bezpośrednim otoczeniem.

Bezlist okrywowy *Buxbaumia viridis* – dla zachowania populacji wymaga odpowiednich ilości martwego drewna i stałego dopływu kłód odpowiednich dla zasiedlenia, a także odpowiednich warunków mikroklimatycznych. Cel działań ochronnych jest zbieżny z celami ochrony dla buczyn i jaworzyn, niemniej jednak dopiero planowana inwentaryzacja wykaże czy powinien być przedmiotem ochrony. By jednak zachować istniejące stanowiska i jednocześnie nie zniszczyć potencjalnych, właściwe jest sformułowanie celów i działań ochronnych już na obecnym etapie prac nad właściwym statusem tego gatunku w obszarze.

Nadobnica alpejska *Rosalia alpina*. Gatunek priorytetowy i silnie zagrożony. Dla przetrwania populacji wymaga odpowiednich warunków siedliskowych tj. drzewostanów, głównie bukowych o zróżnicowanym wieku, dobrym nasłonecznieniu (przynajmniej niewielkich fragmentów) i odpowiedniej ilości drzew obumierających. Cel działań ochronnych w części jest zbieżny z celami działań ochronnych dla buczyn.

Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*. Gatunek został błędnie wpisany na listę przedmiotów ochrony obszaru, gdyż brak w obszarze właściwych dla niego siedlisk, a te które są, nie mają znaczenia dla zachowania lokalnych ani krajowych populacji. Należy zweryfikować jego status w obszarze.

Kumak górski *Bombina variegata*. Kluczowym elementem zapewniającym właściwy stan populacji gatunku jest odpowiednia liczba miejsc dogodnych do rozrodu tj. niewielkich zbiorników wodnych o odpowiednim nasłonecznieniu, z utrzymującą się wodą przez okres całego roku. Pod względem występowania dogodnych miejsc do rozrodu gatunku obszar należy do szczególnie ubogich.

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYKONANIE
OPRACOWANIE
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Moduł C**6. Ustalenie działań ochronnych**

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
6510 Niżowe i górskie, świeże łąki, użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
	B1	<p>Użytkowanie kośne</p> <p>Obligatoryjne Utrzymanie użytkowania kośnego lub kośno-pasterskiego.</p> <p>Fakultatywne Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska.</p>	<p>Areal siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)</p>	<p>Corocznie</p>	<p>Zadanie należy realizować w ramach dostępnych płatności za pakiet rolno-środowiskowy.</p>	<p>Właściciel/zarządca obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów</p>

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
						prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.	
	Nr	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	C1	Monitoring sposobu użytkowania siedliska przyrodniczego	Lustracja terenowa pod kątem sposobu użytkowania siedliska, zmian arealu, stanu zachowania (w oparciu o metodykę GIOŚ), w tym oszacowanie procentowego udziału płatów w stanie FV, U1 i U2. Sporządzenie raportu z lustracji.	Areał siedliska w obszarze (zgodnie z zał. map. nr 1)	Dwukrotnie: po 4 i 8 latach obowiązywania Planu (w sezonie wegetacyjnym, przed I pokosem)	5,0 x 2 = 10	RDOŚ w Rzeszowie
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B1	Użytkowanie kośne	<p>Działania obligatoryjne: Ekstensywne użytkowanie kośne</p> <p>Działania fakultatywne: Użytkowanie zgodne z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę siedliska (w razie potrzeby należy przeprowadzić</p>	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	corocznie 50% każdego płatu siedliska lub 100% co 2-3 lata	Zadanie należy realizować w ramach dostępnych płatności za pakiet rolnośrodowiskowy	Właściciel/zarządca obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		zabieg usunięcia pojedynczych drzew i krzewów w płatach siedliska). lub wykonywanie jednorazowego koszenia całej powierzchni raz na 2-3 lata, ewentualnie corocznie z pozostawieniem 50% powierzchni – w każdym roku innej z obligatoryjnym usunięciem biomasy z całej powierzchni siedliska. Kosić po 1 sierpnia.				tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
	B1	Stosowanie w gospodarce leśnej tzw. przyrodniczych typów drzewostanu (PTD), które obrazują	Dla gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Dukla PTD, w kształcie zbliżonym do przedstawionego w niniejszym dokumencie, wprowadza prognoza oddziaływania na środowisko PUL wykonana w 2010 roku. Nie ma więc obecnie konieczności modyfikacji zapisów dotyczących tego aspektu	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	Na gruntach SP w zarządzie nadleśnictwa PTD należy wprowadzić w 2017 roku, w kolejnej rewizji PUL.	W ramach działalności własnej.

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
		optymalny skład gatunkowy drzewostanu dla danego siedliska	gospodarki leśnej.				
	B2	Dostosowanie gospodarki leśnej do specyfiki siedliska i poprawa wskaźników decydujących o jego stanie ochrony	W zakresie prowadzenia gospodarki leśnej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Dukła należy przyjąć: co najmniej 5% powierzchni drzewostanu użytkowanego rębnie (reprezentatywny płat/-y obejmujący/-e zwarty starodrzew nie objęty cięciami rębnymi w tym przygotowawczymi o jednostkowej powierzchni nie mniejszej niż 6 arów; w przypadku drzewostanów gdzie rozpoczęto użytkowanie rębne należy wyznaczyć najlepiej zachowany/-e płat/-y starodrzewu); - możliwie najszersze stosowanie rębni stopniowych i przerębowych z długim i bardzo długim okresem odnowienia (ok. 40 l.); - potrzebę zwiększenia ilości martwego drewna w ekosystemach leśnych (konsekwentne pozostawianie pojedynczych starych drzew lub niewielkich grup, które w przyszłości złożą się na zasoby drewna martwego, w	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	Przez cały okres obowiązywania planu	W ramach działalności własnej.	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Dukła, RDOŚ w Rzeszowie

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		<p>tym grubowymiarowego; pozostawiane biogrupy i pojedyncze drzewa powinny być złożone z gatunków właściwych dla siedliska;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeciętny wiek rębności dla jodły i buka nie niższy niż 120 lat; - możliwie najszersze wykorzystanie odnowienia naturalnego; - pozostawienie bez użytkowania trudno dostępnych stoków i dolin potoków wraz z obszarami źródłiskowymi; szczegółowy zasięg wyłączeń zostanie wyznaczony w trakcie najbliższej rewizji planu urzędzenia lasu w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000. 				
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
	B1	<p>Stosowanie w gospodarce leśnej tzw. przyrodniczych typów drzewostanu (PTD), które obrazują optymalny skład gatunkowy</p>	<p>Dla gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Dukla PTD, w kształcie zbliżonym do przedstawionego w niniejszym dokumencie, wprowadza prognoza oddziaływania na środowisko PUL wykonana w 2010 roku. Nie ma więc obecnie konieczności modyfikacji zapisów dotyczących tego aspektu gospodarki leśnej. Na gruntach leśnych nie stanowiących własności Skarbu Państwa, PTD należy</p>	<p>Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)</p>	<p>Na gruntach SP w zarządzie nadleśnictwa PTD należy wprowadzić w 2017 roku, w kolejnej rewizji PUL. Na gruntach nie stanowiących własności SP, w</p>	<p>W ramach działalności własnej.</p>

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
		drzewostanu dla danego siedliska	wprowadzić w kolejnej rewizji UPUL w oparciu o dane zebrane w ramach niniejszego PZO, a doraźnie eliminować ze składów wprowadzanych upraw gatunki obce ekologicznie (Md, So)		kolejnej rewizji UPUL. Składy upraw należy modyfikować doraźnie (w razie potrzeby) przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych		
	B2	Eliminacja gatunków obcych siedliskowo i geograficznie	Należy eliminować sosnę oraz inne gatunki niewłaściwe dla składu gatunkowego siedliska w ramach cięć pielęgnacyjnych i rębnych.	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	Sukcesywnie zgodnie z zapisami PUL. W przypadku UPUL odpowiednie zapisy obligujące właścicieli/zarządczących do tego działania należy wprowadzić w kolejnej rewizji planów.	W ramach działalności własnej.	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Dukla; Starostwo Powiatowe w Jaśle, Starostwo Powiatowe w Krośnie, RDOŚ w Rzeszowie
	B3	Dostosowanie gospodarki leśnej do	W zakresie prowadzenia gospodarki leśnej na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Dukla należy przyjąć:	Areał siedliska (zgodnie z zał. map. nr 1)	Przez cały okres obowiązywania planu.	W ramach działalności własnej.	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Dukla; Starostwo Powiatowe w

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	specyfikacji siedliska i poprawa wskaźników decydujących o jego stanie ochrony	<ul style="list-style-type: none"> - pozostawianie do naturalnego rozpadu co najmniej 5% powierzchni drzewostanu użytkowanego rębnie (reprezentatywny płat/-y obejmujący/-e zwarty starodrzew nie objęty cięciami rębnymi w tym przygotowawczymi o jednostkowej powierzchni nie mniejszej niż 6 arów; w przypadku drzewostanów gdzie rozpoczęto użytkowanie rębne należy wyznaczyć najlepiej zachowany/-e płat/-y starodrzewu); - możliwie najszersze stosowanie rębni stopniowych i przerębnych z długim i bardzo długim okresem odnowienia (ok. 40 l.); - potrzebę zwiększenia ilości martwego drewna w ekosystemach leśnych (konsekwentne pozostawianie pojedynczych starych drzew lub niewielkich grup, które w przyszłości złożą się na zasoby drewna martwego, w tym grubowymiarowego; pozostawiane biogrupy i pojedyncze drzewa powinny być złożone z gatunków właściwych dla siedliska; - przeciętny wiek rębności dla jodły i buka nie niższy niż 120 lat; - możliwie najszersze wykorzystanie odnowienia naturalnego; - pozostawienie bez użytkowania trudno 				Jaśle, Starostwo Powiatowe w Krośnie, RDOŚ w Rzeszowie

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
		<p>dostępnych stoków i dolin potoków wraz z obszarami źródliskowymi; szczegółowy zasięg wyłączeń zostanie wyznaczony w trakcie najbliższej rewizji planu urzędzenia lasu w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.</p> <p>Na gruntach poza zarządem Państwowego Gospodarstwa Leśnego w zakresie tego działania za podstawowy (obligatoryjny) uznaje się zapis dotyczący stosowania rębni złożonych z długim i bardzo długim okresem odnowienia (ok. 40 lat) oraz preferowania odnowienia naturalnego, pozostałe – za dodatkowe (nieobligatoryjne). Finansowanie realizacji działań dodatkowych będzie możliwe w wypadku uruchomienia odpowiednich programów np. leśnośrodowiskowych, natomiast w ramach niniejszego planu zadań ochronnych nie przewiduje się na to środków.</p>					
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
9180 Jaworzyny i lasy klonowo-	B1	Zachowanie właściwego stanu ochrony	Pozostawienie bez zabiegów gospodarczych płatów siedliska wraz z bezpośrednim otoczeniem (strefa ok. 30-	Płaty siedliska na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie	Przez cały okres obowiązywania planu zadań	W ramach działalności własnej.	RDLP w Krośnie, Nadleśnictwo Dukla, RDOŚ w Rzeszowie

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudo-platani</i>)		siedliska przyrodniczego	50 m wokół płatu)	PGL „Lasy Państwowe” (zgodnie z zał. map. nr 1)	ochronnych		
	B2	Zachowanie właściwego stanu ochrony siedliska przyrodniczego	Pozostawienie bez zabiegów gospodarczych płatów siedliska wraz z bezpośrednim otoczeniem (strefa ok. 30-50 m wokół płatu) – w oparciu o wykup gruntu lub wypłatę odszkodowania.	Płaty siedliska poza gruntami Skarbu Państwa w zarządzie PGL „Lasy Państwowe” (zgodnie z zał. map. nr 1)	Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych	200	Właściciel/zarządca obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
						ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>)	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony				
	D1	Weryfikacja SDF	Zgłoszenie potrzeby weryfikacji SDF dla obszaru – zmiana statusu siedliska z C na D w zakresie reprezentatywności	-	W pierwszym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	-
1386 Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i>	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania				
	B1	Zabezpieczenie stanowisk oraz potencjalnych siedlisk gatunku	Do czasu weryfikacji informacji o gatunku i dokładnego ustalenia lokalizacji stanowisk, nie należy przerzedzać zwarcia drzewostanu w rejonie jego występowania ani usuwać martwych kłód. Ochrona siedlisk	Stanowiska gatunku oraz doliny cieków w obrębie arealu siedliska 9130 (zgodnie z zał. map. nr 1)	1-3 rok obowiązywania planu	W ramach działalności własnej.

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
		potencjalnych – głównie zacienionych dolin cieków stałych i okresowych jest zbieżna z działaniami zaplanowanymi dla siedliska 9130.					
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	D1	Weryfikacja wiedzy na temat występowania bezlistu okrywowego w obszarze oraz stanu jego zachowania.	Szczegółowa inwentaryzacja terenowa oraz wykonanie oceny stanu ochrony gatunku w obszarze.	Cały obszar	1-3 rok obowiązywania planu	10	RDOŚ w Rzeszowie
1087 Nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i>	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania					
	B1	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku	Bierna ochrona rezerwatu „Łysa Góra”, z wyłączeniem fragmentów wymagających ochrony czynnej.	Rezerwat przyrody „Łysa Góra”	Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych	W ramach działalności własnej	RDOŚ w Rzeszowie
	B2	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku	Pozostawienie bez użytkowania stanowisk potwierzonego występowania nadobnicy w gniazdach wiązu górskiego.	Kępy wiązków w wydzieleniach: 04-06-1-06-163-b-00, 04-06-1-06-164-b-00, 04-06-1-06-170-c-00,	Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych	W ramach działalności własnej	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Dukla

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
			04-06-1-06-171-c-00 o łącznej pow. ok. 0,5 ha. Lokalizacja – zgodnie z zał. map. nr 1.				
	B3	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku	Pozostawianie na miejscu ściętych drzew (buk, jawor, wiąz, jesion) z otworami wylotowymi, wskazującymi na zasiedlenie przez nadobnicę.	Grunty SP w zarządzie PGL, enklawa „Mały Lasek”	Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych	W ramach działalności własnej	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Dukla, Magurski Park Narodowy
	B4	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku	Wywóz pozyskanego drewna bukowego, jesionowego, wiązowego i jaworowego przed okresem rójki (15 czerwca – 15 września), poza obszar i bezpośrednie sąsiedztwo drzewostanów bukowych (na odległość przynajmniej 2 km z wyłączeniem jednostek osadniczych i pojedynczych zabudowań); nie pozyskiwanie ww. gatunków drzew w okresie 15 czerwca – 15 września, a jeśli w tym okresie zostaną pozyskane – bezzwłoczne (do 3-4 dni) wywiezienie ich poza wskazaną strefę.	Cały obszar	Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych	W ramach działalności własnej	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Dukla; Starostwo Powiatowe w Jaśle, Starostwo Powiatowe w Krośnie; Magurski Park Narodowy
	B5	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku	Pozostawienie na stokach południowych, 6 w miarę równomiernie rozmieszczonych starych buków/ha lasu (w miejscach gdzie obecnie występują), celem zasiedlenia przez nadobnicę;	Drzewostany bukowe położone na południowych stokach w obszarze	Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych	W ramach działalności własnej	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Dukla; Starostwo Powiatowe w Jaśle, Starostwo Powiatowe w Krośnie,

Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
		<p>należy preferować drzewa rozłożyste, z martwymi konarami, martwicami;</p> <p>Na gruntach poza zarządzem Państwowego Gospodarstwa Leśnego działanie ma charakter dodatkowy (nieobligatoryjne). Finansowanie realizacji działania będzie możliwe w wypadku uruchomienia odpowiednich programów np. leśno-środowiskowych, natomiast w ramach niniejszego planu zadań ochronnych nie przewiduje się na to środków.</p>				RDOŚ w Rzeszowie
B6	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku	<p>6. Konsekwentne pozostawianie w cięciach pielęgnacyjnych i rębnych, złomów, wykrotów, martwych, zamierających drzew liściastych (buk, jawor, wiąz, jesion) .</p> <p>Na gruntach poza zarządzem Państwowego Gospodarstwa Leśnego działanie ma charakter dodatkowy (nieobligatoryjne). Finansowanie realizacji działania będzie możliwe w wypadku uruchomienia odpowiednich programów np. leśno-środowiskowych, natomiast w ramach niniejszego planu zadań ochronnych nie przewiduje się na to środków.</p>	Cały obszar	Przez cały okres obowiązywania planu zadań ochronnych	W ramach działalności własnej	RDLP w Krośnie; Nadleśnictwo Dukla; Starostwo Powiatowe w Jaśle, Starostwo Powiatowe w Krośnie; Magurski Park Narodowy, RDOŚ w Rzeszowie

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
	B7	Poprawa stanu zachowania siedlisk gatunku	Działania edukacyjne mające na celu upowszechnienie wiedzy o gatunku i zagrożeniach. Wydanie i rozpowszechnienie ulotki o nadobniczy.	Gminy położone w granicach obszaru,	Dwukrotnie w okresie obowiązywania planu.	10,0	RDOŚ w Rzeszowie
1166 Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
	D1	Weryfikacja SDF	Zgłoszenie potrzeby weryfikacji SDF dla obszaru – zmiana statusu gatunku z C na D w zakresie oceny populacji	-	W pierwszym roku obowiązywania planu zadań ochronnych	-	RDOŚ w Rzeszowie, GDOŚ
1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	A1	Poprawa stanu zachowania gatunku	Budowa niewielkich 3-4 (o pow. do 10 m ²) i płytkich (maksymalnie do 40 cm głębokości) zbiorniczków wodnych	wydz. nr: 04-06-1-06-156-b-00 04-06-1-06-150-d-00	W pierwszych trzech latach obowiązywania planu zadań ochronnych	5,0	RDOŚ w Rzeszowie w porozumieniu z Nadleśnictwem Dukla
Wszystkie przedmioty ochrony	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
	A1	Działania informacyjne	Oznakowanie granic obszaru tablicami informacyjnymi. Ich doraźna wymiana lub konserwacja.	Na granicy, przy drogach wjazdowych do obszaru	oznakowanie – 1-3 rok obowiązywania planu, utrzymanie – przez pozostały okres	1,0 x 10 szt. =10	RDOŚ w Rzeszowie

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa		Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
					obowiązania planu		

Bezlist okrywowy

Działania ochronne w stosunku do bezlistu powinny być skierowane na zapewnienie dogodnych siedlisk dla gatunku w postaci miejsc z dużą ilością martwego drewna oraz specyficznym – chłodnym i wilgotnym mikroklimacie, także zabezpieczeniu stref, w których został stwierdzony. Działania te są w zasadzie identyczne z działaniami w ramach ochrony siedlisk leśnych opisanych poniżej. Ponadto gatunek wymaga szczegółowej inwentaryzacji terenowej, w tym potwierdzenia podawanych w literaturze stanowisk, oraz oceny stanu.

Kumak górski

Działania dotyczące kumaka górskiego mają na celu przede wszystkim poprawę stanu siedlisk a w szczególności korzystnych warunków do rozrodu. Planowane do budowy zbiorniki wodne powinny zapewniać utrzymanie wody w okresie rozrodu i rozwoju potomstwa.

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie

Płaty siedliska w obszarze charakteryzują się znaczącym zróżnicowaniem pod względem składu gatunkowego (część płatów mocno zubożałych florystycznie), stopnia zaawansowania sukcesji drzew i krzewów oraz zaleganiem tzw. wojłoku. Przyczyną takiego stanu jest zaniechanie użytkowania siedliska. Stąd, w ramach działań ochronnych zaplanowano przywrócenie ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego, a tam gdzie użytkowanie takie ma miejsce – jego kontynuację. Łąki świeże mogą być koszone maksymalnie 2 razy w roku i umiarkowanie nawożone. Dla utrzymania właściwego składu gatunkowego najbardziej optymalne jest wykonanie jednego pokosu w okresie od 15 lipca do 30 września, z usunięciem biomasy.

Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Siedlisko 7230 w zależności od lokalnych warunków oraz stopnia przekształcenia wymaga ekstensywnego użytkowania. W przypadku obszaru „Łysa Góra” dla poprawy jego stanu optymalnym sposobem użytkowania będzie jego koszenie z częstotliwością raz na 2 lata. Skutkiem zaplanowanych działań powinno być faworyzowanie gatunków i zbiorowisk typowych dla torfowisk alkalicznych – mechowisk poprzez zmianę

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

warunków świetlnych a także obniżanie trofii siedliska.

Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagion*)

Proponowane działania mają na celu poprawę utrzymania bądź poprawę stanu zachowania siedliska w warunkach prowadzonej gospodarki leśnej. Modyfikacje dotychczas prowadzonej gospodarki leśnej dotyczą zmian w sposobie użytkowania rębnego, promowania naturalnego odnowienia i pozostawiania odpowiednich ilości martwego drewna.

Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*)

Z uwagi na właściwy stan zachowania siedliska w Obszarze, jego znikomą powierzchnię oraz zalecenia sformułowane w metodach ochrony (Herbich red, 2004) w ramach niniejszego PZO proponuje się wyłączenie wszystkich płatów z użytkowania rębnego.

Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*)

W odniesieniu do siedlisk leśnych przyjęto założenie, że najskuteczniejszą obecnie metodą ich ochrony jest ochrona bierna. Jej wprowadzenie zaproponowano dla płatów siedliska w istniejącym rezerwacie. W obrębie lasów gospodarczych, w trudnodostępnych terenach, głównie wzdłuż cieków, jarów zaproponowano pozostawienie drzewostanów bez użytkowania. Ochrona ta zapewni miejsce do zachodzenia naturalnych procesów przyrodniczych prowadzących do poprawy bądź utrwalenia właściwego stanu ochrony siedlisk, które nie mogą w pełni zachodzić w warunkach funkcjonowania siedlisk pod presją gospodarki leśnej.

Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych w warunkach użytkowania gospodarczego wymaga pewnych modyfikacji dotychczasowych sposobów gospodarki leśnej. Proponowane działania dotyczą zapewnienia w skali całego Obszaru i głównych kompleksów leśnych stałego udziału w zinwentaryzowanych płatach siedliska drzewostanów w starszych klasach wieku oraz sposobów gospodarowania w obrębie siedliska gwarantujących zachowanie lub poprawę stanu w zakresie wskaźników wiek i struktura drzewostanu oraz martwe drewno. Zapisy te powinny zostać uwzględnione w przyszłym planie urządzenia lasu Nadleśnictwa Dukla oraz przyszłych uproszczonych planach urządzenia lasu innych właścicieli. Mogą jednak być wdrażane także w ramach realizacji obecnie obowiązującego planu, leżą bowiem w kompetencjach Nadleśniczego.

Zestawienie docelowych składów gatunkowych (PTD) dla siedlisk przyrodniczych wyróżnionych w obszarze Natura 2000 PLH180015 Łysa Góra

Kod siedliska	PTD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu [%]*
9130-3	Bk	Bk 75-100, Jd, Jw, Js i inne 0-25

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Kod siedliska	PTD	Orientacyjny docelowy skład gatunkowy drzewostanu [%]*
	Jd-Bk	Bk 50-75, Jd 25-50, Jw, Kl, Lp, Bst, Wz, Gb i inne 0-25
	Bk-Jd	Jd 50-75, Bk 25-50, Jw, Kl, Lp, Bst, Wz, Gb i inne 0-25
	Jd	Jd 75-100, Bk, Jw i inne 0-25
	Gb-Bk	Bk 50-70, Gb 10-30, Jd, Jw i inne 0-20
	Jw-Bk	Bk 50-70, Jw 10-30, Bst, Lp, Gb, Jd, Js i inne 0-20
9110	Bk	Bk 80-100, Jd, Jw i inne 0-20
	Jd-Bk	Bk 50-80, Jd 10-30, Jw i inne 0-20
	Bk-Jd	Jd 50-80, Bk 10-30, Jw i inne 0-20
	Jd	Jd 80-100, Bk, Jw, Js i inne 0-20
9180b	Bk-Jw	Jw 50-80, Bk 10-30, Bst, Js, Jd i inne 0-20
	Jw	Jw 80-100, Bk, Bst, Js, Jd i inne 0-20

*w razie uzasadnionej potrzeby składy gatunkowe można zmodyfikować lub uzupełnić o nowe, w tym zapisane w obowiązującym PUL, o ile zmiana uwzględniać będzie specyfikę siedliska przyrodniczego w obszarze i nie kolidować z celami ochrony.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) – 91E0

Z uwagi na fakt, że w wyniku prowadzonych prac terenowych polegających na weryfikacji płatów siedliska wskazywanych w wcześniej prowadzonych inwentaryzacjach nie potwierdzono płatów spełniających wymogi reprezentatywności (występują w postaci wąskich pasów zadrzewień, a najczęściej pojedynczych drzew na skarpach) zaproponowano wykreślenie siedliska z listy przedmiotów ochrony obszaru.

Nadobnica alpejska *Rosalia alpina*

Działania mające na celu ochronę **nadobnicy alpejskiej** powinny skupiać się na poprawie bądź utrzymaniu we właściwym stanie siedlisk gatunku. W ostoi Łysa Góra należy zapewnić czasowo-przestrzenną ciągłość występowania drzewostanów bukowych.

Dla ochrony siedliska nadobnicy alpejskiej kluczowe jest zachowanie w lasach drzew starych, w wieku powyżej 150 lat. Zatem należy dążyć do zachowania drzewostanów w starszych klasach wieku. W drzewostanach, w miejscach nasłonecznionych należy pozostawiać stare drzewa z obumierającymi konarami, z martwicami oraz drzewa martwe (Gutowski 2004). Pozostawiane drewna martwego w formie drzew stojących wynika z faktu wolniejszego tempa rozkładu tego rodzaju substratu (Ciach 2011). Na stanowiskach, w których stwierdzono występowanie nadobnicy alpejskiej, zaproponowano wyłączenie drzewostanów z użytkowania gospodarczego.

Na siedliskach, gdzie brakuje dostatecznej ilości odpowiednich do zasiedlenia przez nadobnicę alpejską drzew i ich fragmentów można

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

aktywnie przygotowywać bazę żerową. Na wybranej grupie drzew można przeprowadzić obrączkowanie pni lub ogławianie buków w miejscach nasłonecznionych (skraje lasów, zręby, gniazda). Ściana lasu o wystawie południowej, powstająca po wykonaniu cięć jest właściwym miejscem do pozostawiania materiału lęgowego. Należy na niej pozostawiać smugę kilku-kilkunastu (w zależności od długości ściany lasu) drzew przeznaczonych do obrączkowania. Na większych zrębach lub gniazdach można pozostawiać grupy kilku drzew. Część z drzew znajdujących się w grupie należy osłabić poprzez obrączkowania w celu szybkiego zapewnienia materiału lęgowego. Pozostałe drzewa powinny pozostać bez ingerencji do naturalnej śmierci (jednocześnie będą one spełniały rolę nasienną). Takie podejście ma na celu zapewnienie wieloletniej ciągłości materiału lęgowego, gdzie w miejsce drewna rozłożonego będą pojawiały się drzewa świeżo zamierające. Dodatkowo wskazane jest pozostawianie w drzewostanie rozpieraczy, których korony wraz z większymi konarami górują nad sklepieniem drzewostanu. Takie drzewa po osłabieniu powinny oferować materiał lęgowy w zwartych (ciemnych) drzewostanach niższych klas wieku.

Jednocześnie niezwykle istotne jest zapewnienie możliwości dyspersji nadobnicy alpejskiej poza obszar ostoi Łysa Góra i jej kontakt z drzewostanami ostoi Jaśliskiej oraz Magurskiej. O ile w przypadku pierwszej z wymienionych ciągłość siedlisk jest zachowana, o tyle w przypadku Ostoi Magurskiej budowa projektowanego zbiornika Kąty-Myscowa utrudni a być może również uniemożliwi kontakt populacji z siedliskami w masywie Kamienia. W planach zagospodarowania przestrzennego lub planie ochrony obszaru należy zatem uwzględnić ten problem (skuteczna bariera dla dyspersji gatunku ciągnąca się na długości kilku kilometrów) oraz niszczeniu siedlisk lęgowych znajdujących się obecnie w dolinie Wisłoki, które stanowią korytarz migracyjny i mogą także stanowić potencjalne siedlisko gatunku (Cizek et al. 2009).

W celu zapobieżenia marnotrawieniu wsiłku reprodukcyjnego imagines nadobnicy alpejskiej nie należy w promieniu do 2 km od stanowisk występowania gatunku pozostawiać w lesie lub na składach (nie dotyczy terenów zabudowanych) pozyskanego drewna bukowego dłużej niż 3-4 dni od ścięcia (w szczególności w miejscach nasłonecznionych), a także wiązów, jaworów i jesionów w okresie od 15 czerwca do 15 września. Jeśli surowiec nie został wywieziony z siedlisk do 15 czerwca, a stwierdzono na nim samą tylko obecność imagines to powinien on wrócić do lasu lub pozostać na składnicy do czasu wylotu imagines. W praktyce oznaczać to będzie pozostawienie surowca do całkowitego rozkładu, gdyż będzie on zapewne wykorzystywany jako materiał lęgowy także w kolejnych sezonach. Konieczny jest obowiązek stosowania odpowiednich (dyscyplinujących) zapisów w umowach z nabywcami, gdzie będzie klauzula o przepadnięciu drewna nie odebranego do 15 czerwca. Podejście takie nie wyeliminuje całkowicie problemów związanych ze zwabianiem imagines do drewna stosowego, gdyż surowiec taki bywa gromadzony przy gospodarstwach domowych będących w zasięgu zdolności dyspersyjnych imagines. Powyższe zalecenie nie wynika z prowadzonych badań ani danych bibliograficznych lecz z faktu, że ok. 80% stwierdzeń gatunku ma miejsce na stosach drewna pozostawionych w lesie. Problem wabienia dorosłych osobników przez składy drewna w nasłonecznionych miejscach wskazany został również w Poradniku ochrony siedlisk i gatunków (Herbich red. 2004).

W okresie rójki nadobnicy alpejskiej należały zintensyfikować kontrole aktualnych stanowisk w celu obserwacji, czy nie są one penetrowane przez kolekcjonerów i handlarzy owadami. Miejsca regularnych obserwacji/koncentracji imago powinny być patrolowane podczas rójki przez straż leśną. Szczególnie dotyczy to miejsc łatwo dostępnych i znanych, takich jak składy drewna.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
SIEDLISKA PRZYRODNICZE								
6510 Niżowe i górskie, świeże łąki, użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego 6510 w obszarze.	Podane w metodyce PMŚ: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje, perspektywy ochrony.	Wskaźniki zgodne z PMŚ GIOŚ	Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów.	Jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych, na wyznaczonych stanowiskach (w sezonie wegetacyjnym, przed I pokosem)	Stanowiska I-VI Współrzędne punktów na stanowiskach: I.1 E21° 36' 52,163" N49° 32' 31,715" II.1 E21° 35' 28,871" N49° 31' 6,688" II.2 E21° 35' 31,102" N49° 31' 10,223" III.1 E21° 35' 14,469" N49° 30' 22,674" III.2 E21° 35' 19,989" N49° 30' 26,484" III.3 E21° 35' 23,631" N49° 30' 29,918" IV.1 E21° 35' 32,244" N49° 30' 32,181" IV.2 E21° 35' 39,514" N49° 30' 32,346" IV.3 E21° 35' 44,858" N49° 30' 34,340" V.1 E21° 35' 39,201" N49° 30' 43,800" VI.1 E21° 33' 23,961" N49° 33' 45,100" VI.2 E21° 33' 29,874" N49° 33' 45,685" VI.3 E21° 33' 36,079" N49° 33' 44,898"	RDOŚ w Rzeszowie	0,7/transekt x 6 = 4,2/10 lat
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego o 7230 w obszarze.	Podane w metodyce PMŚ: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje, perspektywy ochrony.	Wskaźniki zgodne z PMŚ GIOŚ	Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów.	Jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych, na wyznaczonych stanowiskach (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	Stanowiska I-II Współrzędne punktów w obrębie stanowisk: I.1 E21° 35' 49,275" N49° 30' 38,608" II.1 E21° 36' 33,867" N49° 31' 0,253"	RDOŚ w Rzeszowie	0,7/transekt = 1,4/10 lat

Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Określenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 9110 w obszarze.	Podane w metodyce PMS: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje, perspektywy ochrony.	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów.	Jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych, na wyznaczonych stanowiskach (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	Stanowisko I Współrzędne punktów na stanowisku: I.1 E21° 32' 39,825" N49° 34' 15,210" I.2 E21° 32' 40,898" N49° 34' 17,778" I.3 E21° 32' 43,020" N49° 34' 20,273"	RDOŚ w Rzeszowie	0,7/transekt = 0,7/10 lat

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
9130 Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)	Określenie stanu zachowania siedlisk przyrodniczych 9130 w obszarze.	Podane w metodyce PMS: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje, perspektywy ochrony.	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów.	Jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych, na wyznaczonych i nowym stanowisku (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	Stanowiska I-IX Współrzędne punktów w obrębie transektów/stanowisk I.1 E21° 32' 0,861" N49° 34' 35,007" I.2 E21° 32' 3,932" N49° 34' 32,916" I.3 E21° 32' 6,884" N49° 34' 29,627" II.1 E21° 32' 4,333" N49° 34' 26,026" II.2 E21° 32' 9,508" N49° 34' 25,872" II.3 E21° 32' 14,235" N49° 34' 26,014" III.1 E21° 32' 39,503" N49° 34' 10,374" III.2 E21° 32' 43,648" N49° 34' 12,384" III.3 E21° 32' 49,653" N49° 34' 15,252" IV.1 E21° 32' 51,484" N49° 34' 10,210" IV.2 E21° 32' 57,261" N49° 34' 9,974" IV.3 E21° 33' 1,902" N49° 34' 8,616" V.1 E21° 35' 43,799" N49° 31' 13,264" V.2 E21° 35' 37,756" N49° 31' 12,335" V.3 E21° 35' 47,719" N49° 31' 14,076" VI.1 E21° 36' 6,805" N49° 31' 8,533" VI.2 E21° 36' 10,814" N49° 31' 6,916" VI.3 E21° 36' 15,238" N49° 31' 4,336" VII.1 E21° 36' 33,823" N49° 30' 7,240" VII.2 E21° 36' 37,976" N49° 30' 9,400" VII.3 E21° 36' 42,698" N49° 30' 11,422" VIII.1 E21° 36' 36,970" N49° 32' 53,099" VIII.2 E21° 36' 30,221" N49° 32' 53,762" VIII.3 E21° 36' 22,054" N49° 32' 54,632" IX.1 E21° 36' 5,492" N49° 32' 47,867" IX.2 E21° 36' 11,218" N49° 32' 48,641" IX.3 E21° 36' 18,858" N49° 32' 48,764"	RDOŚ w Rzeszowie	0,7/transekt x 9 = 6,3/10 lat

Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (<i>Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani</i>)	Określenie stanu zachowania siedliska przyrodniczego 9180 w obszarze.	Podane w metodyce PMS: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje, perspektywy ochrony.	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Monitoring stanu zachowania siedliska i skuteczności wprowadzonych zapisów.	Jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych na wyznaczonym stanowisku (w sezonie wegetacyjnym, maj-wrzesień)	Stanowiska I-VI Współrzędne stanowisk: I.1 E21° 30' 53,600" N49° 35' 6,200" II.1 E21° 31' 22,600" N49° 35' 2,500" III.1 E21° 31' 55,000" N49° 34' 51,400" IV.1 E21° 31' 58,400" N49° 34' 53,400" IV.2 E21° 31' 57,300" N49° 34' 49,300" V.1 E21° 34' 25,700" N49° 33' 32,800" V.2 E21° 34' 22,900" N49° 33' 33,100" V.3 E21° 34' 19,400" N49° 33' 34,600" VI.1 E21° 35' 31,100" N49° 33' 12,600"	RDOŚ w Rzeszowie	0,7/transekt = 4,2/10 lat
1087 Nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i>	Określenie stanu zachowania gatunku w obszarze	Parametry zgodne z PMS GIOŚ	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena prowadzona zgodnie z PMS GIOŚ.	Zgodnie z PMS GIOŚ.	Stanowiska I-IV Współrzędne punktów na stanowiskach: I E21° 33' 43,303" N49° 33' 42,954" II.1 E21° 33' 23,788" N49° 33' 3,875" II.2 E21° 33' 32,855" N49° 33' 4,907" II.3 E21° 33' 36,342" N49° 33' 11,779" III E21° 35' 27,678" N49° 31' 4,635" IV.1 E21° 34' 45,827" N49° 32' 8,959" IV.2 E21° 34' 55,210" N49° 32' 3,107"	RDOŚ w Rzeszowie	5/10 lat
1193 Kumak górski <i>Bombina variegata</i>	Określenie stanu zachowania gatunku w obszarze	Parametry zgodne z PMS GIOŚ	Wskaźniki zgodne z PMS GIOŚ	Ocena prowadzona zgodnie z PMS GIOŚ.	Jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych.	Stanowiska I, III Współrzędne punktów na stanowiskach: I.1 E21° 32' 36,613" N49° 34' 9,538" I.2 E21° 32' 43,864" N49° 34' 7,451" I.3 E21° 32' 47,591" N49° 34' 4,856" III.1 E21° 36' 23,636" N49° 31' 10,923" III.2 E21° 36' 22,873" N49° 31' 13,547" III.3 E21° 36' 23,799" N49° 31' 12,340"	RDOŚ w Rzeszowie	0,7/transekt x 2= 1,4/10 lat

Monitoring stanu ochrony siedlisk jak też gatunków powinien być dokonywany w oparciu o wymienione stanowiska, na podstawie których

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

dokonano m.in. obecnej oceny ich stanu i w oparciu o proponowane wskaźniki w ramach prowadzonego monitoringu przyrodniczego przez GIOŚ. Wydaje się, że jest to optymalna (obiektywna i jednocześnie nie wymagająca wysokich nakładów finansowych) metoda monitoringu stanu przedmiotów ochrony.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody)
<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Krempna; (Uchwała Rady Gminy Krempna Nr III/16/2002 z dnia 30 grudnia 2002 r.)</p>	<p>Podczas aktualizacji należy wprowadzić informację o granicach i przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000. Należy utrzymać istniejące korytarze ekologiczne, pozwalające zachować spójność sieci Natura 2000.</p> <p>Na gruntach ze zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi wprowadzić zapis o utrzymaniu w dotychczasowym sposobie zagospodarowania przedmiotowych terenów. Zmiana użytkowania terenu jest dopuszczalna jeżeli sprzyjać będzie zachowaniu siedlisk przyrodniczych lub jest wykonana w ramach planu zadań ochronnych.</p> <p>W przypadku utrzymania zapisu dotyczącego budowy zbiornika „Kąty – Myscowa” należy w prognozie oddziaływania na środowisko ocenić możliwość negatywnego wpływu na populację nadobniczy alpejskiej oraz integralność obszaru.</p>
<p>Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowy Żmigród; (Uchwała Rady Gminy Nowy Żmigród Nr XXXI/264/01 z dnia 30 października 2001 r.)</p>	<p>Podczas aktualizacji istniejących dokumentów wprowadzić informację o granicach i przedmiotach ochrony obszaru Natura 2000. Należy utrzymać istniejące korytarze ekologiczne, pozwalające zachować spójność sieci Natura 2000.</p> <p>Na gruntach ze zidentyfikowanymi siedliskami przyrodniczymi wprowadzić zapis o utrzymaniu w dotychczasowym sposobie zagospodarowania przedmiotowych terenów. Zmiana użytkowania</p>

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejscowości Kąty; (Uchwała Rady Gminy Nowy Żmigród Nr VIII/54/07 z dnia 24 kwietnia 2007 r.)	terenu jest dopuszczalna jeżeli sprzyjać będzie zachowaniu siedlisk przyrodniczych lub jest wykonana w ramach planu zadań ochronnych.
Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Dukla; (Uchwała Miejskiej w Dukli Nr XXX/195/05 z dnia 11 marca 2005 r.)	
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wszystkich gmin (wskazania do przyszłych dokumentów).	W przypadku aktualizacji „Studium uwarunkowań..” należy zapisać, że na terenach leśnych i poza nimi dopuszcza się lokalizację budowli i infrastruktury służącej gospodarce leśnej oraz turystyce w sposób nie zagrażający siedliskom i gatunkom będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Nie stwierdzono potrzeby sporządzenia planu ochrony.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

Projekt aktualizacji SDF obejmujący zmianę powierzchni zawiera załącznik nr 8, proponowany przebieg zmiany granic zawiera załącznik nr 9

Lp	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1.	-	6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>) – ocena ogólna C	Dokonano weryfikacji i inwentaryzacji terenowej wszystkich potencjalnych miejsc występowania siedliska, w okresie od maja do czerwca 2012r. Dokonano oceny stanu w obrębie 6 stanowisk. Pomimo niewielkiej zajmowanej powierzchni w stosunku do całkowitej powierzchni w kraju siedlisko spełnia kryteria kwalifikacji przedmiotu ochrony w Obszarze gdyż posiada wszelkie cechy reprezentatywności.
2.	-	7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak,	Dokonano weryfikacji terenowej wszystkich płatów wykazanych w dotychczas prowadzonych inwentaryzacjach (inwentaryzacja LP), w okresie od maja do czerwca 2012r., wskazanych we wcześniejszych opracowaniach wraz z inwentaryzacją terenową na potrzeby niniejszego opracowania. W obrębie 2 płatów dokonano oceny stanu zachowania.

Lp	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
		turzycowisk i mechowisk – ocena ogólna C	Pomimo niewielkiej zajmowanej powierzchni (cecha regionalna), jak też procentowego udziału w stosunku do zasobów krajowych, siedlisko posiada wszelkie niezbędne cechy pozwalające je uznać za reprezentatywne.
3.	9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagion</i>) – ocena reprezentatywności B	9110 kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagion</i>) – ocena reprezentatywności C	Powierzchnia płatów siedliska bardzo mała o płynnej granicy z siedliskiem 9130 z licznymi elementami charakterystycznymi dla żywnych buczyn, stąd dokonano oceny reprezentatywności jako „C”.
4.0	9130 (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) – ocena stan zachowania - A	9130 (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>) – ocena stan zachowania - B	Stan zachowania wynika z oceny dokonanej na 9 stanowiskach, na podstawie będących w trakcie opracowywania wskaźników. Z uwagi na istniejące zasoby martwego drewna a także istotne zniekształcenia części płatów stan zachowania siedliska nie może zostać uznany za doskonały.
5.	-	1386 – Bezlist okrywowy <i>Buxbaumia viridis</i> – ocena populacji D	W trakcie prac terenowych gatunek nie był poszukiwany z uwagi na brak wiedzy o jego występowaniu. Informacja na podstawie doniesień literatury (Kozik, Voncina 2012) oraz inf. ustnej G. Vonciny. W Obszarze stwierdzony na 2 stanowiskach oddalonych od siebie o ok. 50 m. Pierwsze (49°31'03,29" N, 21°34'38,16" E), na murszejacej kłodzie jodłowej w lesie jodłowym z domieszką buka, 5 puszek (w tym: 1 dojrzała i 4 zarodnikujące), data obserwacji: 11.06.2011 r. Drugie (49°31'03,22" N, 21°34'39,17" E), na murszejacej kłodzie jodłowej (3 puszki zarodnikujące), data obserwacji: 11.06.2011 r. (Kozik, Voncina 2012). Wg autorów stanowiska znajdują się w rezerwacie „Łysa Góra” jednak podane współrzędne geograficzne zaprzeczają tej informacji. W oparciu o bezpośredni kontakt z autorami artykułu ustalono, że właściwą lokalizację stanowisk opisują podane współrzędne geograficzne. W ramach obowiązywania pzo planuje się poszerzenie informacji o gatunku w związku z tym na razie proponuje się jego dopisanie do SDF z oceną „D”.
6.	1087 nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i> –	1087 nadobnica alpejska <i>Rosalia alpina</i> – ocena stanu zachowania C	Elementy siedliska wykazują cechy częściowego zdegradowania (zmniejszone zasoby martwego drewna, nie dostateczna obecność płatów starodrzewu, szczególnie w wieku ok. 150 lat i więcej, silne zwarcie drzewostanów uniemożliwiające nasłonecznienie materiału łęgowego)

Lp	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	ocena stanu zachowania B		
7.	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> – ocena ogólna C	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> – ocena ogólna D	Prowadzono aktywne wyszukiwanie gatunku w obrębie potencjalnych miejsc występowania tj. kałuż i strumieni w okresie od maja do końca września 2012r. Prowadzono szczegółowe obserwacje w obrębie 4 stanowisk (transektów) gdzie nie potwierdzono występowania gatunku. Dość liczne obserwacje gatunku pochodzą z terenów poza granicami obszaru. Gatunek z racji braku dogodnych miejsc rozrodu i przebywania w okresie całego roku nie powinien stanowić przedmiotu ochrony w obszarze.

L.p.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
1.	Korekta granicy w oparciu o granice działek ewidencyjnych	Korekta polegająca na przesunięciu granicy do granicy działek ewidencyjnych lub innych granic pozwalających na łatwą identyfikację – działanie istotne z punktu planowania i wykonywania działań ochronnych.

11. Zestawienie uwag i wniosków

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WYKONAWCA
OPRACOWANIE
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

	Moduł B		
	Moduł C		

12. Literatura

1. Bense U. 1995. Longhorn beetles. Illustrated Key to the Cerambycidae and Vesperidae of Europe. Margraf Verlag, Weikersheim, 512 pp.
2. Bense U., Klausnitzer B., Bussler H., Schmidl J. 2003 - 4.10 *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) (In: Bundesamt für Naturschutz, Hrsg., Das europäische Schutzgebietssystem Natura 2000. Ökologie und Verbreitung von Arten der FFH-Richtlinie in Deutschland, Eds: B. Petersen, G. Ellwanger, G. Biewald, U. Hauke, G. Ludwig, P. Pretscher, E. Schröder, A. Ssymank) - Schriftenreihe für Landschaftspflege und Naturschutz, 69, pp. 426-432.
3. Binner V., Bussler H. 2006 - Erfassung und Bewertung von Alpenbock-Vorkommen - Naturschutz und Landschaftsplanung, 38: 378-382.
4. Burakowski B., Mroczkowski M., Stefańska J. 1990. Beetles – Coleoptera. Cerambycidae and Bruchidae. Catalogue of Polish Fauna XXIII, 15. PWN, Warszawa.
5. Ciach M. 2011. Martwe i zamierające drzewa w ekosystemie leśnym – ilość, jakość i zróżnicowanie. W: Anderwald D. (red.). 2011. Zarządzanie ekosystemami leśnymi a zachowanie populacji ptaków leśnych. Studia i Materiały Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej 13, 2 (27): 186-199.
6. Ciach M., Michalcewicz J. 2013. Correlation between selected biometric traits of adult *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) and size of their exit holes: new perspectives on insect studies? Polish Journal of Ecology 61: 000-000.
7. Ciach M., Michalcewicz J., Fluda M. 2007. The first report on development of *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) (Coleoptera: Cerambycidae) in wood of *Ulmus* L. in Poland. Polish Journal of Entomology 76, 2: 101-105.
8. Ciach M., Michalcewicz J. 2009. Egg morphology of *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758) (Coleoptera, Cerambycidae) from southern Poland. Entomological News 120, 1: 61-64. DOI:10.3157/021.120.0112
9. Cizek L., Schlaghamerský J., Bořucký J., Hauck D., Helešic J. 2009. Range expansion of an endangered beetle: Alpine Longhorn *Rosalia alpina* (Coleoptera: Cerambycidae) spreads to the lowlands of Central Europe. Entomologica Fennica 20: 200-206.
10. Drag L., Hauck D., Pokluda P., Zimmermann K., Cizek L. 2011. Demography and dispersal ability of a threatened saproxylic beetle: a

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

- mark-recapture study of the Rosalia Longicorn (*Rosalia alpina*). PLoS ONE 6(6): e21345. doi:10.1371/journal.pone.0021345
11. Dziennik Ustaw 2004 nr 92 poz. 880. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
  12. Dziennik Ustaw 2011 nr 237 poz. 1419. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
  13. Gutowski J. M. 2004. *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758), Nadobnica alpejska. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski, Z. (red.). Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. T. 6: 130-134. Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 500 pp.
  14. Herbich red. 2004. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa
  15. Kondracki J. 2000. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
  16. Kozik J., Voncina G. 2012. Odkrycie bezlistu okrywowego *Buxbaumia viridis* (Bryophyta, Buxbaumiaceae) w Beskidzie Niskim (Karpaty Zachodnie. Roczniki Bieszczadzkie.
  17. Michalcewicz J., Ciach M. 2012. Rosalia longicorn *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) uses roadside European ash trees *Fraxinus excelsior* L. – an unexpected habitat of an endangered species. Polish Journal of Entomology 81, 1: 49-56. DOI:10.2478/v10200-011-0063-7
  18. Michalcewicz J., Ciach M. w przygotowaniu a. Current distribution of Rosalia longicorn *Rosalia alpina* in Polish Carpathian Mountains.
  19. Michalcewicz J., Bodziarczyk J., Ciach M. w przygotowaniu b. Development of rosalia longicorn *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) in Sycamore maple *Acer pseudoplatanus* L. – the first report in Poland.
  20. Michalcewicz J., Ciach M. w przygotowaniu c. Ochrona nadobnicy alpejskiej *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) w Polsce – aktualne problemy i sposoby ich rozwiązania.
  21. Michalcewicz J., Ciach M., Bodziarczyk J. 2011. The unknown natural habitat of *Rosalia alpina* (L.) (Coleoptera: Cerambycidae) and its trophic association with the mountain elm *Ulmus glabra* in Poland – a change of habitat and host plant. Polish Journal of Entomology 80, 1: 23-31. DOI:10.2478/v10200-011-0003-6
  22. Russo D., Cistrone L., Garonna A. 2011. Habitat selection by the highly endangered long-horned beetle *Rosalia alpina* in Southern Europe: a multiple spatial scale assessment. Journal of Insect Conservation 15: 685-693.
  23. Sama G. 2002. Atlas of the Cerambycidae of Europe and the Mediterranean Area. Volume 1: Northern, Western, Central and Eastern Europe. British Isles and Continental Europe from France (excl. Corsica) to Scandinavia and Urals. Nakladatelství Kabourek, Zlín, 173 pp.
  24. Sláma M.E.F. 1998. Tesaríkovití – Cerambycidae České republiky a Slovenské republiky (Brouci – Coleoptera). Milan Sláma, Krhanice, 383 pp.
  25. Starzyk J. R. 2004. *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758), Nadobnica alpejska. W: Głowaciński Z., Nowacki J. (red.). Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce. IOP PAN Kraków, AR Poznań. 148-149 pp.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

26. Švácha P., Danilevsky M.L. 1988. Cerambycid larvae of Europe and Soviet Union (Coleoptera, Cerambycoidea). Part II. Acta Universitatis Carolinae, Seria Biologica 31: 121-284.
27. Witkowski Z. 2007. Krajowy plan zarządzania gatunkiem nadobnica alpejska (*Rosalia alpina* L.). Ministerstwo Środowiska, Warszawa.
28. Witkowski Z. 2008a. 1087 *Nadobnica alpejska *Rosalia alpina* (Linnaeus, 1758). Metodyka monitoringu. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa.
29. Witkowski Z. 2008b. 1087 Nadobnica alpejska *Rosalia alpina*. Wyniki monitoringu. Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Warszawa.

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

